

Α.Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

*«Ο σεξουαλικός τουρισμός ως παγκόσμιο
φαινόμενο κακοποίησης και εκμετάλλευσης
ανηλίκων»*

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ ΣΩΤΗΡΙΑ

ΧΑΜΗΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΚΛΩΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

ΠΑΤΡΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

©2014-All rights reserved

*"Sexual tourism as a world-wide phenomenon of
abuse and exploitation of minors"*

Α.Τ.Ε.Ι ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

***«Ο σεξουαλικός τουρισμός ως παγκόσμιο
φαινόμενο κακοποίησης και εκμετάλλευσης
ανηλίκων».***

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ ΖΩΗ

ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ ΣΩΤΗΡΙΑ

ΧΑΜΗΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΚΛΩΝΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

Πτυχιακή εργασία για τη λήψη πτυχίου στην Κοινωνική Εργασία από το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας του Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Τ.Ε.Ι.) Πάτρας.

ΠΑΤΡΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	iv
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	v
ABSTRACT.....	vi
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	vii
ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	xii
ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΝΟΙΩΝ.....	xiii
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ.....	1
1.1 Ορισμός σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων.....	1
1.2 Σημάδια σεξουαλικής κακοποίησης.....	2
1.3 Διάγνωση της σεξουαλικής κακοποίησης.....	7
1.4 Το προφίλ των δραστών.....	9
1.5 Συνέπειες της σεξουαλικής κακοποίησης.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο ΣΕΞΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΑ.....	19
2.1 Ορισμός	19
2.2 Χώρες σεξουαλικού τουρισμού.....	20
2.3 Παράγοντες που συμβάλουν στην όξυνση του φαινομένου.....	23
2.4 Οι δράστες του σεξοτουρισμού.....	28
2.5 Ο πελάτης του σεξοτουρισμού.....	32
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ο ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΜΕ ΘΥΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΑ.....	34
3.1 Παιδικός σεξουαλικός τουρισμός.....	37

3.2 Περιοχές στις οποίες εκδηλώνεται ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός.....	40
3.3 Οι δράστες του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού.....	44
3.4 Θύματα του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού.....	45
3.5 Συνέπειες του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού.....	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....48

4.1 Παιδικός σεξουαλικός τουρισμός και διακίνηση παιδιών (trafficking).....	48
4.2 Παιδικός σεξουαλικός τουρισμός και παιδική πορνογραφία.....	50
4.3 Παιδικός διαδικτυακός σεξουαλικός τουρισμός	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΣΙΟ ENANTION ΤΟΥ ΣΕΞΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....64

6.1 Το έργο της UNICEF.....	64
6.2 Το έργο της Destiny Rescue.....	65
6.3 Το έργο της ECPAT.....	68

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ
ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....71**

7.1 .Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού σε επίπεδο πρόληψης.....71

7.2. Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού σε επίπεδο
αντιμετώπισης.....73

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....76

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....79

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά την καθηγήτρια μας κα. Παναγιώτα Κλωνή για την εμπιστοσύνη που μας έδειξε, και την υπομονή που έκανε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της πτυχιακής εργασίας. Όπως επίσης και για την πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση της, για την επίλυση διάφορων θεμάτων.

Θα θέλαμε επίσης να απευθύνουμε τις ευχαριστίες μας στους γονείς μας, οι οποίοι στήριξαν τις σπουδές μας με διάφορους τρόπους, φροντίζοντας για την καλύτερη δυνατή μόρφωσή μας, χωρίς να υπολογίσουν οποιοδήποτε υλικό ή ψυχολογικό κόστος.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια η σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων, ειδικά σε χώρες που μαστίζονται από τον πόλεμο και την κοινωνική και οικονομική ανέχεια αποτελεί ένα ολοένα και αυξανόμενο φαινόμενο. Το ανησυχητικό είναι ότι η σεξουαλική αυτή εκμετάλλευση των ανήλικων αγοριών και κοριτσιών παίρνει νέες μορφές με ολοένα και πιο ανησυχητικές διαστάσεις. Μια τέτοια μορφή είναι ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός, ο οποίος συνίσταται στην μεταφορά των πλούσιων (ή τουλάχιστον πλουσιότερων) τουριστών από τις χώρες της Δύσης σε χώρες αναπτυσσόμενες, όπως η Ταϊλάνδη ή οι Φιλιππίνες με σκοπό τη βίωση σεξουαλικών εμπειριών με ανήλικα παιδιά. Μάλιστα, πρόκειται για ένα φαινόμενο το οποίο συνδέεται με άλλες μορφές παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης όπως είναι η παιδική πορνογραφία ή ακόμα και ο διαδικτυακός σεξουαλικός τουρισμός. Σκοπός της εργασίας αυτής, λοιπόν, είναι να επιχειρήσει μια βιβλιογραφική επισκόπηση των μορφών που μπορεί να λάβει αυτού του είδους η παιδική σεξουαλική κακοποίηση, των συνεπειών αυτής αλλά και των οργανώσεων που στοχεύουν στην προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και διακίνησή τους για σεξουαλικούς σκοπούς.

ABSTRACT

In recent years, the sexual abuse of minors, especially in countries ravaged by war and social and economic deprivation is an ever growing phenomenon. The worrying thing is that this sexual exploitation of underage boys and girls takes new forms with more and more alarming. One such form is the child sex tourism, which is to transfer the rich (or at least richer) tourists from Western countries to developing countries, such as Thailand or the Philippines for the purpose of experiencing sexual experiences with underage children. Indeed, it is a phenomenon which is associated with other forms of child sexual abuse such as child pornography or even the web sex tourism. The purpose of this study, therefore, is to undertake a literature review of forms that can take this kind of child sexual abuse, its consequences and organizations aimed at protecting children from sexual abuse and trafficking for sexual purposes .

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Οι σεξουαλικές σχέσεις με ανήλικο τιμωρούνται με φυλάκιση». Έτσι αναγράφεται στην πρώτη σελίδα του φυλλαδίου που υπογράφεται από την **ECPAT**. Η τελευταία αποτελεί ένα παγκόσμιο δίκτυο, το οποίο προσπαθεί να καταπολεμήσει την σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και εφήβων, την παιδική πορνεία και την πορνογραφία.

Χαρακτηριστικό είναι πως τα στοιχεία που φέρνει στο φως το δίκτυο αυτό είναι ενδεικτικά των τεράστιων διαστάσεων που έχει λάβει το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών. Τα τελευταία χρόνια, μάλιστα, έρχεται στο προσκήνιο και ο σεξουαλικός τουρισμός, ο οποίος τείνει να καθιερωθεί σε ένα παγκόσμιο φαινόμενο με οικονομικές και κοινωνικές διαστάσεις που είναι πολύ δύσκολο να υπολογιστούν. Το γεγονός, μάλιστα, ότι ο σεξουαλικός τουρισμός έχει συνδεθεί με το διεθνές οργανωμένο έγκλημα καθιστά την αντιμετώπισή του ακόμα πιο δύσκολη.

Ο συνδυασμός του σεξουαλικού τουρισμού με την αναγκαστική εκπόρνευση παιδιών, έχει αριθμό, σύμφωνα με την ECPAT. Φαίνεται ότι κάθε χρόνο σε τουριστικές περιοχές σε όλα τα μέρη του πλανήτη περισσότερα από ένα εκατομμύριο παιδιά εξυπηρετούν τις επιθυμίες και τις ορέξεις των σεξουαλικών τουριστών. Τα παιδιά αυτά προέρχονται κυρίως από τις χώρες του Τρίτου Κόσμου, την Αφρική, τη Λατινική Αμερική, ενώ μόνο στη Βραζιλία εκτιμάται ότι τουλάχιστον 150.000 παιδιά, αγόρια και κορίτσια, καταφεύγουν ή ωθούνται στην πορνεία. Επιπλέον, τα παιδιά αυτά προέρχονται από τη Νοτιοανατολική Ασία, την Καραϊβική, την Ινδία, την Ταϊλάνδη, την Ταϊβάν και τα τελευταία χρόνια, χώρες της ανατολικής Ευρώπης.

Όπως ήδη αναφέραμε, ο σεξουαλικός τουρισμός εξελίσσεται με τέτοιους και τόσο ραγδαίους ρυθμούς, κυρίως λόγω του ότι συνδέεται με οικονομικά κίνητρα και οφέλη. Ο σεξουαλικός τουρισμός, όμως, δεν έχει μόνο οικονομικά κίνητρα, λένε οι ειδικοί. Αντίθετα, θα λέγαμε πως βασίζεται σε πολλούς άλλους ισχυρούς τομείς της σύγχρονης ζωής και γι' αυτό είναι δύσκολο να αντιμετωπιστεί. «Είναι το σύνδρομο του αναπτυσσόμενου Δυτικού απέναντι σε λαούς που τους θεωρούν υποτελείς και αυτό έχει τη βάση του στην αποικιοκρατία αλλά και στη χρόνια πολεμική παρουσία αμερικανικών στρατευμάτων στο Βιετνάμ. Ο δυτικός κόσμος σχημάτιζε για χρόνια την εικόνα ότι αυτές οι χώρες είναι τα σεξουαλικά θέρετρα των πολιτισμένων», θα πει ένας τουρ οπερέιτορ από την Αθήνα (όπ. αναφ. στην Έμκε- Παυλοπούλου, 2002).

Και κλείνει: «Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν οργανωμένα γραφεία για σεξοτουρισμό. Όχι ότι δεν υπάρχουν πελάτες. Υπάρχουν αλλά ψάχνουν στο Ιντερνετ και κλείνουν με γραφεία από το εξωτερικό. Αμερικανικές, γερμανικές, αυστριακές, ολλανδικές, ιαπωνικές, αυστραλιανές και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις είναι απολύτως ειδικευμένες σ' αυτό».

Η ECPAT έχει προσπαθήσει, τα τελευταία δέκα χρόνια, να διαμορφώσει έναν παγκόσμιο χάρτη που να απεικονίζει το εύρος του σεξουαλικού τουρισμού με θύματα παιδιά. Σύμφωνα με αυτήν, ο σεξουαλικός τουρισμός δεν έχει μόνο άντρες πελάτες. Οργανωμένα γυναικεία γκρουπ τουριστριών από Ευρώπη, ΗΠΑ και Καναδά προτιμούν την Γκόα στην Ινδία, την Γκάμπια, την Τζαμάικα και την Κούβα. Οι άντρες έχουν πρώτη στη λίστα των προτιμήσεων την **Ταϊλάνδη**, την Ταϊβάν, το Βιετνάμ, τις Φιλιππίνες, την Ινδονησία, την Καμπότζη, το Λάος, τη Σρι Λάνκα, τη Μαλαισία. Στις χώρες αυτές, υπολογίζει η οργάνωση, τα παιδιά που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία του σεξοτουρισμού ξεπερνούν τις 400.000. Άλλες εκτιμήσεις παγκόσμιων οργανώσεων για τα δικαιώματα του παιδιού ανεβάζουν τον αριθμό αυτόν στις 800.000.

Από την άλλη πλευρά του χάρτη, η Κούβα, το Μεξικό, η Κόστα Ρίκα, η Βενεζουέλα, το Σουρινάμ, η Δομινικανή Δημοκρατία, η Βραζιλία είναι χώρες όπου σύμφωνα με τις εκτιμήσεις εκπορνούνται περισσότερα από 500.000 παιδιά. Αλλά και στην Ευρώπη το φαινόμενο αποκτά ολοένα και μεγαλύτερες διαστάσεις. Η οργάνωση ανέφερε στο παρελθόν ότι εντοπίστηκαν παιδιά από 5 έως 14 ετών να είναι ενταγμένα σε οργανωμένα κυκλώματα πορνείας στη Σικελία, καθώς υποχρεώνονται από τις ομάδες του οργανωμένου εγκλήματος της Κόζα Νόστρα να πρωταγωνιστούν σε πορνοταινίες. «Το 10% της πορνείας στη Β. Ιταλία αποτελείται από παιδιά 10-15 ετών και το 30% από 16-18 ετών», αναφέρει η παγκόσμια οργάνωση.

Ποιος είναι, όμως, ο πελάτης-τουρίστας; Πώς περιγράφουν το προφίλ, αλλά και ποια είναι η διαδικασία που τον οδηγεί στην αναζήτηση της σεξουαλικής ικανοποίησης και μάλιστα σε παιδιά; Κατ' αρχάς, λένε, οι τουριστικοί αυτοί προορισμοί δίνουν την εντύπωση -μέσα από δυτικά μέσα ενημέρωσης και πρότυπα συμπεριφορών- ότι η σεξουαλική εκμετάλλευση είναι αναπόσπαστο κομμάτι της οικονομικής ζωής. Είναι δηλαδή «νομιμοποιημένη» μέσα από δικαιολογίες ότι ο τουρίστας με αυτόν τον τρόπο «βοηθάει την οικογένεια του παιδιού να ζήσει. Αυτό, σε συνδυασμό με τη γενικότερη πορνογραφική κουλτούρα της Δύσης, διογκώνει το φαινόμενο. Η οργάνωση αναφέρει μια φράση που εξηγεί γιατί στα ξενοδοχεία

μεγάλων ευρωπαϊκών πόλεων βρίσκεται το σοκαριστικό φυλλάδιο που περιγράφουμε στην αρχή: «Ο ταξιδιώτης δεν ξέρει τι θα πει ντροπή...»

Σύμφωνα με τη UNICEF, 1 εκ. παιδιά πωλούνται ετησίως στην Ασία με σκοπό την πορνεία. Από τα παιδιά αυτά, το 50% πωλούνται από γνωστό ή φιλικό πρόσωπο, 40% πωλούνται από τις οικογένειες τους και 10% από άλλους συγγενείς. Ο αριθμός των παιδόφιλων τουριστών, υπολογίζεται ότι αποτελεί το 1% του συνολικού αριθμού των ταξιδιωτών.

Σύμφωνα με το διεθνή οργανισμό ECPAT οι πελάτες του σεξουαλικού τουρισμού κατηγοριοποιούνται ως εξής

- στους περιστασιακούς παιδόφιλους
- στους καθ' έξη ή κατά συνήθεια παιδόφιλους, οι οποίοι σκοπίμως επισκέπτονται χώρες όπου η παιδική πορνεία είναι αυξημένη και τα παιδιά είναι ιδιαίτερα εύαλτα, άρα το κόστος για την εκμετάλλευσή τους είναι μηδαμινό σχεδόν
- στους διεστραμμένους και βίαιους παιδόφιλους,
- τέλος, είναι η κατηγορία των τουριστών, οι οποίοι επ' ευκαιρίας της επισκέψεώς τους, επιζητούν να γνωρίσουν νέες εμπειρίες, νιώθοντας ελεύθεροι ηθικών φραγμών (χαρακτηριστικά η κατηγορία αυτή αναφέρεται ως " Monsieur Tout-le-monde").

Οι περισσότεροι αριθμητικά και πλέον ενεργοί πελάτες προέρχονται από την Ιαπωνία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Γερμανία, την Αγγλία, τον Καναδά και την Αυστραλία, ενώ το 57% ανήκουν στις ηλικίες 40-60 ετών. Τα ταξιδιωτικά γραφεία που οργανώνουν τα εν λόγω ταξίδια, υπόσχονται στους παιδόφιλους τουρίστες συνεχή εναλλαγή παιδιών κατά τη διάρκεια της παραμονής τους.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειώσουμε πως η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιού με όποια μορφή και αν υφίσταται αποτελεί ποινικό αδίκημα και τιμωρείται στη χώρα μας, ακόμη κι αν η εγκληματική πράξη έχει διαπραχθεί σε άλλη χώρα.

Βέβαια, όπως έχουμε ήδη αναφέρει ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός δεν αποτελεί το μοναδικό τρόπο εκμετάλλευσής αυτών. Αντίθετα, ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός σε πολλές περιπτώσεις φαίνεται να συνδέεται με την παιδική πορνογραφία ή και με τη διακίνηση ανηλίκων, γνωστό ως trafficking. Με τον όρο παιδική πορνογραφία αναφερόμαστε στην αναπαραγωγή σεξουαλικών εικόνων με αντικείμενο παιδιά. Πρόκειται για μια μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσής η οποία φυσικά αποσκοπεί στο κέρδος. Τις περισσότερες φορές ανήλικα αγόρια και κορίτσια

υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών ή με τη χρήση βίας, υποχρεούνται να συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις μεταξύ τους, με ενήλικες, ακόμη και με ζώα. Τα παιδιά (ακόμα και βρέφη, ηλικίας μικρότερης των 2 ετών), βασανίζονται, υφίστανται κάθε μορφή σωματικής και ψυχολογικής βίας και συχνά δολοφονούνται. Δεν είναι λίγες οι φορές, μάλιστα, που οι παιδόφιλοι δράστες φωτογραφίζουν ή βιντεοσκοπούν τις σεξουαλικές τους εμπειρίες με ανήλικους, καθώς και σκληρές σκηνές κακοποίησης αυτών και έπειτα προωθούν το υλικό αυτό μέσω του διαδικτύου. Τη δράση αυτή των συγκεκριμένων χρηστών του διαδικτύου εκμεταλλεύονται οι επιχειρήσεις παραγωγής πορνογραφικού υλικού, οι οποίες τροφοδοτούνται με «ανθρώπινο υλικό» από το trafficking παιδιών. Ο αριθμός των παιδιών που υποχρεούνται σε σεξουαλικές επαφές on – line μέσω του διαδικτύου αυξάνεται δραματικά, γεγονός που προσφέρει εύφορο έδαφος στην ανάπτυξη του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού. Πρίοκειται για τον λεγόμενο webcam child sexual tourism, ο οποίος χρησιμοποιώντας τις δυνατότητες που παρέχει η τεχνολογία προσπαθεί να εξυπηρετήσει τα αρρωστημένα πάθη και τις ορέξεις των χρηστών.

Για το λόγο αυτό, άλλωστε, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, σήμερα έχει αναπτυχθεί ένα νομοθετικό πλαίσιο σε παγκόσμιο επίπεδο, το οποίο αποσκοπεί στον περιορισμό και την εξάλειψη κάθε μορφής σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης γυναικών, αγοριών και κοριτσιών, αλλά και στην τιμωρία των δραστών. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια οργανώσεις όπως η Unicef ή η Destiny Rescue δραστηριοποιούνται διεθνώς και μάχονται κατά του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού. Σε κάθε περίπτωση, απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα τόσο σε επίπεδο πρόληψης και προστασίας όσο και σε επίπεδο υποστήριξης των θυμάτων του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού και γενικά κάθε μορφής σεξουαλικής κακοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστικός είναι, όπως θα φανεί στην συνέχεια, ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού.

Η δομή της εργασίας έχει ως εξής: στο πρώτο κεφάλαιο (*Κεφάλαιο 1*) θα αναφερθούμε γενικά στην σεξουαλική κακοποίηση των ανήλικων παιδιών, στο προφίλ των δραστών και στις συνέπειες των πράξεών τους. Το δεύτερο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στον προσδιορισμό του σεξουαλικού τουρισμού γενικά και στα χαρακτηριστικά των δραστών και των θυμάτων (*Κεφάλαιο 3*), ενώ το κεφάλαιο που ακολουθεί (*Κεφάλαιο 3*) είναι αφιερωμένο στον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό, το οποίο αποτελεί και το θέμα της εργασίας αυτής. Το *Κεφάλαιο 4* είναι αφιερωμένο σε άλλα είδη παιδικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης, τα οποία συνδέονται με τον παιδικό

σεξουαλικό τουρισμό, ενώ, στο *Κεφάλαιο 5* θα μιλήσουμε για τις διεθνείς νομοθετικές ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί για την καταπολέμηση του σεξουαλικού τουρισμού. Το *Κεφάλαιο 6* είναι αφιερωμένο σε κάποιες από τις πιο γνωστές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις που στοχεύουν στην καταπολέμηση του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού, ενώ το *Κεφάλαιο 7* μιλάει για το ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στην πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου. Ακολουθούν τα *Συμπεράσματα* και η *Βιβλιογραφία*.

ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η εργασία αφορά στη διερεύνηση ενός παγκοσμίου φαινομένου που αφορά στο σεξουαλικό τουρισμό και ιδιαίτερα σε θέματα κακοποίησης και εκμετάλλευσης ανηλίκων.

Ο τουρισμός ως παγκόσμιο φαινόμενο έχει γνωρίσει ιδιαίτερη ανάπτυξη από το μέσον του 20^{ου} αιώνα, έχοντας αναδειχθεί ως ένας από τους κυριότερους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα ανήλικα παιδιά, αγόρια και κορίτσια, ο οποίος έχει συνδεθεί επίσης με ποικίλα οικονομικά κέρδη. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, συνδέεται με το οργανωμένο έγκλημα σε παγκόσμιο επίπεδο. Όμως, το φαινόμενο αυτό της ραγδαίας ανάπτυξης του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού επιφέρει ένα σύνολο αρνητικών συνεπειών, ψυχικών- ψυχολογικών αλλά και κοινωνικών. Αυτές οι αρνητικές συνέπειες θα επιχειρηθούν να διερευνηθούν στην παρούσα εργασία, όπου η διερεύνηση αυτή θα γίνει μέσω μιας κοινωνιολογικής θεώρησης, στην οποία θα εξετασθούν όλες οι σχετικές παράμετροι.

Τέλος, θα επιχειρηθεί να διερευνηθεί στους τρόπους με τους οποίους ο Κοινωνικός Λειτουργός μπορεί να παρέμβει, διότι ως Κοινωνικός Επιστήμονας έχει χρέος να είναι πάντα σε εγρήγορση (επαγγελματική και πνευματική), γιατί παρόλο που το φαινόμενο απαντάται, κυρίως, σε χώρες του Τρίτου Κόσμου και της Ανατολικής Ευρώπης, εντούτοις οι νέες διαμορφωθείσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα, την καθιστούν ως ένα από τους άμεσα μελλοντικούς προορισμούς σεξουαλικού τουρισμού.

ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΝΝΟΙΩΝ

- **Σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκου:** Σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκου είναι ένας γενικός όρος, ο οποίος αναφέρεται σε σεξουαλική πράξη μεταξύ ενός ενήλικα και ενός παιδιού ή σε σεξουαλική εκμετάλλευση ενός παιδιού
- **Trafficking in human beings ή human trafficking:** Το έγκλημα της παράνομης διακίνησης και εκμετάλλευσης ανθρώπων, γνωστό διεθνώς ως, αποτελεί στις μέρες μας τη σύγχρονη εκδοχή του δουλεμπορίου
- **Σεξουαλικός τουρισμός με θύματα παιδιά:** σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση παιδιών από άτομα από άτομο ή άτομα που ταξιδεύουν από την περιοχή της καταγωγής τους, από το σπίτι τους, τη γεωγραφική τους περιοχή ή ακόμα και τη χώρα τους για να έχουν σεξουαλική επαφή με παιδιά. Οι «τουρίστες» αυτού του είδους μπορεί να είναι εγχώριοι ταξιδιώτες ή μπορεί να είναι διεθνείς τουρίστες.
- **Παιδική πορνογραφία:** είναι η αναπαραγωγή σεξουαλικών εικόνων με αντικείμενο παιδιά. Πρόκειται για μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης με σκοπό το κέρδος. Υπό την επήρεια ναρκωτικών ουσιών ή με τη χρήση βίας, ανήλικα αγόρια και κορίτσια υποχρεούνται να συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις μεταξύ τους, με ενήλικες, ακόμη και με ζώα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

1.1 Ορισμός σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων

Τα τελευταία χρόνια γίνεται ολοένα και περισσότερο λόγος για τη σεξουαλική κακοποίηση κατά κύριο λόγο των παιδιών. Με τον όρο σεξουαλική κακοποίηση, λοιπόν, αναφερόμαστε σε οποιαδήποτε σεξουαλική πράξη μεταξύ ενός ενήλικα και ενός παιδιού ή σε σεξουαλική εκμετάλλευση ενός παιδιού. Φυσικά, όπως μπορεί να γίνει κατανοητό η κακοποίηση αποκλείει την ύπαρξη συναίνεσης ή τη σύμφωνη γνώμη του θύματος το οποίο τις περισσότερες φορές εξαναγκάζεται σε σεξουαλικές πράξεις με τη βία ή τη χορήγηση ναρκωτικών ουσιών. Τα παραπάνω καθιστούν ανέκδοτο να κατανοήσει τη φύση και τις συνέπειες της σεξουαλικής πράξης και άρα να δώσει συνειδητά τη σύμφωνη γνώμη του (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας).

Οι μορφές σεξουαλικής κακοποίησης χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη είναι αυτή, που περιλαμβάνει σωματική επαφή (π.χ. άγγιγμα, θωπείες, μέχρι διείσδυση και βιασμό). Η δεύτερη περιλαμβάνει πράξεις μη σωματικής επαφής (όπως επιδειξιμανία, ηδονοβλεψία, βιντεοσκόπηση). Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται σε περιπτώσεις όπου ορισμένες συμπεριφορές, οι οποίες στο εξωοικογενειακό περιβάλλον χαρακτηρίζονται ως σεξουαλικές, στο περιβάλλον μιας συγκεκριμένης οικογένειας θεωρούνται ως φυσιολογικές (π.χ. γονείς που κυκλοφορούν γυμνοί στο σπίτι, ή γονιός και παιδί που κάνουν μπάνιο μαζί). Σε αυτές τις περιπτώσεις, παράγοντες οι οποίοι αφορούν στο κίνητρο θα πρέπει να εξεταστούν πριν διαγνωστεί η συμπεριφορά αυτή ως σεξουαλική (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας).

1.2 Σημάδια σεξουαλικής κακοποίησης

Για να μπορέσουμε, όμως, να αντιμετωπίσουμε το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών δεν αρκεί ο ορισμός που δώσαμε στην προηγούμενη ενότητα. Αντίθετα, επιβάλλεται να γνωρίζουμε και να εντοπίζουμε έγκαιρα τα σημάδια εκείνα τα οποία υποδηλώνουν ότι το παιδί έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά. Τα σημάδια αυτά εντοπίζονται αρχικά στο σώμα και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Δυσκολία στο περπάτημα.
- Πόνο κατά την διάρκεια της ούρησης.
- Αιμορραγία.
- Συχνή εμφάνιση ψυχοσωματικών ασθενειών.
- Τραυματισμό του υμένα.
- Επιμήκυνση του υμένα με απώλεια του υμενικού ιστού.
- Τραυματισμό του βλεννογόνου του πρωκτού.
- Εφηβική εγκυμοσύνη θα πρέπει να εγείρει υποψία για σεξουαλική παραβίαση ιδιαίτερα όταν η ταυτότητα του πατέρα είναι ασαφής ή μυστική (www.familyviolence.gov)

Όμως, ένα παιδί το οποίο έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά δεν εμφανίζει μόνο σωματικά σημάδια. Αντίθετα, τα σημάδια εκείνα τα οποία χαράσσονται ανεξίτηλα σχεδόν πάνω στο μικρό παιδί είναι τα ψυχικά, τα οποία με τη σειρά τους επιφέρουν αλλαγές στην συμπεριφορά του μικρού παιδιού. Τέτοια σημάδια σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας είναι τα παρακάτω:

- Φόβος. Ο φόβος αποτελεί την πιο συχνή αντίδραση του παιδιού το οποίο έχει υποστεί κακοποίηση. Έτσι, πολύ συχνά εκφράζει υπερβολικό φόβο ή και ανησυχία, χωρίς όμως να υπάρχει κάποιος προφανής λόγος.
- Ανικανότητα να εμπιστευθεί. Εκτός από το φόβο, ένα παιδί το οποίο έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά αντιμετωπίζει μεγάλη δυσκολία στο να εμπιστευθεί κάποιον ενήλικο. Αυτή η έλλειψη εμπιστοσύνης, βέβαια, μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα στις μελλοντικές σχέσεις του παιδιού το οποίο θα αναπτύξει μετά με συνομήλικους.
- Θυμός και εχθρικότητα. Λόγω του τραύματος που έχει υποστεί το παιδί αισθάνεται έντονα το αίσθημα του θυμού, το οποίο όμως πολλές φορές αδυνατεί να εκφράσει. Παρόλα αυτά, ο συσσωρευμένος θυμός και η

εχθρικότητα είναι πολύ πιθανό να εκφραστούν ακόμα και σε προσφιλή και αγαπημένα τους πρόσωπα.

- Ακατάλληλη σεξουαλική συμπεριφορά. Πολλές φορές το σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί στην προσπάθειά του να « ξανακερδίσει» τον εαυτό του και να αποβάλει την αδυναμία του μπορεί να επιδείξει μια ακατάλληλη σεξουαλική συμπεριφορά. Μπορεί, για παράδειγμα, να διηγηθεί σε άλλους όλα όσα έχουν συμβεί ή μπορεί να επιχειρήσει να « κυριαρχήσει» σεξουαλικά απέναντι σε άλλα μικρότερα ή πιο αδύναμα από το ίδιο παιδιά.
- Κατάθλιψη. Ένα από τα πιο συχνά και έντονα σημάδια είναι αυτό της κατάθλιψης. Τα παιδιά τα οποία έχουν υποστεί σεξουαλική κακοποίηση πολλές φορές κλείνονται στον εαυτό τους και οδηγούνται στην απομόνωση και την κατάθλιψη.
- Ενοχή ή ντροπή. Ένα άλλο συναίσθημα το οποίο μπορεί να αναπτύξει ένα παιδί το οποίο σε μικρή ηλικία έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά είναι αυτό της ενοχής ή της ντροπής. Πολλές φορές θεωρεί ότι είναι υπεύθυνο για όλα όσα του συνέβησαν και αυτό μπορεί να ενισχύσει το αίσθημα της ενοχής που αισθάνεται.
- Προβλήματα στο σχολείο. Ένα σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί, όμως, εκτός από τα συμπτώματα στις διαπροσωπικές του σχέσεις και στα συναισθήματα μπορεί να παρουσιάσει και προβλήματα στην σχολική του επίδοση. Είναι σύνηθες ένα κακοποιημένο παιδί να αδιαφορεί για τα μαθήματα, να κλείνεται στον εαυτό του και να αποκλείει τον εαυτό του από το σύνολο της σχολικής τάξης.
- Σωματικά παράπονα. Ένα άλλο χαρακτηριστικό το οποίο εμφανίζουν συχνά τα παιδιά τα οποία έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά είναι οι πολλές και ποικίλες σωματικές διαταραχές. Τέτοιες μπορεί να είναι οι πονοκέφαλοι, οι πόνοι στο στομάχι και ένα πλήθος άλλων συμπτωμάτων τα οποία δεν οφείλονται σε οργανικά ή παθολογικά αίτια.
- Διαταραχές ύπνου. Αντίστοιχα με τα σωματικά προβλήματα, πολλά παιδιά τα οποία έχουν κακοποιηθεί σε πολύ μικρή ηλικία παρουσιάζουν προβλήματα στον ύπνο. Αυτό συμβαίνει γιατί πιθανότατα φοβούνται να κοιμηθούν μόνα τους, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που τα άσχημα βιώματά τους επανέρχονται στον ύπνο τους ως επαναλαμβανόμενος εφιάλτης.

- Διαταραχές στην διατροφή. Εκτός, όμως, από τις διαταραχές στον ύπνο, πολλά από τα ανήλικα θύματα της σεξουαλικής κακοποίησης εμφανίζουν και προβλήματα και διαταραχές στη διατροφή τους. Έτσι, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που τα παιδιά αυτά χάνουν απότομα βάρος ή αντίθετα παίρνουν απότομα βάρος. Αντίστοιχα, τέτοιες περιπτώσεις συνδέονται πολλές φορές με την ανορεξία ή και τη βουλιμία και για το λόγο αυτό οι γονείς θα πρέπει να παρατηρούν πολύ προσεκτικά τις έντονες και απότομες αυξομειώσεις στο βάρος του παιδιού τους.
- Φοβική συμπεριφορά. Όπως ήδη έχουμε αναφέρει, τα παιδιά τα οποία έχουν υποστεί ή συνεχίζουν να υφίστανται σεξουαλική κακοποίηση αισθάνονται φόβο. Μάλιστα, οι ειδικοί επισημαίνουν πως μπορεί να αποκτήσουν φοβίες για το παραμικρό, φοβίες που δεν είχαν πριν την κακοποίηση. Πολλές φορές οι φοβίες αυτές εμφανίζονται κατά την συναναστροφή τους με το κοινωνικό σύνολο, αλλά και με ενήλικες οι οποίες μπορεί να φέρουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά με τους θύτες τους.
- Επιθετική συμπεριφορά. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω συναισθημάτων και των αλλαγών στην συμπεριφορά είναι η επιθετικότητα. Με άλλα λόγια, δεν είναι λίγες οι φορές που τα παιδιά τα οποία έχουν πέσει θύμα κάποιου ενήλικα αναπτύσσουν μια επιθετική συμπεριφορά η οποία δε μπορεί να εξηγηθεί.
- Αυτοκαταστροφική συμπεριφορά. Βέβαια, η επιθετική αυτή συμπεριφορά δεν αφορά μόνο τους άλλους. Με άλλα λόγια, το σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί λόγω του φόβου, της ντροπής ή της ενοχής την οποία μπορεί να βιώνει αποφασίζει πολλές φορές να κάνει κακό στον εαυτό του. Έτσι, δεν είναι λίγες οι φορές που τα θύματα της σεξουαλικής κακοποίησης επιδεικνύουν μια αυτοκαταστροφική συμπεριφορά η οποία να καταλήξει ακόμα και στην αυτοκτονία.
- Απόδραση. Τέλος, ένα σεξουαλικά κακοποιημένο παιδί μπορεί να βρει διέξοδο στο πρόβλημά του μέσω της φυγής. Ιδιαίτερα τα παιδιά τα οποία είναι λίγο μεγαλύτερα στην ηλικία πολλές φορές αποφασίζουν να φύγουν μακριά από το σπίτι τους και από τα οικεία τους πρόσωπα θεωρώντας ότι έτσι θα καταφέρουν να βρουν λύση και να ξεπεράσουν τα προβλήματά τους και όλα αυτά τα αισθήματα και τον πόνο που βιώνουν.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας παραθέτει και κάποια άλλα γνωρίσματα τα οποία αφορούν σε κλινικό επίπεδο πια και θα πρέπει να έχουν υπόψη τους όλοι όσοι έρχονται σε επαφή με το παιδί (γιατροί, εκπαιδευτικοί, γονείς). Ιδιαίτερα οι γιατροί θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα υποψιασμένοι, καθώς δεν είναι λίγες οι φορές που το παιδί έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά από κάποιον γονέα ή από κάποιο συγγενικό του πρόσωπο. Έτσι, τα ακόλουθα σημάδια, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, μπορούν να είναι ενδεικτικά της σεξουαλικής κακοποίησης του μικρού παιδιού από την ίδια του την οικογένεια.

- Ένα πρώτο σημάδι είναι όταν παρατηρείται μια έντονη καθυστέρηση από την ώρα που έγινε ο τραυματισμός μέχρι και τη στιγμή που το παιδί μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο ή το γιατρό και δεν υπάρχει λόγος για την καθυστέρηση αυτή.
- Όταν φαίνεται πως όλα όσα λένε οι γονείς σχετικά με τον τραυματισμό του παιδιού μοιάζουν να μην ισχύουν. Με άλλα λόγια, ενδεικτικό της κακοποίησης από τους γονείς μπορεί να είναι ένας τραυματισμός το οποίο οι γονείς αποδίδουν σε ατύχημα, αλλά μοιάζει απίθανο να είναι ατύχημα ή γενικά όταν όλη η συμπεριφορά και η αντιμετώπιση των γονέων δείχνει να μην ισχύει στην πραγματικότητα.
- Αντίστοιχα, οι πολλές και συνεχείς επισκέψεις του παιδιού στο νοσοκομείο, στο γιατρό ή γενικά σε άλλα νοσοκομεία είναι ενδεικτική μιας κακοποίησης που μπορεί να έχει υποστεί το παιδί από τους ίδιους του τους γονείς.
- Τέλος, μια ανάρμοστη συμπεριφορά των γονέων ή μια εσωστρέφεια, γενικά μια περίεργη συμπεριφορά των γονέων απέναντι στα τραύματα του παιδιού μπορεί να είναι ενδεικτικά μιας κακοποίησης που του ασκεί τουλάχιστον ένας από τους δύο γονείς (Kaplan, Benjamin & Sadock, 1985).

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσουμε πως δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις που τα παιδιά κακοποιούνται σεξουαλικά από κάποιο πολύ στενό και οικείο τους πρόσωπο, από κάποιο φιλικό ή συγγενικό τους πρόσωπο. Μάλιστα, η κακοποίηση αυτή, ιδιαίτερα όταν πραγματοποιείται από κάποιο συγγενικό πρόσωπο μπορεί να συνεχίζεται για πολλά χρόνια, γεγονός που δημιουργεί στο παιδί ακόμα πιο ενοχικά συναισθήματα. Εύκολα μπορεί να καταλάβει κανείς πως όταν ένα παιδί κακοποιείται από ένα πρόσωπο το οποίο γνωρίζει πολύ καλά, έχει ήδη αναπτύξει δεσμούς και το εμπιστεύεται, βιώνει μια τεράστια σύγχυση. Πολλές φορές, μάλιστα, αδυνατούν να συνειδητοποιήσουν πως αυτό που υφίστανται είναι κακοποίηση και για το λόγο αυτό

διστάζουν να το εκμυστηρευτούν σε κάποιον άλλο. Φυσικά, οι συνέπειες που μπορεί να έχει το γεγονός αυτό στη μετέπειτα ζωή τους και στην κοινωνικοποίησή τους είναι, όπως θα φανεί στην συνέχεια, ολέθριες. Αντίστοιχα, τα παιδιά τα οποία υφίστανται σεξουαλική κακοποίηση προέρχονται από όλες τις κατηγορίες και από όλα τα έθνη και τα κράτη του κόσμου. Δυστυχώς, φαίνεται ότι ιδιαίτερα ευάλωτα και τρωτά στην σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση είναι τα παιδιά εκείνα τα οποία λόγω κάποιας φυσικής ή διανοητικής αδυναμίας δε μπορούν να αντιδράσουν και να αντισταθούν στους θύτες τους. Έτσι, οι δράστες εκμεταλλεύονται το γεγονός πως τα παιδιά αυτά είναι ανίκανα να αντιληφθούν το τι ακριβώς συμβαίνει, αδυνατούν να αντιληφθούν ότι υφίστανται κακοποίηση, και φυσικά αδυνατούν να αντιληφθούν τις συνέπειες της πράξης αυτής (Ζαχαροπούλου & Νικολαντωνάκη, 2004: 30).

Δεν είναι, όμως, μόνο τα παιδιά τα οποία έχουν κάποια σωματική, φυσική ή διανοητική αναπηρία αυτά που κινδυνεύουν περισσότερο από κάποια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης. Τα δεδομένα που μας παρέχει η βιβλιογραφία, καταδεικνύουν πως και τα παιδιά τα οποία έχουν μια τάση να απομονώνονται και να κλείνονται στον εαυτό τους διατρέχουν εξίσου μεγάλο κίνδυνο να κακοποιηθούν σεξουαλικά. Και τούτο διότι, οι θύτες προσπαθούν και καταφέρνουν πολλές φορές να εκμεταλλευθούν τη δυσκολία που έχουν τα παιδιά αυτά να εμπιστευθούν κάποιον φίλο ή κάποιο συγγενή. Έτσι, εκμεταλλεύονται το παιδί αυτό γεγονός που οδηγεί στην συνέχεια σε μεγαλύτερο βαθμό απομόνωσης. Αντίθετα, δεν είναι λίγες οι φορές που οι δράστες επιχειρούν και κατορθώνουν να απομονώσουν το παιδί-θύμα μέσω του κατάλληλου και επιτήδειου χειρισμού κάποιων καταστάσεων και έτσι τελικά να το παρασύρουν και να το εκμεταλλευθούν σεξουαλικά (Ζαχαροπούλου & Νικολαντωνάκη, 2004: 30).

Δε θα πρέπει να ξεχνάμε, άλλωστε, πως, όπως αναφέραμε σε προηγούμενες σελίδες, τα παιδιά τα οποία έχουν υποστεί κάποια μορφή σεξουαλικής κακοποίησης διακατέχονται από το έντονο συναίσθημα της ενοχής για ό,τι τους συνέβη, αλλά και του φόβου να το αποκαλύψουν σε κάποιον άλλο και να ζητήσουν βοήθεια. Για το λόγο αυτό, πολλές φορές μπορεί να περάσει ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα έως ότου να βρουν τη δύναμη και το θάρρος να αποκαλύψουν την κακοποίηση που υπέστησαν από κάποιο γνωστό ή άγνωστο πρόσωπο. Ακόμα και τότε, όμως, έχουν το φόβο ότι αυτά που θα αποκαλύψουν ίσως να μη φανούν αληθινά, ενώ πάντα υπάρχει

ο φόβος της κατακραυγής και του κοινωνικού στιγματισμού. Αντίστοιχα, οι απαντήσεις των ενηλίκων στους οποίους αποφασίζουν να αποκαλύψουν τελικά, ακόμα και ύστερα από μεγάλο χρονικό διάστημα, την σεξουαλική κακοποίηση που υπέστησαν μπορεί να ποικίλει. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονίσουμε πως η αντίδραση αυτή των ενηλίκων είναι καθοριστική για να ξεπεράσει το παιδί το τραύμα και την ενοχή και ντροπή που αισθάνεται. Μια ανεπιθύμητη αντίδραση από τον ενήλικα, ένας μορφασμός, μια κριτική μπορεί να επιφέρει ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα και να οδηγήσει το παιδί να κλειστεί ακόμα περισσότερο στον εαυτό του και να αισθανθεί ακόμα μεγαλύτερο φόβο και ντροπή.

1.3 Διάγνωση της σεξουαλικής κακοποίησης.

Όπως ήδη έχουμε αναφέρει σε προηγούμενο κεφάλαιο, κάθε ένας ο οποίος έρχεται σε επαφή με το παιδί θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίσει και να διαγνώσει μια σεξουαλική κακοποίηση. Έτσι, είναι απαραίτητο να εφαρμόζεται μία γενική σωματική εξέταση, ώστε να ανιχνευθούν ενδείξεις ενδείξεων σωματικών τραυμάτων ή μόλυνσης εξαιτίας πιθανής σεξουαλικής κακοποίησης. Και τούτο διότι, η σεξουαλική κακοποίηση μπορεί να συνοδεύεται και από σωματική κακοποίηση. Το στόμα, ο πρωκτός και τα εξωτερικά γεννητικά όργανα του παιδιού πρέπει να ελέγχονται για ενδείξεις τραύματος. Φυσικά, όπως μπορεί να καταλάβει κανείς, θα πρέπει η εξέταση αυτή να πραγματοποιείται με την μεγαλύτερη δυνατή ευαισθησία και προσοχή. Στην αντίθετη περίπτωση, το παιδί μπορεί να θεωρήσει ότι για μια ακόμη φορά κάποιον προσπαθεί να το εκμεταλλευθεί σεξουαλικά. Οι διαδικασίες θα πρέπει να εξηγούνται τόσο στους γονείς όσο και στο ίδιο το παιδί πριν την πραγματοποίηση της εξέτασης. Πολλές φορές, κυρίως στα κορίτσια, δεν είναι απαραίτητη η χρησιμοποίηση ιατρικών εργαλείων αφού και ο ειδικός μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματα του μέσα από την παρατήρηση και την απλή θεώρηση των εξωτερικών χειλών, του κόλπου και του παρθενικού υμένα των γεννητικών οργάνων.

Η παρουσία ενός οιδήματος, ερεθίσματος, αιματώματος ή μίας σχισμής τείνει να επιβεβαιώσει την σεξουαλική επαφή. Σε ένα αρσενικό παιδί το μόριο θα πρέπει να εξετάζεται για απόδειξη τραυματισμού. Τα ούρα του παιδιού πρέπει να εξετάζονται για παρουσία αίματος και πιθανή ανίχνευση τραύματος της ουρήθρας. Τόσο όμως στα αγόρια όσο και στα κορίτσια πρέπει να εξετάζεται ο πρωκτός για μελανιές,

σχισμές και αιμορραγία για την ανίχνευση πιθανής πρωκτικής διείσδυσης (Kaplan & Sadock, 1985).

Επίσης τα διαγνωστικά τεστ για την παρουσία σπέρματος είναι εξίσου σημαντικά μιας και μπορούν να παρέχουν νόμιμες και έγκυρες αποδείξεις σεξουαλικής επίθεσης. Πρέπει να συλλεχθούν δείγματα από τον κόλπο, το στόμα και τον πρωκτό και να καλλιεργηθούν για την πιθανή παρουσία στοιχείων ικανών να βοηθήσουν στην διαλεύκανση μιας σεξουαλικής κακοποίησης. Επίσης θεωρείται απαραίτητη η εξέταση του παιδιού για την ύπαρξη σεξουαλικά μεταδιδόμενων ασθενειών μιας και σε αρκετά μεγάλο ποσοστό μεταδίδονται με την επαφή και μπορεί και αυτό να αποτελέσει ένα ισχυρό αποδεικτικό στοιχείο (Kaplan & Sadock, 1985).

1.4 Το προφίλ των δραστών

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να έχουμε υπόψη μας τα βασικά χαρακτηριστικά τα οποία συνθέτουν το προφίλ ενός δράστη. Η γνώση αυτή μπορεί να βοηθήσει στην πρόληψη της σεξουαλικής κακοποίησης ή και στην τιμωρία του δράστη. Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η σεξουαλική κακοποίηση δε γνωρίζει κράτος και πόλεις, καθώς τα φαινόμενα αυτής είναι πολύ συχνά και διαρκώς αυξανόμενα σε όλες τις περιοχές του πλανήτη. Τα δεδομένα δείχνουν πως η σεξουαλική κακοποίηση ανηλίκων διαπράττεται κατά κύριο λόγο από άνδρες. Παρόλα αυτά, υπάρχουν και γυναίκες οι οποίες έχουν κακοποιήσει οι ίδιες σεξουαλικά κάποιον ανήλικο/-η ή έχουν συμβάλει με κάποιο τρόπο στην σεξουαλική του κακοποίηση από κάποιον άλλο. Έτσι, σήμερα η βιβλιογραφία αποκαλύπτει τρεις μορφές γυναικών, οι οποίες είναι υπεύθυνες με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο για την σεξουαλική κακοποίηση ενός ανήλικου παιδιού (ή ακόμα και του παιδιού τους). πρόκειται για τις εξής τρεις κατηγορίες:

- Γυναίκες που παραβιάζουν παιδί από κοινού με αρσενικό σύντροφο.
- Γυναίκες συνένοχοι που διευκολύνουν την παραβίαση από αρσενικό σύντροφο.
- Γυναίκες που παραβιάζουν ένα παιδί οι ίδιες (www.familyviolence.gov).

Βέβαια, όπως είπαμε, συνήθως οι γυναίκες που κατηγορούνται για σεξουαλική κακοποίηση ενός ανήλικου παιδιού είναι αυτές που ανήκουν στην πρώτη κατηγορία. Είναι γυναίκες, δηλαδή, οι οποίες κακοποιούν ένα παιδί μαζί με τον αρσενικό σύντροφό τους ή τον βοηθούν να το κακοποιήσει ο ίδιος. Βοήθεια μπορεί να προσφέρει η γυναίκα στο δράστη όχι μόνο με την παρουσία της κατά την ώρα της σεξουαλικής κακοποίησης, αλλά και με την σιωπή της και με την απόκρυψη της σεξουαλικής αυτής κακοποίησης. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα συνηθισμένο σε περιπτώσεις που δράστης είναι κάποιο συγγενικό και πολύ οικείο πρόσωπο, ο πατέρας ή κάποιος θείος ή ακόμα και παππούς, και η μητέρα, ενώ έχει αντιληφθεί ή γνωρίζει ότι το μικρό παιδί κακοποιείται σεξουαλικά από το πρόσωπο αυτό δεν το αποκαλύπτει. Πολλές φορές οι μητέρες δεν αποκαλύπτουν τη σεξουαλική κακοποίηση που υφίσταται το παιδί τους επειδή είναι αδύναμες και φοβούνται να αποκαλύψουν την αλήθεια, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που και οι ίδιες υφίστανται

κακοποίηση. Βέβαια, υπάρχουν και οι μητέρες εκείνες που δεν αποκαλύπτουν την σεξουαλική κακοποίηση που υφίσταται το παιδί τους όχι από φόβο ή αδυναμία, αλλά από μια διαφοροποιημένη εικόνα που έχουν σχηματίσει για την οικογένεια και τους δεσμούς που τη δένουν. Με άλλα λόγια, πολλές φορές οι μητέρες από φόβο μήπως διαλυθεί η οικογένειά τους όχι μόνο δεν αποκαλύπτουν την σεξουαλική αυτή κακοποίηση την οποία έχουν αντιληφθεί ή την οποία τους έχει αποκαλύψει το παιδί τους, αλλά αντίθετα το παροτρύνουν ή το αναγκάζουν να το αποκρύψει και το ίδιο και να υπομείνει την κατάσταση αυτή για όσο καιρό κριθεί απαραίτητο (Ζαχαροπούλου & Νικολαντωνάκη, 2004: 43).

Από τα παραπάνω, μπορούμε εύκολα να αντιληφθούμε τον καταλυτικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η μητέρα στην αντιμετώπιση του προβλήματος ή αντίθετα στη διαίωση της τραυματικής αυτής εμπειρίας και κατάστασης. Και τούτο διότι η δική της συμπεριφορά και ο τρόπος που αυτή θα σταθεί απέναντι στην αποκάλυψη του μυστικού του παιδιού της θα επηρεάσει και τον τρόπο με τον οποίο το ίδιο θα αντιμετωπίσει την κατάσταση αυτή και έξω από το στενό οικογενειακό περιβάλλον. Θα επηρεάσει, με άλλα λόγια, την εικόνα που θα σχηματίσει το ίδιο για την εαυτό του και την εικόνα που θα προβάλλει στις κοινωνικές του συναναστροφές.

Άλλωστε, σε μια τέτοια περίπτωση που θύτης είναι ο πατέρας ή κάποιο άλλο στενό συγγενικό πρόσωπο (για παράδειγμα, ένας παππούς) και η μητέρα αποκρύπτει την αλήθεια και διστάζει να υποστηρίξει το παιδί της, καταλαβαίνουμε πως και το ίδιο το παιδί βιώνει ένα ακόμη πιο τραγικό αδιέξοδο. Η αδυναμία και η απόγνωση που αισθάνεται μεγαλώνουν ακόμη περισσότερο, ενώ το ίδιο δεν είναι σε θέση να αποκαλύψει πια το δράστη ή ακόμα και να επιδιώξει την τιμωρία τους. Ο λόγος γι' αυτό είναι φυσικά η σύγχυση που διέρχεται σε συνδυασμό με την άγνοιά του, αλλά και την πίεση που μπορούν να του ασκούν τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας για να αποκρύψει το γεγονός και να γλιτώσει την οικογένεια από το σκάνδαλο και την κοινωνική κατακραυγή. Έτσι, το παιδί αναγκάζεται να προστατέψει όχι τον εαυτό του, αλλά την ίδια του την οικογένεια (Ζιάκα & Κόντου, 2008: 80).

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η παιδική σεξουαλική κακοποίηση δε γνωρίζει σύνορα. Αυτό σημαίνει πως οι θύτες μπορεί να προέρχονται από όλα τα μέρη του κόσμου και από όλες τις κοινωνικές τάξεις και τα επαγγέλματα. Προέρχονται από διάφορα οικονομικά στρώματα, ακόμα και από διαφορετικές θρησκευτικές ομάδες.

Δεν είναι λίγες οι φορές, μάλιστα, που οι δράστες προέρχονται και από ηγετικές θέσεις ή θέσεις κύρους και επιρροής την οποία πολλές φορές εκμεταλλεύονται ώστε να ικανοποιήσουν τις ορέξεις και τα πάθη τους. το γεγονός μάλιστα ότι κατέχουν το σεβασμό μεγάλης μερίδας του πληθυσμού και της κοινότητας εντός της οποίας δραστηριοποιούνται κάνει ακόμα πιο δύσκολο τον εντοπισμό τους, την αποκάλυψή τους, ακόμα και την τιμωρία τους.

Πολύ γενικά, θα λέγαμε πως σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, οι δράστες εμφανίζουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Αυτά συνίστανται καταρχάς στην κυριαρχική συμπεριφορά, την οποία έχουν την τάση να εμφανίζουν, κυρίως σε άτομα τα οποία θεωρούν πιο αδύναμα ή κατώτερα. Πολλά από τα άτομα αυτά τα οποία επιδίδονται σε σεξουαλικές πράξεις με ανήλικα παιδιά έχουν βιώσει τα ίδια μια δύσκολη παιδική ή εφηβική ηλικία. Αυτό σημαίνει πως μπορεί να είχαν βιώσει πολλές στερήσεις ή να είχα υπάρξει οι ίδιοι θύματα σεξουαλικής ή άλλης μορφής κακοποίησης ή ακόμα και εγκατάλειψης από τους γονείς τους. Ειδικότερα, η βιβλιογραφία αναφέρεται στην εικόνα του πατέρα- δράστη, ο οποίος ζηλεύει και επιθυμεί το παιδί του, στη ζωή του οποίου επεμβαίνει έντονα, ανεξάρτητα από την ηλικία του και συχνά είναι ένα άτομο που αναζητάει στη σχέση με τη σύζυγο μία εξιδανικευμένη εικόνα της μητέρας του. Τα παιδιά μπορεί, επίσης, να πέσουν θύματα παραβίασης από ενήλικες που αυτοπαρουσιάζονται ως οικογενειακοί φίλοι. Πολλοί είναι οι δράστες που κακοποιούν παιδιά που βρίσκονται είτε στο άμεσο οικογενειακό περιβάλλον, είτε έξω από αυτό (The Open University, 1985).

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός πως τα άτομα αυτά τα οποία κακοποιούν τελικά ένα ανήλικο παιδί, το οποίο μπορεί να ανήκει στο συγγενικό και φιλικό τους περιβάλλον ή και να είναι άγνωστο, παρουσιάζουν αρχικά μια ευγενική εικόνα. Δείχνουν να ενδιαφέρονται και να νοιάζονται για το μικρό παιδί, το οποίο αποσκοπούν να κακοποιήσουν σεξουαλικά, αφού πρώτα κερδίσουν την εμπιστοσύνη του. Ο στόχος τους είναι να αναπτύξουν στενές σχέσεις με το ίδιο το παιδί, αλλά και με την οικογένειά του ώστε να καταφέρουν να το παρασύρουν και να το κακοποιήσουν χωρίς να προκαλέσουν υποψίες σε κανέναν. (The Open University, 1985).

Βέβαια, δε λείπουν και οι περιπτώσεις εκείνων των δραστών, οι οποίοι θεωρούν ότι δεν κάνουν κακό στο παιδί το οποίο καταλήγουν να κακοποιούν

σεξουαλικά. Σε κάθε περίπτωση, όμως, βασικό χαρακτηριστικό των ατόμων αυτών είναι η μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλουν για να προσεγγίσουν το παιδί και τελικά να το παρασύρουν, να κερδίσουν πρώτα την εμπιστοσύνη του και ύστερα να το κακοποιήσουν με τον τρόπο που αυτοί επιθυμούν. εύκολα μπορεί να καταλάβει κανείς πως όταν η κακοποίηση λαμβάνει χώρα μέσα στα πλαίσια της οικογένειας αυτού του είδους η πίεση είναι ακόμα πιο έντονη. Αλλά οι πιέσεις που ασκούν οι δράσεις στο κακοποιημένο παιδί δε σταματούν με το τέλος της σεξουαλικής πράξης. Αντίθετα, είναι σύνηθες φαινόμενο οι δράστες να πιέζουν το παιδί να κρατήσει μυστική την σεξουαλική κακοποίηση από όλους, απειλώντας το πολλές φορές για την ύπαρξη ακόμα μεγαλύτερων συνεπειών (The Open University, 1985).

1.5 Συνέπειες της σεξουαλικής κακοποίησης

Σε προηγούμενο κεφάλαιο, κάναμε λόγο για ένα πλήθος συνεπειών που επιφέρει η σεξουαλική κακοποίηση στο ανήλικο παιδί. Το ζήτημα αυτό των συνεπειών που ακολουθούν μια κακοποίηση αποτελεί κεντρικό ζήτημα των σύγχρονων ερευνών. Και τούτο διότι, οι συνέπειες μπορεί να ποικίλουν από θύμα σε θύμα τόσο ως προς την ένταση με την οποία εμφανίζονται όσο και ως προς την μορφή την οποία προσλαμβάνουν αυτές.

Έτσι, αυτές οι διαφορές στις συνέπειες μιας σεξουαλικής κακοποίησης μπορούν να οφείλονται σε διάφορους παράγοντες (Wallance, 2002):

- *Διαφορετική επίδραση.* Είναι γεγονός πως κάποια από τα θύματα της σεξουαλικής κακοποίησης βιώνουν πιο έντονα την σεξουαλική αυτή κακοποίηση από κάποια άλλα. Το γεγονός αυτό έχει οδηγήσει τους ερευνητές στην αναζήτηση των λόγων για τους οποίους η σεξουαλική κακοποίηση μπορεί να έχει διαφορετική επίδραση πάνω στα θύματα. Παρόλα αυτά, θα λέγαμε πως πολλοί παράγοντες μπορούν να οδηγήσουν στο πρόβλημα αυτό. Τέτοιοι παράγοντες μπορεί να είναι η ηλικία του θύματος, η χρήση βίας, η διάρκεια της κακοποίησης
- *Ουσιαστικές συνέπειες.* Παρόλα αυτά, τα δεδομένα από τη σύγχρονη βιβλιογραφία καταδεικνύουν πως η σεξουαλική κακοποίηση επιφέρει κάποιες πολύ ουσιαστικές συνέπειες, οι οποίες, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, αφορούν τόσο στην συμπεριφορά όσο και στην ψυχολογία των θυμάτων. Η παρουσία της βίας, της διάρκειας και τη ηλικία του θύματος κατά την εποχή που έγινε το τελευταίο συμβάν, συνδέονται όλα με αρνητικές επιδράσεις.
- *Πολιτικά συμφραζόμενα.* Το γεγονός ότι εν υπάρχει μια ενιαία αντίληψη σχετικά με τις συνέπειες της σεξουαλικής κακοποίησης, αλλά και το γεγονός πως δεν υπάρχει συγκεκριμένη και αποτελεσματική πολιτική για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου συνεχίζει να προκαλεί σύγχυση αναφορικά με το κόστος και τις συνέπειες του σεξουαλικού τουρισμού.
 - *Μεθοδολογικά ζητήματα.* Για να μπορέσουμε, όμως, να αξιολογήσουμε το εύρος των δυσμενών συνεπειών που επιφέρει η σεξουαλική κακοποίηση στην τρυφερή παιδική ηλικία, θα πρέπει να υπάρξει και η κατάλληλη έρευνα με τα κατάλληλα μεθοδολογικά εργαλεία στον κατάλληλο

πληθυσμό. Έτσι, κατά καιρούς έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές μελέτες σε μερίδες πληθυσμού, οι οποίες θεωρούνται απομονωμένες. Τέτοιες μπορεί να είναι ιερόδουλες, φυλακισμένοι, παιδιά σε αναμορφωτήρια κτλ, που από πολλούς έχουν κατακριθεί και έχουν αμφισβητηθεί ως προς την αξιοπιστία τους.

Παρά την ύπαρξη, όμως, των παραπάνω διαφορών, σίγουρο είναι πως οι συνέπειες της σεξουαλικής κακοποίησης είναι πολλές και ιδιαίτερα δυσμενείς και για το λόγο αυτό θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες οριοθέτησης και συνακόλουθα αντιμετώπισης αυτών. Για να επιτευχθεί αυτή η κατηγοριοποίηση είναι απαραίτητο να λάβουμε πρώτα υπόψη το βαθμό και το εύρος της επίδρασης που έχει η σεξουαλική κακοποίηση για το άτομο. Ένα πρώτο στοιχείο το οποίο μπορεί να συμβάλει στην οριοθέτηση αυτών των συνεπειών είναι το στρες. Το τελευταίο ταξινομείται σε τρεις κατηγορίες. Έτσι, έχουμε οξύ στρες, δευτερεύον στρες και τριτογενές στρες (Ζιάκα & Κόντου, 2008: 85).

Πιο αναλυτικά, τα συμπτώματα που μπορεί να επιφέρει το οξύ στρες είναι πιθανό να εμφανιστούν στην έναρξη της κακοποίησης ή όταν οι πράξεις φανερώνονται σε άλλους. Το παιδί μπορεί να παρουσιάσει κάθε ένα από τα συμπτώματα τα οποία έχουμε ήδη αναφέρει και τα οποία, όπως έχουμε ήδη πει, μπορούν να αποτελέσουν ενδείξεις σεξουαλικής κακοποίησης.

Αναφορικά με το δευτερεύον στρες, τα συμπτώματα αυτού είναι πιθανόν να προκύψουν στην περίπτωση που η κακοποίηση συνεχίζεται για μεγάλο χρονικό διάστημα. Στις περιπτώσεις αυτές, αυτό που παρατηρείται είναι το θύμα να έχει προσαρμοστεί τόσο πολύ στην κατάσταση ώστε να είναι πλέον ικανό να λειτουργεί κανονικά, ή να δείχνει, τουλάχιστον επιφανειακά, ότι είναι ικανό να λειτουργεί κανονικά. Σύμφωνα με την τρέχουσα βιβλιογραφία, λοιπόν, η ντροπή, η ενοχή και η χαμηλή αυτοεκτίμηση προκύπτουν ως τα συμπτώματα του δευτερεύοντος στρες το οποίο αναπτύσσουν τα παιδιά τα οποία έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά. Αντίστοιχα, ένα φαινόμενο το οποίο παρατηρείται ως απόρροια του δευτερεύοντος στρες που βιώνουν τα σεξουαλικά κακοποιημένα παιδιά είναι η απόπειρα αυτοκτονίας ακόμα και η αυτο-καταστροφική συμπεριφορά, όπως άλλωστε έχουμε ήδη αναφέρει σε προηγούμενη ενότητα. Χαρακτηριστικό είναι πως στα παιδιά τα οποία έχουν πέσει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης κυριαρχεί το αίσθημα του φόβου, το άγχος, αλλά

και το αίσθημα απομόνωσης καθώς και ο στιγματισμός. Αλλά συμπτώματα δευτερεύοντος στρες περιλαμβάνουν δυσκολία στις διαπροσωπικές σχέσεις και σεξουαλική ανωμαλία. Βέβαια, στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειώσουμε πως δεν εμφανίζονται όλα αυτά τα συμπτώματα σε όλα τα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης. Για το λόγο αυτό, πολλές φορές η ύπαρξη των συμπτωμάτων αυτών έχει αμφισβητηθεί και έχει υποστεί έντονη κριτική (Littlewood, 2002).

Όσον αφορά, τέλος, το τριτογενές άγχος, το οποίο απορρέει από την σεξουαλική κακοποίηση, θα λέγαμε πως αυτό εμφανίζεται σε περιπτώσεις όπου το θύμα έχει ταυτιστεί με το θύτη, ενώ πολλές είναι οι φορές εκείνες που δεν υπάρχουν επιφανειακά, τουλάχιστον, συμπτώματα τριτογενούς στρες.

Ο Tower (όπ. αναφ. στον Wallance, 2002) αναφέρει και επισημαίνει κάποιους παράγοντες οι οποίοι δύνανται να επηρεάσουν τον βαθμό του στρες ή του τραύματος που βιώνει ένα παιδί το οποίο έχει πέσει θύμα σεξουαλικής κακοποίησης. Οι παράγοντες αυτοί είναι οι εξής:

- Ο τύπος κακοποίησης. Μερικά θύματα αιμομιξίας φαίνεται ότι επηρεάζονται περισσότερο από τις πράξεις από όσο δείχνουν να επηρεάζονται τα θύματα τα οποία έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά από κάποιον ξένο. Παρόλα αυτά αν ο θύτης ο οποίος βρίσκεται εκτός της οικογένειας ενήργησε με σαδιστικό ή βίαιο τρόπο, αυτό μπορεί να έχει βαθιές επιδράσεις στο θύμα.
- Η ταυτότητα του παραβάτη. Εύκολα μπορεί να καταλάβει κανείς πως όταν αυτός που κακοποιεί είναι ένα οικείο πρόσωπο το οποίο βρίσκεται κοντά στο θύμα, τότε το τραύμα το πιο πιθανό είναι να είναι μεγαλύτερο από το τραύμα και τον πόνο που προκαλείται από ένα άγνωστο παραβάτη.
- Η διάρκεια της κακοποίησης. Οι περισσότερες αιμομικτικές σχέσεις διαρκούν από 1 έως 3 χρόνια. Η μακροχρόνια κακοποίηση προκαλεί περισσότερο στρες απ' ότι ένα μεμονωμένο συμβάν. Η εξαίρεση σε αυτόν τον κανόνα είναι ένα μεμονωμένο συμβάν που περιλαμβάνει βία.
- Η έκταση της κακοποίησης. Όσο πιο προοδευτική είναι η κακοποίηση τόσο πιο τραυματική είναι. Εάν για παράδειγμα υπάρχει διείσδυση η εμπειρία της σεξουαλικής κακοποίησης είναι πολύ τραυματική.
- Η ηλικία κατά την οποία άρχισε η κακοποίηση. Τα παιδιά αναπτύσσονται αυξητικά. Όταν αρχίσει η κακοποίηση θα προκαλέσει διάφορους τύπους

προβλημάτων, ανάλογα με την ηλικία του παιδιού. Καταλαβαίνουμε λοιπόν πως όσο πιο μικρό είναι το παιδί που κακοποιείται τόσο πιο έντονα χαράσσονται στο σώμα του, αλλά κυρίως στην ψυχή του τα σημάδια της κακοποίησης.

- Οι αντιδράσεις των άλλων στην αποκάλυψη της κακοποίησης. Έχουμε ήδη αναφέρει πως όταν ο παιδί αποφασίσει τελικά να αποκαλύψει σε κάποιο οικείο του πρόσωπο, συνήθως στη μητέρα του, ότι έχει κακοποιηθεί ή ότι συνεχίζει να κακοποιείται σεξουαλικά, τότε η αντίδραση που θα έχει ο γονέας στο άκουσμα αυτό της κακοποίησης μπορεί να επηρεάσει κατά πολύ την εικόνα που θα σχηματίσει το παιδί για τον εαυτό του και για τη θέση που έχει μέσα στην κοινωνία. Έτσι, στην περίπτωση που ο ενήλικος μειώσει την κακοποίηση ή κατηγορήσει το παιδί, το παιδί με την σειρά του μπορεί να μην συζητήσει τα γεγονότα αυτά έως την ενηλικίωση του. Το να κρατηθεί μυστικό η κακοποίηση προσθέτει ακόμα παραπάνω πόνο στο ήδη τραυματισμένο θύμα.
- Η προσωπικότητα του παιδιού. Ο καθένας από εμάς είναι ένα ξεχωριστό άτομο. Κάθε θύμα θα αντιδράσει με έναν διαφορετικό τρόπο στην κακοποίηση και θα υποφέρει για διαφορετικούς τύπους και μορφές τραυμάτων.

Οι Hartman και Burgess (όπ. αναφ. στις Ζαχαροπούλου & Νικολαντωνάκη, 2004: 57) έχουν αναπτύξει ένα εννοιολογικό πλαίσιο στην προσπάθειά τους να κατανοήσουν τη σύνδεση που μπορεί να υπάρχει ανάμεσα στην σεξουαλική κακοποίηση και στον βαθμό κατά τον οποίο το θύμα προσαρμόζεται τελικά. Αυτή η διαδικασία έχει δύο απόψεις : τις φάσεις της σεξουαλικής κακοποίησης και της ανάρρωσης και ιδέες για την επεξεργασία τραυματικών γεγονότων της ζωής. Η πρώτη φάση μιλάει για την εμπειρία, την αποκάλυψη και την ανάρρωση του παιδιού-θύματος από την σεξουαλική κακοποίηση. Η δεύτερη φάση απευθύνεται στον τρόπο με τον οποίο το παιδί αντιμετωπίζει το συμβάν και προσαρμόζεται στο γεγονός της κακοποίησης.

Η πρώτη άποψη αυτού του εννοιολογικού πλαισίου συντίθεται από τέσσερις ξεχωριστές φάσεις : τις συνθήκες προ-κακοποίησης, την επεξεργασία του γεγονότος, την αποκάλυψη του γεγονότος και τις σχεδιασμένες αντιδράσεις στο συμβάν (Wallance, 2002) :

- Φάση 1 : Προ-τραύματος – Συνθήκες προ-κακοποίησης. Όπως υπονοεί ο τίτλος, αυτή είναι η περίοδος πριν την σεξουαλική δραστηριότητα. Το σύνολο των εμπειριών και των συναισθημάτων του θύματος δίνει μια ένδειξη τρωτότητας και επίφοβων παραγόντων για απροσαρμοστικότητα. Αυτές οι εμπειρίες περιλαμβάνουν την ποιότητα των σχέσεων με ετεροθαλή αδέρφια και ενήλικες, πρώιμες εμπειρίες κοινωνικοποίησης και άλλες πηγές. Προϋπάρχοντα πιστεύω και αξίες είναι δύσκολο να έχουν σχέση με την κακοποίηση.
- Φάση 2 : Τραυματική διαδικασία – Επεξεργασία του γεγονότος. Αυτή η φάση ενώνει την πραγματική σεξουαλική δραστηριότητα και την αποκάλυψη της κακοποίησης. Η δραστηριότητα μπορεί να είναι ένα μεμονωμένο συμβάν ή μία σειρά πράξεων. Παράγοντες όπως η σχέση του παραβάτη με το θύμα, ο βαθμός βίας ή εξαναγκασμού που χρησιμοποιείται κατά την διάρκεια της επίθεσης, οι τύποι μηχανισμών άμυνας που χρησιμοποιούνται από το θύμα κατά την διάρκεια της κακοποίησης και η ηλικία του παιδιού, συμβάλλουν όλοι στον βαθμό στρες που ενυπάρχει κατά την διάρκεια αυτής της φάσης.
- Φάση 3 : Αποκάλυψη – Η διαδικασία αποκάλυψης του γεγονότος. Η φάση της αποκάλυψης έχει να κάνει με στρεσογόνους παράγοντες συνδεδεμένους με εξωτερικές δυνάμεις έξω από τον έλεγχο του παιδιού. Το πώς θα ανταποκριθεί το σύστημα στην αποκάλυψη του θύματος μπορεί να επηρεάσει την ποσότητα στρες που επιβάλλεται στο παιδί. Σωματικές εξετάσεις, συνεντεύξεις με ενήλικες στο εγκληματολογικό σύστημα και μέλη της οικογένειας όλα προσθέτουν πίεση και στρες στο παιδί. Διαφορετικές μορφές στρες είναι πιθανό να συμβούν, ανάλογα με το εάν ο επιτιθέμενος είναι μέλος της οικογένειας ή ξένος. Εάν ο παραβάτης είναι μέλος της οικογένειας η αντίδραση των υπολοίπων στην αποκάλυψη του γεγονότος θα επηρεάσει ανάλογα το παιδί. Εάν ο παραβάτης είναι κάποιος ξένος, ανεξάρτητα από το εάν βρίσκεται στην φυλακή ή είναι ελεύθερος, θα επηρεάσει τον βαθμό στρες του παιδιού.
- Φάση 4 : Μετατραυματικό πόρισμα – Σχεδιασμένες αντιδράσεις. Αυτή η φάση κρατάει για τουλάχιστον δύο χρόνια μετά την παράβαση και/ή την θεραπεία. Πώς προσαρμόζεται το παιδί στην κατάσταση; Συζητά η οικογένεια και το παιδί για την κακοποίηση και ανταποκρίνεται στις αντιδράσεις του

παιδιού σε αυτό; Το πόσο άμεσα η οικογένεια χειρίζεται αυτήν την χρονική περίοδο θα επηρεάσει τοστρες που νιώθει το παιδί.

Η δεύτερη φάση της επεξεργασίας της σεξουαλικής κακοποίησης περιλαμβάνει την εξέταση των αντιδράσεων του θύματος πριν την κακοποίηση. Οι λεπτομέρειες της κακοποίησης διατηρούνται στην ενεργή μνήμη μέχρι το θύμα να τις απωθήσει στην μακρινή μνήμη. Η θεραπεία βοηθά στην επεξεργασία του γεγονότος. Αυτή η επεξεργασία των πληροφοριών και η αποθήκευση των δυσάρεστων αναμνήσεων επιτρέπει στο παιδί να λειτουργεί στην κοινωνία. Η ικανότητα του παιδιού να ξεπεράσει την σεξουαλική κακοποίηση εξαρτάται από μία σωρεία παραγόντων. Οι ειδικοί μαθαίνουν ακόμα πώς τα παιδιά συμβιβάζονται με την κακοποίηση και πώς προσαρμόζονται στο τραύμα της σεξουαλικής κακοποίησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Ο ΣΕΞΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΓΕΝΙΚΑ

2.1 Ορισμός

Το έγκλημα της παράνομης διακίνησης και εκμετάλλευσης ανθρώπων, γνωστό διεθνώς ως *trafficking in human beings* ή *human trafficking*, αποτελεί στις μέρες μας μια σύγχρονη εκδοχή του γνωστού από την αρχαιότητα δουλεμπορίου. Σήμερα έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις σε παγκόσμιο επίπεδο και αναπτύσσεται ραγδαία ως μια μορφή διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος με θύματά του κυρίως τις γυναίκες και τα παιδιά και κυρίαρχη μορφή εκμετάλλευσης τη σεξουαλική. Εκτιμάται πως η εμπορία ανθρώπων αποφέρει τα περισσότερα κέρδη για τους εγκληματίες μετά το παράνομο εμπόριο όπλων και ναρκωτικών. Το φαινόμενο της παράνομης διακίνησης και εκμετάλλευσης ανθρώπων θεωρείται ως ένα πολυσύνθετο πολιτικό, κοινωνικό, νομικό και αστυνομικό πρόβλημα (Ταμιχζτή, 2008).

Αντίστοιχα, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) ορίζει την παράνομη διακίνηση και εκμετάλλευση ανθρώπων (*trafficking in human beings*) ως τη λαθραία δέσμευση (με στρατολόγηση, απαγωγή, πώληση κ.λπ.) ή/και κυκλοφορία των μεταναστών είτε μέσα στα εθνικά σύνορα είτε σε διεθνή σύνορα, όπου διάμεσοι (διακινητές) αποκομίζουν οικονομικές ή άλλες ωφέλειες με τη βοήθεια της εξαπάτησης, του εξαναγκασμού και άλλων μορφών εκμετάλλευσης που παραβιάζουν τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών (Εμκε-Παυλοπούλου, 2002).

Σήμερα έχει γίνει αποδεκτό πως κριτήριο που προσδιορίζει μια συγκεκριμένη δράση του *trafficking* πρέπει να είναι η ύπαρξη οποιασδήποτε βιαίας ενέργειας, περιορισμού ή εξαπάτησης. Οι συγκεκριμένες πρακτικές που συνήθως χρησιμοποιούνται για να προσδιορίσουν την έννοια της εκμετάλλευσης στην παραβίαση καθορισμένων μορφών ανθρωπίνων δικαιωμάτων περιλαμβάνουν: τη φυσική και ψυχολογική βία, την απειλή, την απόσυρση εγγράφων, τη δουλειά χρέους, την αναγκαστική εργασία, τον περιορισμό της ελευθερίας κινήσεων, την εξαπάτηση, την παράβαση της σύμβασης εργασίας (ανεπαρκής πληρωμή, αύξηση της ημερήσιας απασχόλησης απαράδεκτες συνθήκες εργασίας) (Ταμιχζτή, 2008).

2.2 Χώρες σεξουαλικού τουρισμού

Ο σεξουαλικός τουρισμός υπήρχε καθ' όλη τη διάρκεια και το πέρας των χρόνων, απλά προσαρμοζόταν στην κάθε εποχή. Σήμερα, υπάρχουν πλέον οργανωμένα πακέτα τουρισμού στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα αεροπορικά εισιτήρια, η διαμονή και η σεξουαλική τύπου διασκέδαση των τουριστών (άφθονο ποτό σε νυχτερινά μαγαζιά, sex shows καθώς και σεξουαλική συνεύρεση με παρτενέρ). Η παγκόσμια βιομηχανία ξέρει πώς να επηρεάζει τη ψυχολογία των καταναλωτών ενισχύοντας, σε συνδυασμό και με άλλους παράγοντες, το φαινόμενο αυτό.

Θα λέγαμε, λοιπόν, πως ο σεξοτουρισμός ανθεί σε χώρες όπως είναι η Ταϊλάνδη, η Καμπότζη, η Βραζιλία και το Μεξικό. Ωστόσο, οι οπαδοί του ανακαλύπτουν συνεχώς νέους, πρόσφορους -και πιο κοντινούς για τους Ευρωπαίους- προορισμούς, όπως είναι το Μαρόκο. Αλλά κυρίως το φαινόμενο αυτό βρίσκεται σε έξαρση στις χώρες που απαρτίζουν τον Τρίτο Κόσμο. Κορίτσια αλλά και αγόρια από 13 ετών, δουλεύουν ανεξάρτητα στους δρόμους για να εξοικονομήσουν τα απαραίτητα χρήματα για τη ζωή τους, ενώ άλλα παιδιά προωθούνται από οργανωμένες ταξιδιωτικές υπηρεσίες. Είναι αξιοσημείωτο το γεγονός πως οι γονείς τις περισσότερες φορές γνωρίζουν την κατάσταση, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που οι ίδιοι έχουν πουλήσει το παιδί τους στο κύκλωμα του σεξουαλικού τουρισμού.

Στην Ταϊλάνδη, ο σεξοτουρισμός άρχισε να ανθεί ήδη από τον πόλεμο του Βιετνάμ, όταν Αμερικανοί στρατιώτες πήγαιναν στην πόλη αυτή για να διασκεδάσουν. Σήμερα η βιομηχανία του σεξ αναπτύσσεται ραγδαία λόγω κυρίως της φτώχειας και της οικονομικής ανέχειας. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία περίπου 30.000-40.000 ντόπια παιδιά κάτω των 18 ετών εξωθούνται στην πορνεία. Ο πραγματικός αριθμός είναι ωστόσο πολλαπλάσιος, αφού η καταγραφή είναι δύσκολη και δεν συμπεριλαμβάνει κορίτσια που εισάγονται για σεξουαλική εκμετάλλευση από τη Μιανμάρ, την Καμπότζη, το Λάος, το Βιετνάμ, την Κίνα, τη Ρωσία και το Ουζμπεκιστάν. Ο σεξοτουρισμός συνεχίζει να ανθεί όχι μόνο με τη βοήθεια των ντόπιων, αλλά και των πλούσιων τουριστών από Ευρώπη, Β. Αμερική και Αυστραλία. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται παιδόφιλοι οι οποίοι αναζητούν μια ευκαιρία για περιστασιακό σεξ με ανήλικους. Για το σκοπό αυτό συνηθίζουν να πηγαίνουν σε

δημοφιλείς περιοχές όπως είναι η Μπανγκόκ, το Πουκέτ και η Πατάγια (Ράγια, 2010).

Η Καμπότζη τροφοδοτεί με γυναίκες και παιδιά για σεξουαλική εκμετάλλευση και άλλες χώρες όπως την Ταϊλάνδη και τη Μαλαισία, διατηρεί όμως και τον δικό της ιδιόμορφο σεξοτουρισμό. Σύμφωνα με έκθεση του ΟΗΕ, ξένοι τουρίστες -το τελευταίο διάστημα πολλοί προερχόμενοι από χώρες της Ασίας- ταξιδεύουν στην Καμπότζη αναζητώντας ανήλικες παρθένες. Το ιδιότυπο αυτό «εμπόριο» συνιστά σοβαρό πρόβλημα για τη χώρα, καθώς ντόπιοι αλλά και αλλοδαποί είναι πρόθυμοι να πληρώσουν από 800 έως 4.000 δολάρια για να κάνουν σεξ με παρθένες (Ράγια, 2010).

Η Νότιος Αφρική αποτελεί τόπο δράσης των τοπικών συμμοριών. Στο εσωτερικό της χώρας μεγάλες διαστάσεις έχει λάβει η διακίνηση παιδιών από αγροτικές περιοχές στα αστικά κέντρα, όπως το Γιοχάνεσμπουργκ και το Κέιπ Τάουν. Τοπικές συμμορίες και δίκτυα οργανώνουν την παιδική πορνεία σε διάφορες νοτιοαφρικανικές πόλεις που συνιστούν προορισμούς σεξοτουρισμού (Ράγια, 2010).

Στη Βραζιλία η ομοσπονδιακή αστυνομία εκτιμά ότι 250.000-400.000 παιδιά εξωθούνται στην πορνεία σε τουριστικές περιοχές της χώρας, σε μεγάλους αυτοκινητόδρομους αλλά και σε οίκους ανοχής οι οποίοι έχουν έδρα τον Αμαζόνιο. Ένας μεγάλος αριθμός γυναικών και παιδιών διακινούνται για σεξουαλική εκμετάλλευση στην Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιταλία, την Ολλανδία, τη Γερμανία και τις ΗΠΑ, αλλά και σε γειτονικές χώρες όπως η Βενεζουέλα, η Παραγουάη, το Σουρινάμ και η Γουιάνα. Ο σεξοτουρισμός παραμένει σοβαρό πρόβλημα, ιδιαίτερα στις τουριστικές και παραθαλάσσιες περιοχές στα βορειοανατολικά της χώρας. Οι παιδόφιλοι σεξοτουρίστες προέρχονται κυρίως από την Ευρώπη (Ράγια, 2010).

Στο Μεξικό η σεξουαλική εκμετάλλευση η οποία αποφέρει τεράστια κέρδη σε συνδυασμό με τη δουλεία αποτελούν μάστιγα για τη χώρα. Ένας σημαντικός αριθμός ντόπιων γυναικών, κοριτσιών και αγοριών, που πέφτουν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, διακινούνται εντός Μεξικού από φτωχές, αγροτικές περιοχές σε αστικά κέντρα και τουριστικά θέρετρα, έχοντας πιστέψει ότι θα βρουν μια θέση εργασίας. Σύμφωνα με την κυβέρνηση, πάνω από 20.000 παιδιά από το Μεξικό διακινούνται κάθε χρόνο σε τουριστικές και συνοριακές περιοχές. Υπάρχουν ωστόσο και «εισαγόμενα» θύματα, προερχόμενα από την Κεντρική Αμερική και κυρίως από τη Γουατεμάλα, την Ονδούρα και το Ελ Σαλβαδόρ. Παράλληλα τα δίκτυα του οργανωμένου εγκλήματος διακινούν γυναίκες και παιδιά από το Μεξικό στις ΗΠΑ.

Όπως αναφέρει έκθεση του ΟΗΕ, το κλίμα είναι «ευνοϊκό» για την άνθηση του σεξοτουρισμού ειδικά σε θέρετρα όπως το Ακαπούλκο και το Κανκούν, αλλά και βόρειες συνοριακές και διόλου ασφαλείς πόλεις όπως η Τιχουάνα και το Χουάρες. Οι ξένοι σεξοτουρίστες έρχονται κυρίως από τις ΗΠΑ, τον Καναδά και τη Δυτική Ευρώπη (Ράγια, 2010).

Αλλά και το Μαρόκο πλέον έχει μετατραπεί σε έναν από τους αγαπημένους προορισμούς των παιδόφιλων. Σύμφωνα με έρευνες το 2010 306 ήταν τα θύματα παιδοφιλίας σε όλη τη χώρα και τουλάχιστον στο 1/3 των περιπτώσεων θύτες ήταν ξένοι τουρίστες. Τα νούμερα ωστόσο λένε τη μισή αλήθεια, γιατί δεν είναι όλοι έτοιμοι να μιλήσουν. Τα μέλη των οργανώσεων δυσκολεύονται να πείσουν τα θύματα και τους οικείους τους να σπάσουν τη σιωπή τους, καθώς πολλές φορές είναι οι ίδιες οι οικογένειες αυτές που σπρώχνουν τα παιδιά στην πορνεία, προκειμένου να εξασφαλίσουν πρόσθετους πόρους (Ράγια, 2010).

2.3 Παράγοντες που συμβάλουν στην όξυνση του φαινομένου

Πολλοί είναι οι παράγοντες εκείνοι που φαίνεται ότι συμβάλλουν στην όξυνση του φαινομένου του σεξουαλικού τουρισμού. Κυρίως, όμως, όπως θα δούμε στην συνέχεια, το φαινόμενο αυτό ενισχύουν οι πολιτικές και οικονομικές συνθήκες των χωρών αυτών που αποτελούν πόλο έλξης των «σεξοτουριστών» σε συνδυασμό με την κοινωνική εξαθλίωση που υφίστανται οι κάτοικοι των χωρών αυτών. Πιο αναλυτικά, οι κυριότεροι παράγοντες του φαινομένου θα μπορούσαν να συνοψισθούν στα εξής σημεία:

- *Ο πολιτικός και κοινωνικός παράγοντας:* Η πολιτική της περεστρόικα¹, που ξεκίνησε στην πρώην Σοβιετική Ένωση το 1986 και η πτώση του τείχους του Βερολίνου μετέπειτα, το Δεκέμβριο του 1989, αποτέλεσαν το βασικό και πιο ουσιαστικό ξεκίνημα κοσμοϊστορικών κοινωνικών επαναστάσεων και πολιτικών αλλαγών στις χώρες του πρώην υπαρκτού σοσιαλισμού (Ουγγαρία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, Ρουμανία, Βουλγαρία και Αλβανία) που διαμόρφωσαν ένα πρώτο κύμα μεταναστεύσεων προς τη Δυτική Ευρώπη. Η παρατεταμένη οικονομική και πολιτική κρίση και οι εκρηκτικές κοινωνικο-πολιτικές καταστάσεις των χωρών της Α. Ευρώπης και της Βαλκανικής (ανεξαρτησία και αυτονομία χωρών, εύθραυστη πολιτική κατάσταση, ανεργία, έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης, πτώση βιοτικού επιπέδου) περιθωριοποιούν ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού –ιδιαίτερα το ευάλωτο κομμάτι του τις γυναίκες και τα παιδιά– που τους εξωθεί στη μεταναστευτική φυγή για αναζήτηση ελευθερίας, ανάγκη εξασφάλισης πόρων διαβίωσης, ικανοποίηση καταναλωτικών αγαθών και την οικοδόμηση μιας νέας οργάνωσης της ζωής με διαφορετικές προοπτικές και σχέσεις καθημερινές στο χώρο διαμονής και εργασίας. Έτσι λοιπόν διαμορφώνεται το κατάλληλο πλαίσιο που θα αποτελέσει την προσφορά από τις χώρες προέλευσης των αναγκαίων θυμάτων της παράνομης διακίνησης και εμπορίας γυναικών και παιδιών από οργανωμένα εγκληματικά δίκτυα και ομάδες που επωφελούνται της κατάστασης αυτής.

¹ Η περεστρόικα (ρωσικά: перестройка, που σημαίνει αναδόμηση, ανασυγκρότηση, αναδιάρθρωση) ήταν το όνομα των οικονομικών και κοινωνικών μεταρρυθμίσεων του Μιχαήλ Γκορμπατσόφ που έλαβαν χώρα στη Σοβιετική Ένωση από τον Απρίλιο του 1985 μέχρι το Δεκέμβριο του 1991 (<http://el.wikipedia.org/>)

- Ο οικονομικός παράγοντας:* Οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες, οι οποίες παρατηρούνται ανάμεσα στις αναπτυγμένες και τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες της Αφρικής και της Ασίας (εισόδημα, απασχόληση, εκπαίδευση κ.λπ.), οδήγησε σε χειροτέρευση των οικονομικών συνθηκών και σε διεύρυνση των περιφερειακών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών ανισοτήτων υποβαθμίζοντας και παράλληλα περιθωριοποιώντας, ακόμη περισσότερο, γυναίκες και παιδιά στις φτωχές περιοχές αυτών των χωρών (Εμκε – Πουλοπούλου, 2002). Η ανισότητα μεταξύ του πλούσιου Βορρά και του φτωχού Νότου δεν περιορίζεται μόνο στο οικονομικό επίπεδο αλλά αφορά το προσδόκιμο ζωής, το εκπαιδευτικό και μορφωτικό επίπεδο, το επίπεδο περίθαλψης, τη διάδοση και χρήση των πολιτιστικών αγαθών. Τα τελευταία χρόνια του 20ού αιώνα παρατηρήθηκε μεγάλη αύξηση της εμπορίας γυναικών και κοριτσιών από τη Νιγηρία που εκδίδονται στις χώρες της Ευρώπης ιδιαίτερα προς το Βέλγιο, τη Γαλλία, την Ισπανία και την Ολλανδία (Εμκε – Πουλοπούλου, 2002).
- Εμπόλεμες συρράξεις και συγκρούσεις (πολιτικές, εθνικές, θρησκευτικές):* Οι σοβαρές εσωτερικές αναταραχές και οι εμφύλιοι πόλεμοι που μαίνονται από τη δεκαετία του 1990 στον πλανήτη, στην Λατινική Αμερική (Μεξικό, Αϊτή, Κολομβία, Περού) στην Αφρική (Σιέρα Λεόνε, Λιβερία, Κονγκό, Τσαντ, Σομαλία, Μπουρούντι, Ρουάντα, Αγκόλα, Μοζαμβίκη κ.λπ.) στην Ασία (Αφγανιστάν, Κουβέιτ, Τσετσενία, Γεωργία, Πακιστάν, Ινδία, Σρι Λάνκα, Ινδονησία κ.λπ.) στη Βαλκανική (Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κόσοβο) σε συνδυασμό με τη χρήση και επίδειξη ισχύος που οι Δυτικές Δυνάμεις αποφάσισαν να επιδείξουν με την έγκριση του ΟΗΕ εναντίον του Ιράκ το 1990-1991 και του Αφγανιστάν το 2001-2002 ή χωρίς τη διεθνή εντολή, όπως στο Κόσοβο το 1999 και στο Ιράκ το 2003, και τις επεμβάσεις που διεξήγαγαν οι Ηνωμένες Πολιτείες (Κολομβία, Φιλιππίνες Αφγανιστάν, Ιράκ) διαμόρφωσαν ένα τεράστιο πληθυσμιακό προσφυγικό ρεύμα από ανθρώπους που είναι εξόριστοι στην ίδια τους τη χώρα ή αναγκάστηκαν να εκπατριστούν Ένα σημαντικό τμήμα του προσφυγικού ρεύματος που δημιουργήθηκε από αυτόν τον παράγοντα, ιδίως γυναίκες και παιδιά, αποτέλεσαν τα εξιλαστήρια θύματα, μια εύκολη λεία, βορρά στο οργανωμένο έγκλημα για την παράνομη διακίνηση και εμπορία τους.

- *Η μεταναστευτική πολιτική των κρατών:* Η παράνομη διακίνηση και εκμετάλλευση ανθρώπων αποτελεί πρόβλημα μετανάστευσης και ειδικότερα της παράνομης μορφής της. Περισσότερη ορθολογική πολιτική μετανάστευσης που θα έδινε το δικαίωμα στις γυναίκες να προσφέρουν την εργατική τους δύναμη στην αγορά εργασίας των χωρών που την έχουν ανάγκη θα επέτρεπε σε μεγαλύτερο αριθμό γυναικών να αποφύγουν τις επιπτώσεις του trafficking, εμπλεκόμενες με τα παράνομα δίκτυα διακίνησής τους (εγκληματικές ομάδες) που ουσιαστικά ικανοποιούν τη μεταναστευτική τους επιθυμία. Η ιδέα για τη δημιουργία μιας ενιαίας Ευρώπης σε απόρθητο φρούριο για τους μετανάστες και λαθρομετανάστες στα πλαίσια της πολιτικής ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αποφασίσθηκε στη σύνοδο κορυφής στη Σεβίλλη σε αρμονία με το πνεύμα για πα-γκόσμια ασφάλεια μετά το τρομοκρατικό χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 φαίνεται να διαμορφώνει ένα απαγορευτικό κλίμα μεταναστευτικής εισόδου για την πλειονότητα, αν όχι πλειοψηφία, των εθνικών μεταναστευτικών πολιτικών.
- *Το υλιστικό πνεύμα της εποχής μας και η πολιτική στρουθοκαμηλισμού:* Η επικράτηση μιας ιδεολογίας κατανάλωσης των πάντων και ευδαιμονισμού στην εποχή μας, με την κυριαρχούσα άποψη ότι όλα τα πράγματα αγοράζονται με το χρήμα, επέφερε αύξηση της ζήτησης για σεξουαλικές υπηρεσίες. Επιπροσθέτως, η πολιτική ορισμένων χωρών στις αρχές της δεκαετίας του 1990 εξυπηρέτησε τους διεθνο-σωματέμπορους (Εμκε - Πουλοπούλου, 2002), ενώ παράλληλα η ακολουθούμενη οικονομική πολιτική του χρηματοπιστωτικού συστήματος προς τους καταναλωτές (προς όφελος της οικονομίας της αγοράς) εξέθρεψε, διευκόλυνε και ενίσχυσε την κυρίαρχη ιδεολογία για πρόσκαιρο καταναλωτισμό, ευμάρεια και ευδαιμονισμό, ιδιαίτερα σε εκείνους που δεν είχαν πρόσφορα και άμεσα μέσα να την κάνουν πράξη.
- *Κενά στη νομοθεσία ή μη εφαρμογή της νομοθεσίας:* Τα νομικά κείμενα και εργαλεία του ΟΗΕ και άλλων διεθνών Οργανισμών αναφέρονται στη σεξουαλική εκμετάλλευση και εμπορία των γυναικών και των παιδιών και προτείνουν μέτρα πρόληψης, καταστολής και τιμωρίας. Η εφαρμογή τους όμως εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνειδητοποίηση του προβλήματος από τις εθνικές κυβερνήσεις. Διαπιστώνεται πως τα κράτη που κάνουν

«εξαγωγή» αυτού του τύπου θυμάτων είτε δεν έχουν συνείδηση του προβλήματος είτε δεν θέλουν να το αναφέρουν, ενώ οι χώρες εισαγωγής δεν φαίνονται πρόθυμες να εφαρμόσουν τις συμβάσεις που έχουν υπογράψει ή να εκσυγχρονίσουν τις νομοθεσίες τους αναφορικά με το πρόβλημα (Εμκε - Πουλοπούλου, 2002).

- *Η διαφθορά της πολιτικής εξουσίας, της Αστυνομίας και της Διοίκησης:* Σημαντικότετος παράγοντας που διαμορφώνει, εκτρέφει και διαιωνίζει το trafficking ανθρώπων είναι το φαινόμενο της διαφθοράς. Μιας διαφθοράς η οποία εκδηλώνεται είτε με την ενεργητική της μορφή (συμμετοχή, συνέργεια και κάλυψη) είτε με παθητικό τρόπο (πλημμελή καθήκοντα, παράλειψη, αδιαφορία) από τους διάφορους φορείς, οι οποίοι εμπλέκονται σε θέματα έκδοσης και θεώρησης αδειών, συννοριακού ελέγχου, εφαρμογής και τήρησης των νομικών κανόνων (Μεταναστευτικές και Διπλωματικές Υπηρεσίες, Διοικητικές Αρχές, Τοπική Αυτοδιοίκηση κ.λπ.).
- *Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης:* Ο Τύπος, μέσα από τις εικόνες των περιοδικών ποικίλης ύλης αλλά και η τηλεόραση (εκπομπές, διαφημίσεις κ.λπ.) υποβιβάζουν την κοινωνική θέση της γυναίκας, παρουσιάζοντας μια ηδονοβλεπτική, σχεδόν πορνογραφική εικόνα για αυτήν. Επίσης, οι εφημερίδες και η τηλεόραση αποτελούν τους ηθικούς αυτουργούς (ροζ αγγελίες, διαφήμιση στην τηλεόραση κ.λπ.) στο εγκληματικό αυτό φαινόμενο ειδικότερα, σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή του πελάτη στην εγκληματική αλυσίδα (δράστης-θύμα).
- *Η δικαστηριακή πρακτική:* Τα δικαστήρια πολλές φορές βρίσκονται μπροστά σε μια νομοθεσία παρωχημένη, οι μάρτυρες είναι αμφισβητήσιμοι, ο πελάτης είναι αόρατος και η γυναίκα-θύμα φοβάται για διάφορους λόγους (παράνομη, γνώση γλώσσας, εκφοβισμοί και απειλές κ.λπ.) να παραστεί στη δίκη, αν μέχρι τότε δεν έχει απελαθεί. Αυτό, έχει ως αποτέλεσμα είτε οι καταδίκες να είναι ελάχιστες είτε να υπάρχει μια επιείκεια στις ποινές απέναντι στους κατηγορούμενους, γεγονός που ενθαρρύνει και ισχυροποιεί ακόμη περισσότερο τη δράση των εγκληματικών στοιχείων (Εμκε - Πουλοπούλου, 2002)
- *Άλλοι παράγοντες:* Επιμέρους παράγοντες, όχι μικρότερης σημασίας, οι οποίοι συμβάλλουν στην εμφάνιση και εξάπλωση του φαινομένου, θεωρούνται: η

ανάπτυξη και διευκόλυνση στις μεταφορές και την επικοινωνία (κινητά τηλέφωνα, πορνογραφία στο διαδίκτυο κ.λπ.), η ύπαρξη της ανδρικής εξουσίας και κυριαρχίας στις σχέσεις μεταξύ των δύο φύλων (πολιτική, οικονομική, κοινωνική κ.λπ.) κυρίως στις χώρες προέλευσης και όχι μόνο, με ταυτόχρονη στασιμότητα της θέσης της γυναίκας (εργασιακά, επαγγελματικά, κοινωνικά κ.λπ.) εκεί, η ζήτηση για υπάκουο και φθηνό εργατικό δυναμικό στις χώρες υποδοχής, καθώς και ειδικότερα προβλήματα που σχετίζονται με τη ζωή των γυναικών-θυμάτων trafficking (πολυμελείς ή μονογονεϊκές οικογένειες, χαμηλό ή ανύπαρκτο εκπαιδευτικό και μορφωτικό επίπεδο, ενδοοικογενειακή βία κ.λπ.).

2.4 Οι δράστες του σεξοτουρισμού

Οι περισσότεροι μαστροποί που εκμεταλλεύονται τις γυναίκες-θύματα ανήκουν σε οργανωμένα κυκλώματα (μαφίες), αν και υπάρχουν μεμονωμένοι μαστροποί που εκμεταλλεύονται λίγες γυναίκες (Έμκε - Πουλοπούλου, 2002).

Στις περισσότερες χώρες οι προαγωγοί διακρίνονται σε μικρούς που στρατολογούν 1-2 γυναίκες, σε μεσαίους που ειδικεύονται στην εμπορία γυναικών από μια ή δυο χώρες τις οποίες χρησιμοποιούν σε δικές τους λέσχες ή οίκους ανοχής και σε μεγάλους που στρατολογούν γυναίκες από πολλές χώρες διά μέσου τοπικών κυκλωμάτων, τις οποίες και πωλούν σε τρίτους. Για την Ελλάδα στα μέσα της δεκαετίας του 1990 η έρευνα του καθ. Γρ. Λάζου έδειξε ότι κυριαρχούν δυο τύποι προ-αγωγών: οι «μεγάλοι» που διακινούν μεγάλο αριθμό γυναικών (εκατοντάδες), ιδιαίτερα εύποροι που βλέπουν το μέλλον τους αισιόδοξα στο χώρο του trafficking και οι «μικροί» που διακινούν 1-2 εκδιδόμενες γυναίκες αλλά αισθάνονται την απειλή της αστυνομίας και βλέπουν απαισιόδοξα την «επιχείρηση» trafficking. Οι «μεσαίοι» τείνουν να περιθωριοποιηθούν ή να εξαφανισθούν. Οι «μεγάλοι» διατηρούν επαφή και συνεργασία με άτομα υψηλού κύρους από την τοπική κοινωνία, πέραν κάθε υποψίας.

Ο τρόπος δράσης των δικτύων της διεθνικής σωματεμπορίας (modus operandi) στο trafficking περιλαμβάνει τη στρατολόγηση των γυναικών ή/και παιδιών από τις χώρες προέλευσης, με την προσφορότερη κάθε φορά μέθοδο προσέλκυσης (αγγελίες στην εφημερίδα για εργασία, γραφεία νόμιμα ή παράνομα εύρεσης εργασίας, επαφή σε μπαρ ή ντίσκο, απαγωγή κ.λπ.) τη διακίνησή τους (οι γυναίκες-θύματα από τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης διακινούνται με αυτοκίνητο. Στην Ελλάδα οι περισσότερες γυναίκες-θύματα εισέρχονται από τα βόρεια χερσαία σύνορα κρυμμένες σε φορτηγά, τρένα ή και με τα πόδια από μυστικά περάσματα και τις μεθόδους ελέγχου που τα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν έχοντας στη διάθεσή τους τεχνολογική υποδομή και μέσα για την επιτυχή διαδικασία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης και της συμπεριφοράς που τα μέλη τους εκφράζουν για την επιτυχή έκβαση της επιχείρησης (ψέματα, απειλές, σωματική και ψυχολογική βία, στέρηση βιοτικών αναγκών, απαγόρευση επα-φής με συγγενείς και φίλους, εγκατάσταση σε άγνωστα μέρη παρακράτηση χρημάτων κ.λπ.).

Τα θύματα του trafficking προέρχονται από όλες τις χώρες του κόσμου. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ταϊλάνδη και οι Φιλιππίνες από την Ασία, η Γκάνα, το Μαρόκο και η Νιγηρία (τα τελευταία χρόνια του 20ού αιώνα) από την Αφρική, η Κολομβία και η Βραζιλία από τη Λ. Αμερική είναι οι χώρες με τα περισσότερα θύματα (Εμκε - Πουλοπούλου, 2002).

Τα κορίτσια από φυλετικές και εθνικές μειονότητες, χωρίς και πρόσφυγες αποτελούν εύκολη λεία ως θύματα trafficking. Σημαντική αύξηση της εμπορίας γυναικών και ανηλίκων παρατηρήθηκε από τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης προς τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης μετά και την κατάρρευση των Ανατολικοευρωπαϊκών κοινωνιών από το 1989, ιδιαίτερα της τέως Σοβιετικής Ένωσης ως αποτέλεσμα της ανεργίας, της έλλειψης ευκαιριών απασχόλησης, της πτώσης του βιοτικού επιπέδου, φαινόμενα που χαρακτηρίζουν το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού και περιθωριοποιούν ένα μεγάλο τμήμα των γυναικών. Η συνεχιζόμενη κρίση, οικονομική, κοινωνική αλλά και η εύθραυστη πολιτική κατάσταση στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, ειδικότερα της Βαλκανικής Χερσονήσου, αποτέλεσαν επιβαρυντικό παράγοντα στην αύξηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας γυναικών και παιδιών (κορίτσια από διαλυμένες, μονογονεϊκές οικογένειες, ορφανοτροφεία). Η διαφθορά της αστυνομίας και της διοίκησης στις χώρες προέλευσης βοηθούν τους μαστροπούς με διάφορους τρόπους και καθιστούν τη νομοθεσία που υπάρχει αναποτελεσματική. Οι μαστροποί βρίσκουν εύκολα θύματα στις χώρες που έχουν καταστραφεί από τον πόλεμο, όπως στην τέως Γιουγκοσλαβία και ιδιαίτερα στη Βοσνία και το Κοσσυφοπέδιο (Κόσοβο). Η Αλβανία, Τσεχία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Λιθουανία, Ρωσία, Ουκρανία, Μολδαβία, Γεωργία, Σλοβακία, Γιουγκοσλαβία, Λετονία, Λιθουανία είναι πλέον οι χώρες προέλευσης και διέλευσης γυναικών και ανηλίκων για τη βιομηχανία του σεξ στην Κεντρική και Δ. Ευρώπη. Σύμφωνα με έρευνα του Καθηγητή Λάζου Γρ. τη δεκαετία 1980-1990 οι περισσότερες αλλοδαπές εκδιδόμενες γυναίκες στην Ελλάδα ήταν Ασιατικής καταγωγής, κυρίως από την Ταϊλάνδη, τις Φιλιππίνες και την Πολωνία.

Το 1996 οι Ανατολικοευρωπαίες αποτελούσαν το 52-53% του αλλοδαπού πορνικού πληθυσμού, οι Βαλκάνιες και Κεντροευρωπαίες το 32-33% και οι Αλβανίδες το 7-8% του συνόλου. Η έρευνα καταλήγει σε ένα εντυπωσιακό αποτέλεσμα. Το 36% των εκδιδόμενων αλλοδαπών γυναικών χαρακτηρίζεται από

σαφή απώλεια της αίσθησης του χώρου και του χρόνου, μόνο το 27% γνώριζε σε ποιο σημείο της Αθήνας βρισκόταν, ενώ το 32% δεν γνώριζε καν πού βρίσκεται η Αθήνα (Λάζος, 2002).

Μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1990 στην Ελλάδα (*Ελευθεροτυπία*, 26.11.2004.) δεν υπήρχε αγορά παιδιών για σεξουαλικές υπηρεσίες αλλά ούτε και πελατεία για το σκοπό αυτό. Ο μηχανισμός που φαίνεται ότι έθεσε σε κίνηση τις αλλαγές στην πορνεία παιδιών ήταν κυρίως Αλβανοί σωματέμποροι με ντόπιους συνεργάτες τους. Το αλβανικό δίκτυο άρχισε την προώθηση και εγκατάσταση γυναικών και ανήλικων στην πορνεία στην Ελλάδα από το 1991. Η πορνεία παιδιών γνωρίζει σημαντική αύξηση από τον Οκτώβριο 1994 έως τον Ιούλιο 1997. Τα παιδιά προέρχονταν κυρίως από την Ελλάδα, τη Νότια Βαλκανική, τη Μέση Ανατολή και τη Δυτική Ασία και κάποια από τη Μολδαβία, Γεωργία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Καζακστάν, Ουζμπεκιστάν, Ιράκ και Πακιστάν, αγόρια και κορίτσια ηλικίας από 10 έως 14 ετών. Από το καλοκαίρι του 1997 σημειώνεται υποχώρηση στην εξαναγκαστική πορνεία παιδιών.

Σύμφωνα με έκθεση της Ελληνικής Πρεσβείας στα Τίρανα, 3.800 ανήλικοι είχαν διακινηθεί από το Ελμπασάν και την Κορυτσά στην Ελλάδα και 1.245 από αυτούς δεν βρέθηκαν ποτέ. Εικάζεται ο φόβος, σε συνδυασμό με τη σημαντική μείωση των παιδιών των φαναριών μεταξύ 1999-2001, πως είτε διοχετεύτηκαν στις Ευρωπαϊκές αγορές πορνείας και επαιτείας είτε τους αφαιρέθηκαν όργανα (*Ελευθεροτυπία*, 26.11.2004.).

Εξάλλου, την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων εντοπίστηκαν στην Ελλάδα (Ολυμπιακές Πόλεις και Αίγινα) 136 παιδιά, 73 αγόρια και 63 κορίτσια κυρίως από την Αλβανία (76,81%) τα οποία καταναγκάστηκαν σε επαιτεία (46). «*Το 2001 η συντριπτική πλειονότητα των γυναικών-θυμάτων του trafficking στην Ελλάδα προέρχονταν από χώρες της Κεντρικής, Ανατολικής Ευρώπης και της Βαλκανικής Χερσονήσου, με σειρά κατάταξης στις χώρες προέλευσης τη Ρουμανία, Μολδαβία, Ουκρανία, Βουλγαρία, Ρωσία, Λευκορωσία, Νιγηρία, Αλβανία, Ουζμπεκιστάν, Πολωνία και άλλες σε μικρότερο ποσοστό. Οι αλλοδαπές γυναίκες στην Ελλάδα είναι ηλικίας 20-30 ετών με μικρές εξαιρέσεις από 18-20 ή άνω των 30 χρόνων οι περισσότερες άνεργες στις χώρες τους ή δεν έχουν εργασθεί ποτέ. Εκδίδονται κυρίως σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους εντός των κέντρων διασκέδασης, μπαρ κ.λπ., σε*

ινστιτούτα μασάζ, σε κρυφούς οίκους ανοχής, σε διαμερίσματα ή ξενοδοχεία, στο σπίτι του πελάτη ή σε χώρο της επιλογής του. Ο πιο διαδεδομένος τρόπος άσκησης της πορνείας είναι η διαφήμιση παρεχομένων υπηρεσιών μέσα από τις εφημερίδες κυρίως (αγγελίες γνωριμιών), τα περιοδικά και το διαδίκτυο, με τη χρήση της κινητής τηλεφωνίας. Οι δράστες που εμπλέκονται στην παράνομη δραστηριότητα διακίνησης γυναικών εκτός από Έλληνες είναι Αλβανοί, Ρουμάνοι, Ρώσοι, Βούλγαροι και σε μικρότερο ποσοστό άλλες υπηκοότητες» (Σκότης, 2002).

Η παράνομη διακίνηση και εκμετάλλευση ανθρώπων αποτελεί μια κερδοφόρα οικονομική επιχείρηση για τα εγκληματικά κυκλώματα και ταξινομείται από άποψη κέρδους στην τρίτη θέση μετά το εμπόριο όπλων και ναρκωτικών (Εμκε – Πουλοπούλου, 2002). Δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία σε ό,τι αφορά στα οικονομικά του εγκλήματος του trafficking ανθρώπων, υπολογίζεται όμως πως το κέρδος από τη σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών και παιδιών το έτος 1996 ανήλθε σε 5 δισεκατομμύρια δολάρια, ενώ ο ΟΗΕ εκτίμησε το εισόδημα για το ίδιο έτος σε 8 δισεκατομμύρια δολάρια. Η πορνογραφία αποφέρει τεράστια κέρδη. Υπολογίζεται πως οι περίπου 10.000 δικτυακοί τόποι στο διαδίκτυο αποφέρουν έσοδα της τάξης του 1 δισεκατομμυρίου δολλαρίων το χρόνο από συναλλαγές με τη χρήση ηλεκτρονικών καρτών. Μόνο για την Αττική και για το έτος 1999 κατασχέθηκαν, εκτός των άλλων, 14.031.500 δρχ., 2.400 μάρκα Γερμανίας και 1.290 δολάρια Αμερικής. Στην Ελλάδα, την περίοδο 1990-2000 το Ρωσικό και Ουκρανικό δίκτυο έχουν κερδίσει τα μεγαλύτερα ποσοστά από τα έσοδα της εξαναγκαστικής πορνείας, 42% και 37% αντίστοιχα, το Αλβανικό 12,5% και το Βαλκανικό 8,5% με τελευταίο το πολωνικό (Σκότης, 2002).

2.5 Ο πελάτης του σεξουαλικού

Ο πελάτης στις σεξουαλικές υπηρεσίες από τις εξαναγκαστικά εκδιδόμενες γυναίκες αποτελεί τον βασικό και απαραίτητο συνδετικό κρίκο στην αλυσίδα ανάμεσα στις γυναίκες –θύματα– του trafficking και τους δράστες, ως ο τελικός αποδέκτης του προϊόντος του εγκλήματος.

Αν δεν υπήρχαν πελάτες, δεν θα υπήρχε το κύκλωμα που τον τροφοδοτεί με «γυναίκες». Ουσιαστικά ο πελάτης είναι αυτός, ο οποίος δημιουργεί και στην πορεία διαμορφώνει τη ζήτηση παροχής σεξουαλικών υπηρεσιών, η οποία οδηγεί στην προσφορά γυναικών-θυμάτων από τα εγκληματικά δίκτυα. Ο πελάτης αποτελεί συστατικό στοιχείο της εξαναγκαστικά εκδιδόμενης, όπως ακριβώς και αυτή. Ο πορνοπελάτης ήταν ο χρηματοδότης της εξαναγκαστικής πορνείας και των συνολικών αλλαγών της πορνείας στην Ελλάδα. Με δικές του επιλογές καθορίστηκε τι θα πουληθεί, σε ποια μεγέθη, σε ποιους κοινωνικούς χώρους και χρόνους. Ο σωματέμπορας ανέλαβε να ορίσει το εφικτό. Υπερεπάρκεια και ευδαιμονία χαρακτηρίζει την πορνική αγορά από τη δεκαετία του 1990 και μετά, κάτι που δεν ίσχυε τη δεκαετία του 1980. Η εξαναγκαστική πορνεία στην Ελλάδα της δεκαετίας του 1990 πρόσφερε πρόσβαση στην πορνεία στους άνδρες των μεσαίων και άνω στρωμάτων των μεγάλων πόλεων και στους άνδρες στο χωριό και την επαρχιακή πόλη αδιακρίτως κοινωνικής τάξης. Εκτιμάται πως, την περίοδο 1993-2000 κατά μέσο όρο, το 65% περίπου της πορνείας ήταν πελάτες εξαναγκαστικής πορνείας. Με βάση τον τρόπο σεξουαλικής και κοινωνικής ζωής διαμορφώνεται μια κατηγοριοποίηση της πορνικής πελατείας ως εξής (Ζιάκα & Κόντου, 2008: 90):

- Ο «πυρηνικός πελάτης» αποτελεί το βασικό πυρήνα της πελατείας με σταθερή συχνότητα και τακτικότητα προσφυγής στην πορνεία
- ο «περιφερειακός πελάτης», ο τύπος πελάτη που δεν επιθυμούσε ή μπορούσε να εντάξει την πορνεία στον ευρύτερο τρόπο ζωής του, όμως φρόντιζε να έχει σταθερές συχνότητες προσφυγής στην πορνεία σε επίπεδο μήνα ή έτους (άτακτη πορνική μίσθωση), τα
- έλος ο «δορυφορικός πελάτης» που εντάσσει την πορνεία στο περιθώριο της σεξουαλικής και κοινωνικής του ζωής, χρησιμοποιώντας την κάτω από προϋποθέσεις.

Η καθεμιά από τις τρεις κατηγορίες διεκδίκησε διαφορετικό μερίδιο πορνικών μισθώσεων και κατέβαλε άνισα και διακριτά οικονομικά μεγέθη. Για το σύνολο της περιόδου 1990-2000 ο «πυρηνικός πελάτης» αντάλλαξε περίπου 4,3 δισεκατομμύρια ευρώ (1,5 τρισεκατομμύρια δρχ.) σε πορνικές υπηρεσίες, δηλ. το 56% του συνόλου των εσόδων που έφτασαν την περίοδο αυτή στο ποσόν των 7,3 δισεκατομμυρίων ευρώ (2,5 τρισεκατομμύρια δρχ.). Ο «περιφερειακός» πελάτης για την ίδια περίοδο συμμετείχε κατά το 42% του συνόλου των εσόδων διαθέτοντας κοντά στα 2.862 δισεκατομμύρια ευρώ (1 τρισεκατομμύριο δρχ.), ενώ ο «δορυφορικός» πελάτης διεκδίκησε το 2% των πορνικών μισθώσεων, για την εξεταζόμενη περίοδο, και κατέβαλε συνολικά 118 εκατομμύρια ευρώ (40 δισεκατομμύρια δρχ.) ((Ζιάκα & Κόντου, 2008: 90):)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Ο ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΜΕ ΘΥΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα παιδιά δεν αποτελεί ένα σύγχρονο φαινόμενο, δεν αποτελεί μια σύγχρονη μάστιγα της εποχής. Αντίθετα, αποτελεί ένα φαινόμενο, το οποίο εμφανίστηκε πολλά χρόνια πριν, όταν πολλές χώρες της νοτιοδυτικής Ασίας άρχιζαν να αναπτύσσονται τουριστικά. Ήταν η εποχή κατά την οποία οι φτωχές οικογένειες άρχισαν να συνειδητοποιούν ότι η μόνη διέξοδο στην οικονομική τους ανέχεια ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση των ανήλικων παιδιών τους. Έτσι, άρχισαν σταδιακά να τα ενθαρρύνουν να βρίσκουν πελάτες ή να τους βρίσκουν οι ίδιες οικογένειες πελάτες. Εδώ και μια δεκαετία ωστόσο οι χώρες, αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες, λειτουργούν διαφορετικά και πλέον εισήλθαν στη λογική της πάταξης του φαινομένου αυτού (Μακρή, 2011).

Αρχικά, πάντως θα πρέπει να ειπωθεί πως όταν κάποιος αναφέρεται στο σεξουαλικό τουρισμό με θύματα παιδιά εννοεί τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση παιδιών από άτομα που ταξιδεύουν με αυτόν το σκοπό. Αυτοί είναι τουρίστες, επιχειρηματίες, ξένοι που επέλεξαν μια άλλη χώρα ως τόπο διαμονής τους. Ως παράδειγμα αναφέρεται η υπόθεση ενός Καναδού, του Τζον Ρένσαλ, ο οποίος επί 25 χρόνια διατηρούσε «επιχείρηση εκμετάλλευσης παιδιών» από το σπίτι του στην Ταϊλάνδη. Από τον Ιανουάριο του 2000 ο Ρένσαλ, σύμφωνα με τις διωκτικές αρχές, οργάνωνε ταξίδια για Αμερικανούς και άλλους οι οποίοι τον πλήρωναν για να βρίσκει αγόρια από την Ταϊλάνδη για να έχουν μαζί τους σεξουαλικές επαφές, τις οποίες κατέγραφαν σε κασέτες και κατόπιν διένεμαν. Τον Ρένσαλ τον συνέλαβαν οι βρετανικές αρχές στο αεροδρόμιο Χίθροου του Λονδίνου. Τονίζεται ότι οι αμερικανικές αρχές είχαν ήδη καταδικάσει τρεις από τους συνεργούς τους, οι οποίοι εκτίουν σε αμερικανικά σωφρονιστικά καταστήματα ποινές κάθειρξης (Μακρή, 2011).

Τα στατιστικά δείχνουν πως σε παγκόσμιο επίπεδο περίπου 10 εκατομμύρια παιδιά υποβάλλονται σε διάφορες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης στην εμπορική βιομηχανία του σεξ. Περισσότερα από δύο εκατομμύρια παιδιά εισέρχονται σε ετήσια βάση στην εμπορική βιομηχανία του σεξ σε (Child Wise, 2006). Φαίνεται, μάλιστα, πως στο Mekong, μια περιοχή της Νοτιοανατολικής Ασίας, περίπου το 30

τοις εκατό των «εργαζομένων του σεξ» (sex workers) έχουν ηλικία μεταξύ των 12 και των 17 ετών (UNICEF, 2009).

Μια εκδήλωση της παιδικής εμπορικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης, λοιπόν, είναι αυτή του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα παιδιά προκύπτει όταν ένα άτομο ταξιδεύει διεθνώς ή στην εγχώρια αγορά και επιδίδεται σε εμπορική σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών. Στις περισσότερες χώρες, η ζήτηση για τη σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών είναι εγχώρια. Ωστόσο, πάνω από 250.000 τουρίστες επισκέπτονται κάθε χρόνο την Ασία με σκοπό το σεξ και ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει και τους δράστες του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού (Child Wise, 2006).

Οι άνθρωποι μπορούν να ταξιδεύουν για να διαπράξουν αυτό το έγκλημα εκ προθέσεως αν η παιδεραστία δεν είναι αποδεκτή στην κουλτούρα τους και αν στην κοινότητά τους αυτό το έγκλημα καταπολεμηθεί αποτελεσματικά μέσω της επιβολής του νόμου. Εναλλακτικά, οι δράστες μπορεί να μην έχουν αναγκαστικά προγραμματίσει να ταξιδέψουν για να κάνουν σεξ με παιδιά, αλλά τελικά να επιδίδονται σε αυτό, όταν η ευκαιρία προκύπτει. Οι δράστες της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών προέρχονται από όλα τα κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα (US State Department, 2008). Ωστόσο, ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός σημειώνεται πιο συχνά στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός των παιδιών που εργάζονται στη βιομηχανία του σεξ. Για παράδειγμα, στην Καμπότζη ή την Ινδονησία ή και σε άλλα μέρη της Ασίας ένα παιδί θεωρείται ενήλικο πολύ πριν συμπληρώσει τα 18 του χρόνια. Το γεγονός αυτό, άλλωστε, φαίνεται από τα υψηλά ποσοστά πρόωρων γάμων που σημειώνονται στις χώρες αυτές (UNFPA, 2005). Αυτό διαφέρει από το διεθνές νομικό κανόνα και συμβάλλει στην αποδοχή της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών.

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειώσουμε πως σύμφωνα με το National Rapporteur, ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός ορίζεται ως η οποιαδήποτε μορφή της συνενοχής σε πράξεις οι οποίες περιέχουν σεξουαλική κατά των παιδιών στο εξωτερικό, έστω και αν το θύμα έχει λάβει χρήματα ή έχει λάβει υπόσχεση για χρήματα ή έχει δεχθεί αγαθά σε αντάλλαγμα. Αυτό σημαίνει πως ο τουρισμός με τη μορφή σεξουαλικής κακοποίησης ανήλικων παιδιών περιλαμβάνει τρεις μορφές σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών: τη σεξουαλική κακοποίηση των παιδιών (για την

οποία έχουμε κάνει λόγο στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας μας), την παιδική πορνογραφία και την παιδική πορνεία. Φαίνεται, μάλιστα, πως η παραγωγή της παιδικής πορνογραφίας είναι ένα αρκετά κοινό στοιχείο στο πλαίσιο του σεξουαλικού τουρισμού με θύματα παιδιά. αντίστοιχα, ο εξαναγκασμός των παιδιών που βρίσκονται σε άλλη χώρα να εκτελέσει σεξουαλικές πράξεις μέσω της κάμερας (webcam child sex tourism) θεωρείται ως μια μορφή του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού (Nationaal rapporteur 2013).

3.1 Παιδικός σεξουαλικός τουρισμός

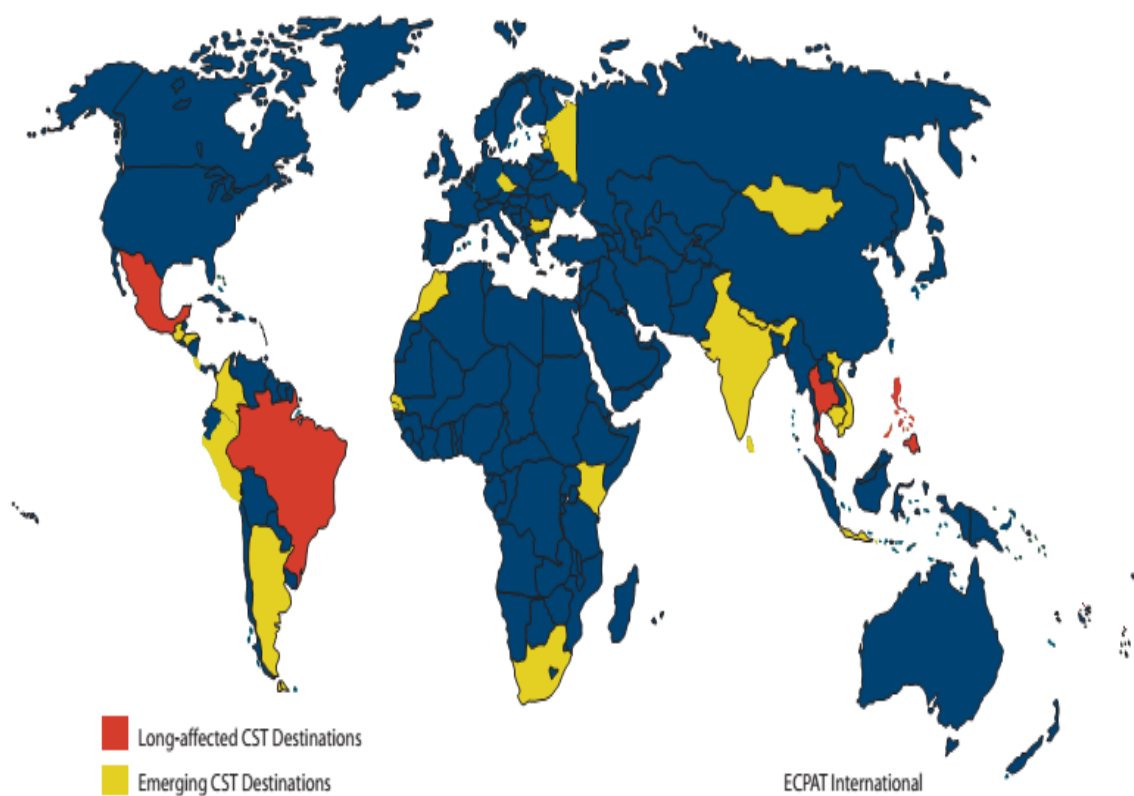
Ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα παιδιά συνίσταται στην σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών από άτομο ή άτομα που ταξιδεύουν από την περιοχή της καταγωγής τους, από το σπίτι τους, τη γεωγραφική τους περιοχή ή ακόμα και τη χώρα τους για να έχουν σεξουαλική επαφή με παιδιά. Οι «τουρίστες» αυτού του είδους μπορεί να είναι εγχώριοι ταξιδιώτες ή μπορεί να είναι διεθνείς τουρίστες.

Θα πρέπει να τονίσουμε πως ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα παιδιά συχνά συνεπάγεται τη χρήση καταλυμάτων, τη χρήση μέσων μεταφοράς και άλλων σχετικών με τον τουρισμό υπηρεσιών, οι οποίες θα διευκολύνουν την επαφή τους με τα παιδιά και θα δώσουν τη δυνατότητα στο δράστη να μη δημιουργήσει υποψίες και να δράσει όσο το δυνατόν πιο κρυφά, ώστε να μη γίνει αντιληπτός από τον κοινωνικό περίγυρο. Επιπλέον, αυτού του είδους ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα παιδιά περιλαμβάνει την ανταλλαγή μετρητών, ρούχων, τροφίμων, ενώ φαίνεται πως μπορεί να πραγματοποιηθεί σε πολλαπλούς και ποικίλους χώρους, από τους παραδοσιακούς οίκους ανοχής στις περιοχές με « κόκκινο φωτάκι» έως και σε παραλίες ή ακόμα και σε ξενοδοχεία πέντε αστέρων και σε αστικές, αγροτικές ή παράκτιες ρυθμίσεις. Μπορεί να συμβεί πάνω ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, για παράδειγμα, όπου υπάρχει μια μακρά διαδικασία «περιποίησης», κατά τη διάρκεια της οποίας ο δράστης προσπαθεί να κερδίσει την εμπιστοσύνη του παιδιού προτού το εκμεταλλευθεί σεξουαλικά. Σε άλλες περιπτώσεις, ο «τουρίστας» αγοράζει κατευθείαν τις σεξουαλικές υπηρεσίες από έναν τρίτο, ο οποίος κρατά το παιδί και το διαθέτει στον τουρίστα (ECPAT International, 2008).

Οι τουρίστες του σεξουαλικού τουρισμού προέρχονται από όλα τα κοινωνικά είδη και κοινωνικά στρώματα. Με άλλα λόγια, μπορεί να είναι παντρεμένοι ή ανύπανδροι, άνδρες ή γυναίκες, πλούσιοι τουρίστες ή τουρίστες μεσαίου προϋπολογισμού. Μια συχνή παρανόηση είναι ότι όλοι οι τουρίστες αυτού του είδους είναι μεσήλικες ή ηλικιωμένοι άνδρες. Στην πραγματικότητα, ένα μεγάλο ποσοστό νεαρών τουριστών φαίνεται ότι ταξιδεύουν με σκοπό τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών. Επιπλέον, οι τουρίστες του σεξουαλικού τουρισμού μπορεί να είναι ξένοι ή και κάτοικοι της ίδιας χώρας, οι οποίοι ταξιδεύουν στο εσωτερικό της με σκοπό το σεξ με παιδιά. Κάποιοι από αυτούς φαίνεται ότι στοχεύουν εξ αρχής στην σεξουαλική

επαφή με παιδιά, ενώ υπάρχουν και πολλοί, οι οποίοι δεν επιζητούν συνήθως τη σεξουαλική επαφή με παιδιά, αλλά εκμεταλλεύονται την ευκαιρία που τους δίνεται. Αυτό το είδος της εκμετάλλευσης μπορεί να συμβεί οπουδήποτε στον κόσμο και καμία χώρα ή κανένας τουριστικός προορισμός δε φαίνεται ότι μπορεί να ξεφύγει από τον κανόνα.

Σε κάθε περίπτωση, ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα παιδιά αποτελεί ένα φαινόμενο, το οποίο διαρκώς αναπτύσσεται. Φαίνεται, μάλιστα, ότι ενώ είναι καταγεγραμμένο ως ένα φαινόμενο το οποίο εμφανίζεται σε συγκεκριμένες χώρες επί μια σειρά 15 ετών περίπου, τα δεδομένα των σύγχρονων ερευνών δείχνουν πως συνεχώς ξεπηδούν νέοι προορισμοί για σεξουαλικό τουρισμό. Στην παρακάτω εικόνα, φαίνονται οι « παραδοσιακοί» προορισμοί σεξουαλικού τουρισμού και αυτοί οι οποίοι αναδείχθηκαν τα τελευταία μόλις χρόνια:

Εικόνα 1: « Παραδοσιακοί» και νέοι προορισμοί σεξουαλικού τουρισμού [Πηγή: ECPAT International, 2008]

3.2 Περιοχές στις οποίες εκδηλώνεται ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός

Είναι αρκετά δύσκολο να υπολογίσει κανείς με ακρίβεια τον αριθμό των παιδικών που κάθε χρόνο διατίθενται στην αγορά του σεξουαλικού τουρισμού. Παρόλα αυτά, οι έρευνες σήμερα έχουν εστιάσει το ενδιαφέρον τους σε συγκεκριμένες περιοχές, οι οποίες φαίνεται ότι αποτελούν το επίκεντρο της αγοράς του σεξουαλικού τουρισμού με θύματα παιδιά. οι κυριότεροι από αυτούς τους προορισμούς είναι οι εξής:

- **Μεξικό:** το Μεξικό θεωρείται ως ένας από τους κατεξοχήν προορισμούς του σεξουαλικού τουρισμού. Ακόμα και σήμερα συνεχίζει να έχει προβλήματα με τον ολοένα και αυξανόμενο αριθμό των παιδιών – θυμάτων του σεξουαλικού τουρισμού. Μάλιστα, μια έρευνα του 2005 έδειξε ότι περισσότερα από 20.000 παιδιά είναι θύματα πορνείας. Οι πόλεις του Μεξικό στις οποίες έχει αναφερθεί και καταγραφεί η αγορά παιδικού σεξουαλικού τουρισμού είναι οι μεγάλοι ταξιδιωτικοί προορισμοί. Με άλλα λόγια, πόλεις όπως είναι αυτές της Τιχουάνα, του Ακαπούλκο, της Γκουανταλαχάρα ή του Κανκούν θεωρούνται ταυτόχρονα ως οι πιο γνωστοί προορισμοί για σεξ με ανήλικα παιδιά (ECPAT International, 2008).
- **Κολομβία:** Η Κολομβία δεν αποτελούσε ποτέ έναν δημοφιλή τουριστικό προορισμό λόγω του μακροχρόνιου εμφύλιου πολέμου που βασάνιζε τη χώρα, αλλά και λόγω του υψηλού βαθμού εγκληματικότητας. Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια έχει αναδειχθεί ως ένας από τους « καλύτερους» προορισμούς για το σεξ με ανήλικα παιδιά. Σύμφωνα με έρευνα, υπολογίζεται ότι 20.000 με 35.000 νεαρά αγόρια και κορίτσια στην Κολομβία είναι θύματα του σεξουαλικού τουρισμού. Περίπου 1.500 νεαρά αγόρια και κορίτσια εξωθούνται στην αγορά και τη βιομηχανία του σεξ (UNICEF. Situación de la Infancia: Niños y Niñas que necesitan Protección Especial. Accessible at <http://www.unicef.org/colombia/08-prot.htm>).
- **Αφρική:** είναι γεγονός πως πολλές αφρικανικές χώρες προωθούν και επιζητούν τον τουρισμό για να μπορέσουν να φέρουν τουρίστες και έτσι να μπορέσουν να αναπτυχθούν. Γεγονός είναι, όμως, πως ο τουρισμός είχε ως αποτέλεσμα και την ανάπτυξη του σεξουαλικού τουρισμού, καθώς πολλοί είναι εκείνοι που επισκέπτονται διάφορες αφρικανικές χώρες για να κάνουν

σεξ με ανήλικα παιδιά. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της πόλης της Κένυας και των γύρω περιοχών στις οποίες φαίνεται πως 10.000 με 15.000 ανήλικα κορίτσια εξωθούνται στο να κάνουν σεξ με τουρίστες (UNICEF and the Government of Kenya, Jones, Sara. The Extent and Effect of Sex Tourism and Sexual Exploitation of Children on the Kenyan Coast. Pre-publication Edition. December 2006.). Σύμφωνα με μια άλλη εκτίμηση, 30.000 περίπου κορίτσια ηλικίας 12 μέχρι 14 ετών «διατίθενται» σεξουαλικά σε ξενοδοχεία και ιδιωτικές και πολυτελείς βίλες (Daily Nation. 'Kenya's Sex Tourism Slowly Blossoming and Remains Unabated'). Οι τουρίστες αυτοί, οι οποίοι επιζητούν το σεξ με ανήλικα παιδιά είναι ντόπιοι, αλλά και ξένοι. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία της Unicef δείχνουν πως οι τουρίστες του σεξουαλικού τουρισμού προς τις αφρικανικές χώρες είναι Ιταλοί (σε ποσοστό 18% του συνόλου των τουριστών), Γερμανοί (σε ποσοστό 14% του συνόλου των τουριστών) και Σουηδοί (σε ποσοστό 12% του συνόλου των τουριστών). Η ανύπαρκτη σχεδόν νομοθεσία καθώς και η ανύπαρκτη κοινωνική πολιτική και προστασία οδηγεί τους τουρίστες που επιζητούν την σεξουαλική επαφή με παιδιά στην Γκάνα, όπου έχουν ακόμα μεγαλύτερη πρόσβαση σε παιδιά αδύναμα και απροστάτευτα. Είναι τέτοια η κατάσταση, μάλιστα, που τουρίστες ανταλλάσσουν τρόφιμα και ρούχα για να έχουν σεξουαλική επαφή με ανήλικα παιδιά (Ghana NGO Coalition on the Rights of the Child. Commercial Sexual Exploitation of Children in Tourism and Its Implications for the HIV/AIDS Pandemic in Ghana - the boy-child in focus. June 2006.). Στη περίπτωση αυτή φαίνεται πως οι τουρίστες είναι κυρίως από την Αμερική (ECPAT International, 2008).

- **Ασία:** φαίνεται, όμως, πως περισσότερο από κάθε άλλη περιοχή, η Ασία είναι αυτή που πλήττεται κυρίως από τον σεξουαλικό τουρισμό ανήλικων παιδιών. Είναι τέτοιος ο βαθμός του φαινομένου, μάλιστα, που στην Ταϊλάνδη και στις Φιλιππίνες υπάρχουν ολόκληρες βιομηχανίες του σεξ, στις οποίες «πρωταγωνιστούν» ανήλικα αγόρια και κορίτσια. Αλλά και στις πόλεις, όπως η Καμπούτζη και το Βιετνάμ ή και η Μογγολία το φαινόμενο σημειώνει μια ταχύτατη ανάπτυξη, γεγονός που υποδηλώνει τη σύνδεση του φαινομένου αυτού με πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις, λοιπόν, είναι αυτές των Φιλιππίνων και της Μογγολίας.

- **Φιλιππίνες:** οι Φιλιππίνες παραδοσιακά θεωρήθηκαν στόχος των αλλοδαπών ενηλίκων, οι οποίοι επιζητούν σεξουαλική επαφή με παιδιά και θεωρείται ως ένας από τους κατεξοχήν προορισμούς του σεξουαλικού τουρισμού. Υπολογίζεται ότι τα ανήλικα θύματα του σεξουαλικού τουρισμού μπορεί να αγγίζουν τα 100.000 παιδιά, ενώ τα 20.000 από αυτά βρίσκονται μόνο στην περιοχή της Μανίλα (Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor. Country Reports on Human Rights Practices, Philippines 6 March 2006). Για το λόγο αυτό, άλλωστε, στις Φιλιππίνες έχουν συγκεντρωθεί πολλές οργανώσεις ακτιβιστών, οι οποίες μάχονται ενάντια στα σεξουαλικά εγκλήματα που σημειώνονται τόσο συχνά με θύματα παιδιά.
- **Μογγολία:** Αλλά και ο τουρισμός της Μογγολίας έχει αυξηθεί με τεράστιους ρυθμούς. Το 2004 ο αριθμός των τουριστών που επισκέφτηκαν τη Μογγολία είχε σημειώσει μια αύξηση του 49%. Το ανησυχητικό είναι ότι αυτή τη αύξηση του τουρισμού συνδέεται με μια αύξηση του σεξουαλικού τουρισμού με θύματα παιδιά. Αποτελεί, με άλλα λόγια, ένα μέσο για την προσέλευση και άλλων τουριστών! (Information obtained at the ECPAT Regional Resource Exchange held in Bangkok in June 2006).
- **Ανατολική Ευρώπη:** Αλλά και η Ανατολική Ευρώπη έχει βιώσει μια αύξηση του εμπορευματοποιημένου σεξ, της προώθησης νεαρών αγοριών και κοριτσιών στην αγορά του σεξ, ειδικά μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης. Χώρες, όπως η Ρωσία, η Τσεχία και η Ουκρανία ήταν από τις πρώτες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης που βίωσαν τη διακίνηση παιδιών με σκοπό τον σεξουαλικό τουρισμό, αλλά γρήγορα η πρακτική αυτή ακολουθήθηκε από άλλες πόλεις, που είδαν τον σεξουαλικό τουρισμό με θύματα ανήλικους να αυξάνεται ραγδαία. Οι δυτικοί Ευρωπαίοι ταξιδεύουν στις χώρες αυτές με σκοπό να βιώσουν μια σεξουαλική εμπειρία με ανήλικα παιδιά. Σε κάποιες περιπτώσεις, υπάρχει ανάμειξη και γειτονικών περιοχών, όπως στην περίπτωση της Εσθονίας. Επιπλέον, και η Νοτιοδυτική Ευρώπη σημειώνει αύξηση του σεξουαλικού τουρισμού, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη Βουλγαρία (Report from tourism industry operator in Bulgaria. Information given to ECPAT International in March 2006).

- **Ρωσία:** όπως έχει ήδη αναφερθεί, μετά την πτώση και τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, η Ρωσία αποτέλεσε κέντρο της διακίνησης παιδιών με σκοπό το σεξ, ενώ έχει συνδεθεί με μαζική παραγωγή παιδικής πορνογραφίας. Παρόλα αυτά, ο σεξουαλικός τουρισμός με θύματα παιδιά, αυξάνεται στη χώρα αυτή με ταχύτατους ρυθμούς. Η βορειοδυτική Ρωσία, μάλιστα, τα τελευταία χρόνια αποτελεί αγαπημένο προορισμό του τουριστών που επιζητούν την σεξουαλική επαφή με ανήλικα παιδιά (Helsingin Sanomat. ‘Finnish Court Imposes Heavy Fine on Man Using Services of Child Prostitutes in Russia’. December 2001). Εκτιμάται ότι στη Μόσχα, τα παιδιά τα οποία αποτελούν θύματα της διακίνησής τους για πορνεία έχει φτάσει τα 20.000 – 30.000, ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις εκείνων των τουριστών, οι οποίοι ταξιδεύουν από τη Δύση με αποκλειστικό σκοπό το σεξ (ECPAT International & Tjurukanova, Rusakova and Shakina. Analysis of the Situation and Institutions in the Field of Commercial Sexual Exploitation of Children (CSEC) and Counter-CSEC Activities in Russia. November 2003. p.105.).
- **Εσθονία:** ως το αποτέλεσμα της επαφής της με τη δυτική Ευρώπη και την ταυτόχρονη ανάπτυξη του τουρισμού, η Εσθονία αντιμετωπίζει πλέον το οξύτατο πρόβλημα της διακίνησης των παιδιών σε χώρες της Δύσης με σκοπό το σεξ, άρα και την συνακόλουθη αύξηση των παιδιών που κάθε χρόνο εξωθούνται στον σεξουαλικό τουρισμό (Helsingin Sanomat. ‘Three Years for Finnish Man Who Bought Sex from Estonian Boys’. 17 February 2004). Η παρουσία των τουριστών, κυρίως από την Ρωσία, την Ουκρανία και άλλων Ευρωπαϊκών χωρών, συνδέεται στενά με τον σεξουαλικό τουρισμό, παρά το ότι ο αριθμός των παιδιών που είναι θύματα του σεξουαλικού τουρισμού παραμένει άγνωστος.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αναζήτηση των στοιχείων και των χαρακτηριστικών εκείνων που συνθέτουν την εικόνα των δραστών του σεξουαλικού τουρισμού, αλλά και των ανήλικων αγοριών και κοριτσιών που αποτελούν τα θύματα του σεξουαλικού τουρισμού.

3.3 Οι δράστες του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, οι δράστες του σεξουαλικού τουρισμού, οι τουρίστες αυτού του είδους μπορεί να έχουν ποικίλα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, αυτοί μπορεί να είναι άνδρες ή γυναίκες (αν και κατά κύριο λόγο είναι άνδρες), μεσαίου ή και ανώτερου κοινωνικού και οικονομικού επιπέδου, ντόπιοι ή ξένοι. Παρά το ότι διαφέρουν ως προς τα επιμέρους χαρακτηριστικά τους, εντούτοις υπάρχουν ορισμένα στοιχεία τους που μας επιτρέπουν να τους κατηγοριοποιήσουμε σε τρεις βασικές κατηγορίες:

- Η πρώτη κατηγορία είναι αυτή των *περιστασιακών τουριστών*. Πρόκειται για τουρίστες, για τους οποίους η σεξουαλική επαφή με παιδιά αποτελεί απλώς μια εμπειρία, έναν πειραματισμό, μια ευκαιρία την οποία τους προσφέρει η ανωνυμία και η έλλειψη τιμωρίας που τους παρέχει η ιδιότητα του τουρίστα. Ο τουρίστας αυτού του είδους δεν έχει αποκλειστικό σκοπό να ταξιδέψει για να έχει σεξουαλική επαφή με ανήλικα παιδιά. Απλώς, πρόκειται για έναν τουρίστα που του παρουσιάζεται η ευκαιρία να βιώσει μια σεξουαλική εμπειρία με έναν σύντροφο κάτω των 18 ετών και την αρπάζει. Μάλιστα, φαίνεται ότι η πλειοψηφία των σεξουαλικών τουριστών είναι αυτού του είδους, είναι δηλαδή περιστασιακοί τουρίστες (ECPAT International, 2008)
- Η δεύτερη κατηγορία είναι αυτή των *τουριστών που επιζητούν την σεξουαλική επαφή με ανήλικα παιδιά*. Πρόκειται για μια κατηγορία ανθρώπων, για μια κατηγορία τουριστών, οι οποίοι αν και έχουν τη δυνατότητα σεξουαλικής εμπειρίας με ενήλικους, αυτοί προτιμούν την σεξουαλική επαφή με ανήλικα παιδιά. Για την ακρίβεια, η κατηγορία αυτή των τουριστών επιζητά την σεξουαλική επαφή με παιδιά που έχουν εισέλθει στη φάση της εφηβείας. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, και πρέπει να διαχωριστούν από την τρίτη κατηγορία, αυτή των παιδόφιλων, οι οποίοι αναζητούν σεξουαλική επαφή με παιδιά που ακόμα βρίσκονται σε ένα προεφηβικό στάδιο (ECPAT International, 2008)
- Η τρίτη μεγάλη κατηγορία τουριστών του σεξουαλικού είναι αυτή των *παιδόφιλων*. Πρόκειται για ανθρώπους, οι οποίοι επιζητούν τη

σεξουαλική επαφή τα παιδιά και αναζητούν αποκλειστικά την σεξουαλική επαφή με ανήλικα παιδιά, τα οποία βρίσκονται ακόμα σε ένα προεφηβικό στάδιο. Συνήθως, το προφίλ του παιδόφιλου δείχνει ότι πρόκειται για έναν ψυχικά ασθενή, ο οποίος πάσχει από κλινικές διαταραχές. Μάλιστα, χαρακτηριστικό είναι ότι ο παιδόφιλος δεν δείχνει κάποια ιδιαίτερη προτίμηση για το φύλο του ανήλικου με τον οποίο θέλει να έρθει σε σεξουαλική επαφή, ενώ δε θεωρεί ότι η σεξουαλική επαφή με το ανήλικο παιδί μπορεί να είναι ιδιαίτερη επώδυνη και επιβλαβής. Βέβαια, θα πρέπει να τονίσουμε πως τόσο οι παιδόφιλοι όσο και οι περιστασιακοί σεξουαλικοί τουρίστες αποτελούν την μειοψηφία των τουριστών με θύματα παιδιά (ECPAT International, 2008).

3.4 Θύματα του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού

Όπως είδαμε οι τουρίστες, οι οποίοι ταξιδεύουν για να έρθουν σε σεξουαλική επαφή με μικρά και ανήλικα παιδιά διαφέρουν ως προς τα επιμέρους χαρακτηριστικά τους. Σε γενικές γραμμές, όμως, μπορούν να ενταχθούν σε τρεις μεγάλες κατηγορίες. Αντίστοιχα, τα παιδιά τα οποία αποτελούν τα θύματα του σεξουαλικού τουρισμού μπορούν να διαφοροποιούνται ως προς τα επιμέρους χαρακτηριστικά τους, όμως έχουν κάποια κοινά στοιχεία, τα οποία μας κάνουν να μιλάμε για ένα κοινό προφίλ των θυμάτων του σεξουαλικού τουρισμού (ECPAT International, 2008).

Έτσι, φαίνεται ότι τα παιδιά που πέφτουν θύματα του σεξουαλικού τουρισμού προέρχονται από έναν χαμηλό και δυσχερές κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον. Παρόλα αυτά, φαίνεται πως το υπόβαθρό τους αυτό δεν αποτελεί το μοναδικό κοινό χαρακτηριστικό των ανήλικων θυμάτων. Φαίνεται, λοιπόν, πως τα περισσότερα από τα παιδιά αυτά προέρχονται από εθνικές και φυλετικές μειονότητες, από περιθωριοποιημένες κοινότητες και από άλλες περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες (ECPAT International, 2008).

Επιπλέον, φαίνεται πως τα θύματα του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού είναι τόσο αγόρια όσο και κορίτσια, ενώ πολλά από αυτά έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία, κακοποίηση ή ακόμα και εγκατάλειψη. Σημαντικό ποσοστό των θυμάτων

προέρχεται από τα μικρά παιδιά, τα οποία εργάζονται και ειδικά όσα εργάζονται στη βιομηχανία του τουρισμού και τα οποία εξαρτώνται από το εισόδημα το οποίο συνδέεται με συγκεκριμένες τουριστικές περιόδους. Τα παιδιά αυτά εύκολα μπορούν να πέσουν θύματα του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού. Υπάρχουν και περιπτώσεις, βέβαια, στις οποίες και μόνο το γεγονός ότι γεννήθηκαν σε φτωχούς αλλά ταυτόχρονα δημοφιλείς προορισμούς για τους πλούσιους τουρίστες αρκεί για να ωθήσει τα ανήλικα παιδιά στη βιομηχανία του σεξουαλικού τουρισμού (ECPAT International, 2008).

Συνοπτικά, λοιπόν, τα θύματα του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- Είναι φτωχά
- Προέρχονται από μειονότητες ή μειονοτικές κοινωνικές ομάδες
- Εξαρτώνται οικονομικά από τις τουριστικές περιόδους
- Πολλά από αυτά είναι εργαζόμενα
- Πολλά από αυτά ζουν στους δρόμους
- Πολλά από αυτά έχουν βιώσει την κακοποίηση, την ενδοοικογενειακή βία ή ακόμα και την εγκατάλειψη από τους γονείς τους
- Πολλά από αυτά είναι ορφανά λόγω ασθενειών, όπως το AIDS.

3.5 Συνέπειες του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού

Ανεξάρτητα από το περιβάλλον από το οποίο προέρχονται τα παιδιά που πέφτουν θύματα του σεξουαλικού τουρισμού, θα λέγαμε πως όλα βιώνουν, όλα υφίστανται τις ίδιες δυσμενείς συνέπειες.

Πρόκειται για συνέπειες, οι οποίες αφορούν το σύνολο της ζωής τους. Έτσι, μπορούμε να κάνουμε λόγο για ιδιαίτερα έντονες συναισθηματικές, ψυχολογικές ή σωματικές συνέπειες, οι οποίες ακολουθούν την προώθησή τους και τη διακίνησή τους στην βιομηχανία του σεξουαλικού τουρισμού. Άλλωστε, δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που η σωματική βία και η κακοποίηση συνοδεύει την σεξουαλική εκμετάλλευση των ανήλικων αγοριών και κοριτσιών. Η τελευταία με τη σειρά της οδηγεί στον πόνο, τον τραυματισμό, το φόβο. Τα παιδιά αυτά απογοητεύονται,

καταρρακώνονται ψυχολογικά, ενώ όλα αυτά καταλήγουν στο αίσθημα της χαμηλής αυτοεκτίμησης, της κατάθλιψης, ενώ δεν είναι λίγες και οι περιπτώσεις παιδιών που έχουν οδηγηθεί στην αυτοκτονία. Σε αρκετές περιπτώσεις, μάλιστα, τα παιδιά αυτά εκτίθενται σε σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, όπως είναι ο ιός του AIDS (ECPAT International, 2008).

Εκτός, όμως, από τις παραπάνω συνέπειες, είναι γεγονός πως τα παιδιά που αποτελούν θύματα του σεξουαλικού τουρισμού τις περισσότερες φορές στιγματίζονται από τις κοινότητες στις οποίες ζουν, ενώ αντιμετωπίζουν δυσκολία στο να αποκτήσουν μια έστω και τυπική και στοιχειώδη μόρφωση. Άλλωστε, τα παιδιά αυτά δεν έχουν την κοινωνική στήριξη που απαιτείται, δεν έχουν τις ίδιες δυνατότητες για κοινωνική αλληλεπίδραση με τα μέλη του υπόλοιπου κοινωνικού περιβάλλοντος και για το λόγο αυτό αδυνατούν τις περισσότερες φορές να συντηρήσουν τον εαυτό τους ώστε μετά να γίνουν ανεξάρτητοι ενήλικες (ECPAT International, 2008).

Έτσι, οι συνέπειες του σεξουαλικού τουρισμού είναι οξύτατες και αφορούν όχι μόνο την υγεία τους και την τωρινή τους κατάσταση, αλλά θέτουν σε κίνδυνο και το μέλλον τους, το οποίο σε πολλές περιπτώσεις δεν «έρχεται» ποτέ...

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να τονίσουμε πως το φαινόμενο του σεξουαλικού τουρισμού, όπως έχουμε ήδη αναφέρει, συνδέεται με άλλα φαινόμενα, όπως αυτό της διακίνησης των ανήλικων παιδιών με σκοπό το σεξ, αλλά και με την παιδική πορνογραφία. Ας δούμε πιο αναλυτικά, με ποιον τρόπο συνδέονται τα φαινόμενα αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΕΙΔΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει, η κλασική και τυπική μορφή του σεξουαλικού τουρισμού είναι αυτή όπου ένα άτομο ταξιδεύει προς έναν τουριστικό προορισμό και «αγοράζει» την σεξουαλική επαφή με ένα ανήλικο παιδί. Βέβαια, ο χρόνος και το διάστημα κατά το οποίο ο τουρίστας που εκμεταλλεύεται το παιδί σεξουαλικά μπορεί να διαφέρει. Παράλληλα, η εκμετάλλευση των παιδιών για σεξουαλικούς λόγους μπορεί να συνδέεται και με άλλες μορφές, όπως είναι η διακίνηση των παιδιών ή η παιδική πορνογραφία που αποκτά τεράστιες διαστάσεις μέσω του διαδικτύου.

Ας δούμε πιο αναλυτικά τον τρόπο με τον οποίο ο σεξουαλικός τουρισμός των παιδιών συνδέεται με την διακίνηση των παιδιών.

4.1 Παιδικός σεξουαλικός τουρισμός και διακίνηση παιδιών (trafficking)

Η Europol έχει σημειώσει μια σημαντική μετακίνηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών από τις παραδοσιακές περιοχές με τα κόκκινα φανάρια σε αστικές ή ημι-αστικές περιοχές. Το γεγονός βέβαια ότι χρησιμοποιούνται ιδιωτικά καταλύματα για την πραγματοποίηση αυτών των σεξουαλικών δραστηριοτήτων καθιστά ακόμα πιο δύσκολο τον εντοπισμό των δραστών και την επιβολή του νόμου. Μια άλλη τάση που απαιτεί προσοχή είναι η αυξανόμενη χρήση του Διαδικτύου τόσο για την πρόσληψη των θυμάτων και για τη διαφήμιση υπηρεσιών. Συναντήσεις με «αγοραστές του σεξ» τώρα οργανώνονται μέσω ιστοσελίδων και τα θύματα «διανέμονται με γρήγορους ρυθμούς», παραμένοντας στην ίδια πόλη για όχι περισσότερο από μία ή δύο ημέρες. Η ανωνυμία και η μαζική αγορά των διαδικτυακών υπηρεσιών αυξάνουν τα κέρδη, με αποτέλεσμα ο αριθμός των ατόμων που διακινούνται για σεξουαλικούς σκοπούς να γίνεται ολοένα και λιγότερο αντιληπτός και υπολογίσιμος όσο αυξάνεται η χρήση του διαδικτύου (ECPAT INTERNATIONAL, 2014).

Αναφορικά, τώρα, με τον συσχετισμό που υπάρχει μεταξύ του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού και της διακίνησης των μικρών παιδιών, θα λέγαμε πως συνήθως τα μέρη που διακινούνται τα παιδιά είναι εντός της ίδιας χώρας. Παρόλα

αυτά, πολλά παιδιά διακινούνται τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και εκτός των συνόρων κάθε χώρας με σκοπό να εξυπηρετήσουν τους τουρίστες που επιζητούν το σεξ. Δεν είναι λίγα, άλλωστε, τα παραδείγματα των ανήλικων παιδιών τα οποία διακινούνται σε άλλες χώρες με σκοπό την πορνεία. Με σκοπό, δηλαδή, να εξυπηρετήσουν τουρίστες οι οποίοι, φυσικά, ανήκουν σε μια ανώτερη κοινωνική και οικονομική κατάσταση από τους ντόπιους κατοίκους. Για παράδειγμα, η Καμπότζη βιώνει εδώ και πολλά χρόνια το πρόβλημα της διακίνησης κοριτσιών από το Βιετνάμ, τα οποία εισάγονται στην Καμπότζη και διανέμονται εντός αυτής με σκοπό να ικανοποιήσουν τις σεξουαλικές ανάγκες τόσο των ντόπιων όσο και των ξένων που επισκέπτονται τη χώρα. Αντίστοιχα, στη Γουατεμάλα πολλοί είναι οι ανήλικοι εκείνοι οι οποίοι διακινούνται για να εξυπηρετήσουν τις σεξουαλικές ανάγκες των γύρω περιοχών, όπως είναι το Ελ Σαλβαδόρ, η Νικαράγουα και η Κόστα Ρίκα. Στις πόλεις αυτές έχει βρεθεί ένας μεγάλος αριθμός ανήλικων παιδιών τα οποία ωθούνται στην πορνεία, γεγονός που υπογραμμίζει το γεγονός ότι ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός είναι ένα φαινόμενο που δεν επηρεάζει μόνο τα ντόπια παιδιά, αλλά και αυτά των γύρω περιοχών που πέφτουν θύματα του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης (Casa Alianza. 'Casa Alianza Investigation Finds Hundreds of Girls Trafficked in Guatemala'. 31 March 2004. Accessible at <http://www.comminit.com/baseline/baseline2004/baseline-351.html>). Επιπλέον, ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός μπορεί να είναι το αποτέλεσμα αλλά και ο σκοπός της διακίνησης των παιδιών από την ίδια την οικογένειά τους. Πρόσφατες έρευνες στην περιοχή της Κένυας κατέδειξαν τις διαστάσεις που έχει λάβει ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός στις γύρω περιοχές, ενώ φαίνεται πως αφορά κατά κύριο λόγο τα ανήλικα παιδιά εντός της χώρας.

Θα μπορούσαμε να πούμε, λοιπόν, πως ο συσχετισμός μεταξύ της διακίνησης παιδιών και του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού είναι εμφανής και συνίσταται στο εξής σημείο: τα παιδιά τα οποία διακινούνται είναι συνήθως ιδιαίτερα ευάλωτα, καθώς έχουν απομακρυνθεί από τις κοινότητές τους, από το πολιτιστικό τους περιβάλλον. Κατά συνέπεια εξαρτώνται σε ολόένα και μεγαλύτερο βαθμό από αυτούς οι οποίοι κερδίζουν από την εκμετάλλευση των παιδιών (όπως είναι οι παραγωγοί, οι ιδιοκτήτες των πορνείων και των οίκων ανοχής, ακόμα και οι πελάτες).

Επιπλέον, οι προορισμοί του τουρισμού είναι συνήθως οι οικονομικά ασθενέστερες περιοχές, γεγονός που καθιστά ενήλικους και παιδιά περισσότερο επιρρεπή και ευάλωτα σε ψεύτικες υποσχέσεις για εργασία και γενικά σε ψεύτικες υποσχέσεις για μια καλύτερη ζωή. Είναι επίσης πιθανό ότι τα ανήλικα παιδιά διακινούνται όχι μόνο με σκοπό να καλύψουν τις ανάγκες του σεξουαλικού τουρισμού, αλλά και για άλλους λόγους, όπως είναι η σκλαβιά ή ακόμα και για λόγους επαιτείας. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, όμως, το αποτέλεσμα είναι τα παιδιά αυτά να ωθούνται στην εξυπηρέτηση σεξουαλικών αναγκών και υπηρεσιών των πλούσιων πελατών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του Μπανγκόκ στην Ταϊλάνδη. Στις περιπτώσεις αυτές τα παιδιά μπορεί να έχουν διακινηθεί για σκοπούς επαιτείας στους δρόμους και τα φανάρια, με μοναδικό σκοπό να μετατραπούν τελικά σε σκλάβους του σεξ για τους τουρίστες που τα πλησιάζουν άμεσα, χωρίς να έχουν καν την ανάγκη ενός τρίτου προσώπου, ενός μεσάζοντα.

Συμπερασματικά, θα πρέπει να σημειώσουμε πως τόσο οι δράστες της διακίνησης των παιδιών όσο και τα ίδια τα παιδιά μπορούν να είναι χρήστες των ίδιων μέσων μεταφοράς όπως και οι τουρίστες. Με άλλα λόγια, είναι εντυπωσιακό το γεγονός πως τα ίδια τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να μεταφέρουν τουρίστες σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς είναι τα ίδια μέσα τα οποία μεταφέρουν ανήλικα παιδιά τα οποία διακινούνται με σκοπό να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες του σεξουαλικού τουρισμού (ECPAT INTERNATIONAL, 2014).

4.2 Παιδικός σεξουαλικός τουρισμός και παιδική πορνογραφία

Μια χαρακτηριστική εικόνα των τουριστών οι οποίοι ταξιδεύουν με προορισμούς με σκοπό το σεξ με ανήλικα παιδιά, ειδικά των τουριστών της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας (βλ προηγούμενο κεφάλαιο) είναι ότι συχνά παράγουν, συλλέγουν ή και ανταλλάσσουν εικόνες ή και φωτογραφίες κακοποίησης. Μάλιστα, σε πολλές περιπτώσεις παιδικού σεξουαλικού τουρισμού ο ενήλικος, ο δράστης βιντεοσκοπεί ή καταγράφει την κακοποίηση του παιδιού στην πόλη που έχει επισκεφτεί. Το γεγονός αυτό συνδέει τον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό με φαινόμενα παιδικής πορνογραφίας. Στις περιπτώσεις αυτές ο δράστης μπορεί να κρατήσει τις

φωτογραφίες αποκλειστικά και μόνο για δικούς τους σκοπούς ή μπορεί να μοιράζεται τις εικόνες αυτές με άλλους καταναλωτές της παιδικής πορνογραφίας.

Η παιδική πορνογραφία μπορεί επίσης να έχει ως σκοπό τα κέρδη, ενώ δεν είναι λίγες ο φορές που ο τουρίστας που παράγει το υλικό το μοιράζεται μέσω του Διαδικτύου με άλλου χρήστες. Σε κάθε περίπτωση, σκοπός του είναι το κέρδος.

Έτσι, η παιδική πορνογραφία μπορεί να οδηγήσει στο μέλλον και άλλους σεξουαλικούς τουρίστες, οι οποίοι θέλγονται από έναν τουριστικό προορισμό στον οποίο γνωρίζουν ότι θα μπορέσουν να έχουν την σεξουαλική επαφή με τα ανήλικα αγόρια και κορίτσια που επιθυμούν. Σε συνδυασμό με την αυξανόμενη χρήση του Διαδικτύου αλλά και των λοιπών μέσων κοινωνικής δικτύωσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση έρχεται τώρα αντιμέτωπη με ένα επιπλέον πρόβλημα. Πρόκειται για μια μαζική παραγωγή, την πρόσβαση και την κατοχή υλικού το οποίο περιέχει εικόνες παιδικής κακοποίησης. Βέβαια, το γεγονός ότι πλέον τα παιδιά λόγω της πληροφόρησης και της έκτασης που έχει λάβει το φαινόμενο γνωρίζουν τους κινδύνους που ελλοχεύουν στο διαδίκτυο θεωρείται ενθαρρυντικό για την προστασία τους. Για το λόγο αυτό, άλλωστε, τα τελευταία χρόνια έχει βελτιωθεί λίγο η κατάσταση λόγω και των πολλών και ποικίλων ερευνών που έχει γίνει στον τομέα αυτό (ECPAT INTERNATIONAL, 2014).

Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να σημειώσουμε πως τα τελευταία δέκα χρόνια πολλοί Ευρωπαίοι και πολλές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε ολόκληρο τον κόσμο έχουν εντοπίσει χιλιάδες υπόπτους για σεξουαλικές επιθέσεις εναντίον ανήλικων παιδιών. Ο αριθμός, όμως, των δραστών έχει αυξηθεί σε σημαντικό βαθμό τα τελευταία χρόνια, γεγονός που υποδηλώνει την αύξηση του εγκληματικού φαινομένου, η οποία με τη σειρά της οδηγεί στην αύξηση των προσπαθειών αντίδρασης.

Όπως δείχνουν τα στοιχεία των ερευνών και αυτά τα οποία έχουν στη διάθεσή τους οι διωκτικές αρχές, οι δράστες της παιδικής πορνογραφίας προέρχονται κυρίως από τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης. Σύμφωνα, επίσης, με τα δεδομένα της Ιντερπόλ για το διάστημα μεταξύ του 2001 και του 2009 μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και τον Καναδά, οι χώρες οι οποίες εμφάνισαν το μεγαλύτερο ποσοστό δραστών παιδικής πορνογραφίας ή και παιδικής κακοποίησης ήταν η Γερμανία, η

Σουηδία, η Νορβηγία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία (National Rapporteur on Trafficking in Human Beings. Child Pornography. First report of the Dutch National Rapporteur. 2011) .

Το γεγονός αυτό της αύξησης της σεξουαλικής έκθεσης και εκμετάλλευσης των ανήλικων παιδιών μέσω του διαδικτύου έχει καταγραφεί από πολλές υπηρεσίες και οργανώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη. Για παράδειγμα, βρετανικές υπηρεσίες για την προστασία των παιδιών, η οποία ονομάζεται Κέντρο για την Παιδική Εκμετάλλευση και την Προστασία από το Διαδίκτυο (Child Exploitation and Online Protection (CEOP) Centre) αποκάλυψε ότι ένας πολύ μεγάλος αριθμός παιδιών διασφαλίστηκε από τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων τα τελευταία χρόνια. Κατά τα έτη 2012 και 2013 το ίδιο κέντρο, η ίδια υπηρεσία, η CEOP, κατάφερε να προστατέψει ένα σύνολο 790 παιδιών. Πρόκειται για έναν αριθμό, ο οποίος είναι αυξημένος κατά 85% από την προηγούμενη χρονιά και ο μεγαλύτερος αριθμός τον οποίο είχε να αντιμετωπίσει το κέντρο από την εμφάνιση και την αρχή της λειτουργίας του το 2006 (EOP. “Record number of children safeguarded by CEOP”. 14 May 2013).

Το ίδιο κέντρο, επίσης, έχει αναγνωρίσει και έχει εντοπίσει νέες απειλές και έναν νέο τρόπο έκθεσης και σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών μέσω του διαδικτύου, που απαιτούν άμεση λύση. Και τούτο διότι ο αριθμός των δραστών που καταφεύγουν σε αυτά τα νέα διαδικτυακά μέσα αυξάνεται ραγδαία, ενώ παράλληλα αυξάνεται και ο αριθμός των γυναικών που παρουσιάζονται πλέον ως δράστες.

Επιπλέον, το CEOP έχει εντοπίσει και έχει σημειώσει μια στροφή από την κατανομή των εικόνων που εμφανίζονται στο «ανοιχτό» και προσβάσιμο σε όλους διαδίκτυο (the open Internet) στο λεγόμενο « κρυφό» διαδίκτυο (“hidden” Internet.). Το τελευταίο δεν είναι προσβάσιμο από τις μηχανές αναζήτησης και περιλαμβάνει κάποιες εφαρμογές του Skype, κάποιους ιστότοπους που απαιτούν κωδικούς πρόσβασης. Γενικά, πρόκειται για ένα είδος μαύρης αγοράς, η οποία κρύβεται πίσω από τη μάσκα ενός συνηθισμένου λογισμικού (ECPAT INTERNATIONAL, 2014).

Ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους, όμως, που έχει να αντιμετωπίσει το κέντρο CEOP είναι το γεγονός ότι συνεχώς αυξάνεται η τάση για παρακολούθηση ζωντανής μετάδοσης σεξουαλικής κακοποίησης. Η τελευταία αφορά κυρίως στα

παιδιά τα οποία προέρχονται από τις αναπτυσσόμενες χώρες και είναι ιδιαίτερα ευάλωτα. Τα παιδιά αυτά κινδυνεύουν περισσότερο από όλα τα άλλα να υποστούν αυτού του είδους την εκμετάλλευση μέσω αυτών των τεχνολογικών μέσων (ECPAT INTERNATIONAL, 2014).

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός πως σε μια πρόσφατη έκδοσή της, η οργάνωση Terre des Hommes έκανε λόγο για την έκταση που έχει λάβει το φαινόμενο αυτό στις Φιλιππίνες, όπου εκατοντάδες παιδιά έχουν καταγραφεί και καταγράφονται ως θύματα της ζωντανής μετάδοσης και παρακολούθησης σεξουαλικής εκμετάλλευσης (Terre des Hommes Netherlands, Webcam Child Sex Tourism, 2013).

Φαίνεται, μάλιστα, πως από το 2010 η Europol καθώς και άλλες οργανώσεις και υπηρεσίες έχει εντοπίσει και άλλη μία ιδιαίτερα απειλητική «μόδα». Πρόκειται για την αύξηση της εμπορικής και διαφημιζόμενης διανομής υλικού το οποίο περιλαμβάνει εικόνες σεξουαλικής κακοποίησης μέσα από παγκόσμια δίκτυα τα οποία μετά από πληρωμή σε οδηγούν στους αντίστοιχους ιστότοπους. Για τους σκοπούς αυτούς και τις ανάγκες αυτού του είδους πληρωμής χρησιμοποιούνται άλλα είδη συναλλαγών, όπως το ηλεκτρονικό χρήμα ή η αποστολή εμβασμάτων (Europol. Child Sexual Exploitation. Factsheet 2012).

Στο σημείο αυτό, όμως, αξίζει να κάνουμε λόγο για μια νέα μορφή σεξουαλικού τουρισμού, η οποία αυξάνει όσο αυξάνεται και η χρήση του διαδικτύου. Πρόκειται για το λεγόμενο **Webcam child sex tourism**, ο οποίος αφορά στη ζωντανή και διαδικτυακή σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών, τα οποία προέρχονται από χώρες που αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα σε κάθε επίπεδο της ζωής τους, όπως είναι οι Φιλιππίνες.

4.3 Παιδικός διαδικτυακός σεξουαλικός τουρισμός

Η πρόσφατη δημοσιότητα γύρω από την κυκλοφορία του βίντεο και έκθεση σχετικά με την webcam σεξουαλική κακοποίηση παιδιών από την ολλανδική οργάνωση για τα δικαιώματα των παιδιών Terre des Hommes (που μεταφράζεται ως η Γη για την ανθρωπότητα, από το βιβλίο του Antoine de Saint Exupery, τον γνωστό

συγγραφέα του Μικρού Πρίγκιπα) δείχνει πως εμείς ως κοινωνία μπορούμε να αφηνιδιαζόμαστε από τις χρήσεις τις οποίες μπορεί να λάβει η ψηφιακή τεχνολογία. Και τούτο διότι διαρκώς επινοούνται νέοι τρόποι, ώστε να τεθεί η ψηφιακή τεχνολογία στην υπηρεσία αυτών που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν τις άρρωστες διαθέσεις και ορέξεις τους.

Η ολλανδική, λοιπόν, οργάνωση Terre des Hommes και τα μέλη αυτής έχουν εργαστεί στον τομέα των δικαιωμάτων του παιδιού για περισσότερο από 45 χρόνια. Όπως δηλώνουν τα ίδια τα μέλη της, εργάζονται αποκλειστικά με εταίρους του έργου σε 174 αναπτυσσόμενες χώρες, κυρίως στους τομείς της εκπαίδευσης, της μικροχρηματοδότησης και της υγείας. Τα περισσότερα έργα εστιάζουν στα θύματα της εκμετάλλευσης των παιδιών, όπως η παιδική εργασία, η εμπορία και η παιδική πορνεία.

Η εργασία τους κατά την τελευταία δεκαετία για την παιδική πορνεία στην Καμπότζη και τις Φιλιππίνες έχει αναδείξει ένα φαινόμενο του 21ου αιώνα. Πρόκειται για τη δράση των παιδόφιλων και των δραστών σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης από τις ανεπτυγμένες χώρες (όπου δεν μπορούν πλέον να κακοποιούν παιδιά χωρίς αντίκριση), οι οποίοι κινούνται προς τις αναπτυσσόμενες χώρες. Συχνά, μάλιστα, προβάλλονται ως εθελοντές φιλανθρωπικών οργανώσεων, ως αθλητικές εκπαιδευτές, ως εργαζόμενοι σε υπηρεσίες για τη φροντίδα των παιδιών και άλλα παρόμοια, πάντα, όμως, ερχόμενοι σε άμεση επαφή με τα παιδιά τα οποία βρίσκονται σε μια ιδιαίτερα ευάλωτη και δυσχερή θέση και κατάσταση.

Παράλληλη με το παραπάνω φαινόμενο και με τη δράση των παιδόφιλων και των δραστών σεξουαλικής κακοποίησης είναι και αυτή της έκρηξης της ανάπτυξης της βιομηχανίας που είναι γνωστή ως η βιομηχανία του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού σε προορισμούς διακοπών κυρίως της Ασίας. Η ανάπτυξη αυτής της βιομηχανίας παρέχει σε πολλούς παιδεραστές την ευκαιρία να δημιουργήσουν σχέσεις οικειότητας, όπως αυτή του καλού μπαμπά, με τα παιδιά και τις οικογένειές τους, φέρνοντας δώρα και χρήματα όταν αυτοί έρχονται για ένα "διακοπές", και την προώθηση της στη διαδικτυακή σχέση εξ αποστάσεως.

Ωστόσο, τόσο η παιδική πορνεία όσο και ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός επικεντρώνονται κυρίως σε αστικά περιβάλλοντα, και εκεί είναι όπου ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός μέσω του διαδικτύου (WebCam Sexual Tourism) διαφέρει σε μεγάλο βαθμό ως προς το πεδίο εφαρμογής του. Και τούτο διότι κάθε άτομο το οποίο έχει απλώς με μια σύνδεση στο internet και μια κάμερα μπορεί θεωρητικά να δημιουργήσει έναν οίκο ανοχής στο δικό του σπίτι ή σε κάποια άλλη θέση. Αυτό φέρνει κυριολεκτικά την παιδική πορνογραφία στο σαλόνι του καθενός. Οι παιδόφιλοι μπορούν να κάνουν σεξ "on demand" (κατ'εντολή), χωρίς να φεύγουν καν από το σπίτι τους.

Η έρευνα της οργάνωσης Terre des Hommes σε διάφορες τοποθεσίες στις Φιλιππίνες αναφορικά με τη συμμετοχή στον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό μέσω κάμερας (WCST) μεταξύ δύο οικογενειών που εμπλέκονται στην πορνεία και στις οικογένειές που ασχολούνται αποκλειστικά με τη διαδικτυακή σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών, αν και αποτελεί απλώς μια προκαταρκτική έκθεση, αποκαλύπτει τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά εξαναγκάζονται να εκτελούν σεξουαλικές πράξεις στο δικό τους σπίτι από τους ίδιους τους γονείς τους. Οι υποθέσεις που αφορούν μέχρι 5 αδέρφια έχουν καταγραφεί, ενώ έχουν καταγραφεί ακόμα και περιπτώσεις που εκτίθενται και κακοποιούνται σεξουαλικά μέσω της κάμερας ακόμα και παιδιά ηλικίας τριών μηνών. Η κτηνοβασία και η χρήση των οικιακών αντικειμένων έχουν επίσης αναφερθεί. Η πληρωμή για την υπηρεσία γίνεται συνήθως μέσω του Western Union ή της μεθόδου PayPal στο λογαριασμό ενός ενήλικου. Ο τρόπος αυτός αποτελεί την απόκτηση εύκολου χρήματος για μια οικογένεια που ζει σε μια παράγκα, ενώ φαίνεται πως τα παιδιά αισθάνονται υποχρεωμένα να βοηθήσουν την οικογένεια έστω και με αυτόν τον τρόπο.

Η ίδια οργάνωση, επίσης, η Terre des Hommes, μετά από έρευνα διαπίστωσε ότι πολλά παιδιά που ασχολούνται με το είδος αυτό του σεξουαλικού τουρισμού είχαν περίεργα συναισθήματα προς τους γονείς τους. Άλλωστε, το γεγονός ότι οι ίδιοι οι άνθρωποι που εμπιστεύονται είναι αυτοί που τους αναγκάζουν να γίνουν σεξουαλικά ενεργά από πολύ μικρή ηλικία και για να αποκτήσουν χρήματα δημιουργεί περίεργα αισθήματα στα παιδιά για τους γονείς τους και την εικόνα της οικογένειας και των δεσμών μέσα σε αυτήν. Είναι γεγονός ότι στην συνέχεια, πολλά

από αυτά τα κορίτσια θα γίνουν ιερόδουλες και τα αγόρια θα καταλήξουν να είναι συνοδοί κυριών.

Τα μέλη της οργάνωσης, όμως, σημειώνουν πως η επιβολή του νόμου δεν έχει συμβαδίσει ακόμα με αυτή τη χρήση που ήρθε ως επακόλουθο της επανάστασης των κοινωνικών μέσων μαζικής ενημέρωσης. Για να εντοπιστούν και να οδηγηθούν στη δικαιοσύνη οι δράστες το παιδί ή ο γονέας θα πρέπει να κοινοποιήσουν την αστυνομία. Εκεί θα πρέπει να υπάρχουν και μάρτυρες πρόθυμοι να καταθέσουν, γεγονός που θα ήταν δύσκολο να βρεθεί, καθώς πολλοί γείτονες / χωρικοί εμπλέκονται στην WCST μαζί.

Είναι τέτοια η έκταση που έχει λάβει το φαινόμενο, ώστε ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός μέσω του διαδικτύου (WCST) περιγράφεται ως «οικοτεχνία» στις Φιλιππίνες. Μέχρι σήμερα, υπήρξαν μόλις έξι διώξεις σε όλο τον κόσμο για την WCST. Στοιχεία από υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών και του FBI δείχνουν ότι έως και 750.000 αρπακτικά είναι online ανά πάσα στιγμή. Η πράξη λαμβάνει χώρα σε «πραγματικό χρόνο», έτσι ώστε να είναι πάνω και να γίνει πριν ληφθεί οποιαδήποτε προληπτική ή κατασταλτική δράση. Έτσι, ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για την αντιμετώπιση αυτού του εγκλήματος πριν να πέσει κάτω από τον έλεγχο των εγκληματικών συμμοριών (όπως η πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων παιδικής πορνογραφίας "βιομηχανία");

Για το λόγο αυτό, τα μέλη της οργάνωσης Terre des Hommes συμμετείχαν σε μια επιχείρηση για να «τσιμπήσουν» τους δράστες του παιδικού σεξουαλικού εγκλήματος μέσω κάμερας. Πιο συγκεκριμένα, συμμετείχαν ως ερευνητές δημιουργώντας ένα υπολογιστικό μοντέλο (το οποίο ονομάζεται Sweetie) ενός δεκάχρονου κοριτσιού από τις Φιλιππίνες και τη χρήση της ως δόλωμα για να προσελκύσουν «αρπακτικά» σε απευθείας σύνδεση για μια περίοδο 10 εβδομάδων το καλοκαίρι.

Η επιχείρηση πραγματοποιήθηκε από ένα υπόγειο σε μια αποθήκη του Άμστερνταμ και τα αποτελέσματα είναι πραγματικά συγκλονιστικά. Μέσα σε λίγα λεπτά από την εισαγωγή της «Sweetie» σε κανονικά online chat δωμάτια οι αιτήσεις άρχισαν να έρχονται ανα εκατοντάδες. Οι ερευνητές χρησιμοποίησαν απόλυτα νόμιμες τεχνικές για να εντοπίσουν μερικά από αυτά τα αρπακτικά (1000 από 20.000

πάνω από 10 εβδομάδες), ενώ το γεγονός που προκάλεσε έκπληξη ήταν ότι τα αρπακτικά φάνηκαν αδιάφορα για την ανίχνευση.

Το «τσίμπημα» έχει επιστήσει πολλή δημοσιότητα γύρω από το θέμα, συμπεριλαμβανομένων και ορισμένων επικρίσεων της Terre des Hommes για την προσπάθειά της να πάρει το νόμο στα χέρια της, ή για να βασιστούν τα ευρήματά τους σε ένα μοντέλο υπολογιστή. Αντίθετα, τα μέλη της Terre des Hommes έχουν καταφέρει να παράγουν ένα εργαλείο για τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αποτρέψει την εκθετική αύξηση της πρακτικής αυτής.

Εικόνα 2: Η «Sweetie»

Τα περισσότερα από τα «αρπακτικά» τα οποία βρίσκονταν σε απευθείας σύνδεση κατά τη διάρκεια της περιόδου των 10 εβδομάδων αναφέρονται ως «περιστασιακοί παιδεραστές» οι οποίοι πρέπει να φοβούνται από την προειδοποίηση της αστυνομίας που θα σταλεί στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους. Αυτή τη στιγμή βιώνουν ανόθευτη την ελευθερία στο διαδίκτυο. Μια πολιτική της παρακολούθησης και παρέμβασης σε απευθείας σύνδεση κατά πάσα πιθανότητα θα αποδειχθεί πιο αποτελεσματικός και αποτρεπτικός παράγοντας για τους επίδοξους θηρευτές.

Η οργάνωση Terre des Hommes παρέχει επίσης μια εργαλειοθήκη που περιέχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται στη λειτουργία - τσίμπημα σε υπηρεσίες επιβολής του νόμου, με τον οποίο έχουν καλές σχέσεις εργασίας.

Όπως είπε ένας εκπρόσωπος της Europol: *«Πιστεύουμε ότι οι ποινικές έρευνες που χρησιμοποιούν παρεμβατικά μέτρα επιτήρησης θα πρέπει να είναι στην αποκλειστική αρμοδιότητα των υπηρεσιών επιβολής του νόμου»*. Αυτό είναι ακριβώς αυτό που έθεσε ως στόχο να επιτύχει η οργάνωση Terre des Hommes . Η Sweetie δικαιολόγησε ήδη την ύπαρξή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ENANTION ΤΟΥ ΣΕΞΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Τα Διεθνή και Ευρωπαϊκά κείμενα, τις Διακηρύξεις του ΟΗΕ και άλλων Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οργανισμών αναφέρονται στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και καταδικάζουν την εκμετάλλευση του ανθρώπου, τη βία, τα βασανιστήρια, τις διακρίσεις των φύλων και τη δουλεία και διαμορφώνουν πολιτικές αντιμετώπισης.

Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να απαριθμήσουμε τις πιο βασικές από αυτές:

- *Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου* (1948), όπως συμπληρώθηκε από δυο Διεθνή. Αυτή ορίζει πως κανείς δεν θα υπόκειται σε βασανιστήρια, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση και ότι η δουλεία και το δουλεμπόριο πρέπει να απαγορεύονται σε όλες τους τις μορφές
- Ευρωπαϊκά κείμενα όπως, η Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (Ρώμη, 1950), η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης, αναφέρονται στα ανθρώπινα δικαιώματα και καταδικάζουν τη δουλεία, η Διακήρυξη για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών,
- η Παγκόσμια Συνδιάσκεψη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Βιέννη 1993), οι Συνδιασκέψεις Γυναικών του ΟΗΕ (Μεξικό 1975, Κοπεγχάγη 1980, Ναϊρόμπι 1985, Πεκίνο 1995), η Επιτροπή του ΟΗΕ για την πρόληψη του εγκλήματος και την Ποινική Δικαιοσύνη, η Επιτροπή της ΕΕ για τα Δικαιώματα της Γυναίκας υποβάλλει στις διεθνείς συσκέψεις προτάσεις για την αντιμετώπιση του trafficking γυναικών. Η Ευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη στη Βιέννη για την εμπορία των γυναικών (1996). Η Διακήρυξη (1959) καθώς και η Σύμβαση (1989) του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού.
- Η Σύμβαση 182 στη Συνδιάσκεψη του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας (1999) για την παιδική εργασία.
- Η Συνθήκη του Άμστερνταμ και του Μάαστριχ.

- Η Σύμβαση κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος και τα δυο Πρωτόκολλα που αφορούν στην πρόληψη, καταστολή και τιμωρία του trafficking γυναικών και παιδιών και στα μέτρα για την αποκατάσταση των θυμάτων (φυσική, ψυχολογική, κοινωνική στέγασης, ιατρική, υλική, απασχόλησης, εκπαίδευσης, ειδίκευσης και απασχόλησης (Παλέρμιο 2000).

Τα περισσότερα από τα 15 κράτη-μέλη της ΕΕ έχουν ψηφίσει εθνικούς νόμους που τιμωρούν τη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων, όμως στις περισσότερες των περιπτώσεων τα θύματα αποκτούν άδεια παραμονής και προστασία (νομική, ιατρική, ψυχοκοινωνική κ.λπ.), όταν καταδώσουν τον εκμεταλλευτή τους, παρ'όλα αυτά το θύμα μετά την εκδίκαση της υπόθεσης απελευνεται στην πλειονότητα των περιπτώσεων. Η Σουηδία είναι η μόνη χώρα που ψήφισε νόμο, που ισχύει από τις αρχές του 1999 και προβλέπει την τιμωρία των πελατών με πρόστιμο ή ποινή φυλάκισης. Στην Αυστραλία αδικήματα που σχετίζονται με το trafficking ανθρώπων και αφορούν τη σεξουαλική δουλεία επισύρουν ποινή κάθειρξης 25 ετών.

Στη χώρα μας, από τον Απρίλιο του 2001 συστάθηκε ομάδα έργου με την επωνυμία *Ομάδα Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων* (ΟΚΕΑ) (www.ydt.gr) με αποστολή της –εκτός από την κατάρτιση του Σχεδίου νόμου για την εμπορία ανθρώπων– τη μελέτη του φαινομένου της εμπορίας στη χώρα μας, το σχεδιασμό ενεργειών για την αντιμετώπισή του, την κατάρτιση προγράμματος ενημέρωσης των πολιτών, το σχεδιασμό λειτουργίας πρότυπης Ειδικής Υπηρεσίας της Ελληνικής Αστυνομίας αποκλειστικής αρμοδιότητας για το trafficking κ.λπ.

Επίσης, το 2002 ψηφίσθηκε ο Νόμος 3064 –που ισχύει από τις 15.10.2002– και εντάσσει τη σωματεμπορία στον κατάλογο του οργανωμένου εγκλήματος και δίνεται μεγάλη βαρύτητα στην αντιμετώπιση της παιδικής πορνογραφίας και προστασίας των ανηλίκων έως τα 18 χρόνια.

Επιπροσθέτως, με το ΠΔ 233/2003 (ΦΕΚ Α΄ 204/28.8.2003) για την προστασία και αρωγή στα θύματα εγκλημάτων του παραπάνω νόμου, εξειδικεύονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή του Νόμου, με την ανάθεση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων και ευθυνών σε επίσημους κρατικούς ή μη κυβερνητικούς φορείς. Έτσι λοιπόν, από τις 23 Οκτωβρίου 2003 άρχισε να λειτουργεί με ευθύνη των Γιατρών του Κόσμου ο πρώτος Ξενώνας Προστασίας Θυμάτων Παράνομης

Διακίνησης Προσώπων, με την ονομασία «Καλυψώ», στη χώρα μας, στο κέντρο της Αθήνας και δυναμικότητας δώδεκα κλινών.

Σημαντικά επίσης βήματα για την καταπολέμηση του trafficking ανθρώπων θεωρούνται ο Ν 2928/ 2001 «για το οργανωμένο έγκλημα» καθώς και ο Ν 2910/2001 (<http://www.parliament.gr/ergasies/nomodetails.asp?lawid=16>) «για τη μετανάστευση», όπου περιλαμβάνονται διατάξεις ευεργετικές για τα θύματα της εμπορίας ανθρώπων που γίνονται αντικείμενα σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Στις 7 & 8 Δεκεμβρίου του 2006 παρουσιάστηκε επίσημα στη χώρα μας το Σχέδιο ΙΛΑΕΙΡΑ όπου στην εναρκτήρια συνεδρίαση συμμετείχαν περισσότερες από 30 Ευρωπαϊκές χώρες και όλοι οι Διεθνείς Οργανισμοί INTERPOL, EUROPOL, EURO JUST, FRONTEX κ.λπ. Πρόκειται για ένα σχέδιο Εθνικού και Διασυνοριακού επιπέδου Επιχειρησιακής - Διυπηρεσιακής δράσης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο ενός συνολικού σχεδιασμού, που λαμβάνει χώρα για πρώτη φορά σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και έχει ως σκοπό το συντονισμό εμπλεκόμενων φορέων, ώστε μέσα από συγκεκριμένες δράσεις των χωρών της Νοτιανατολικής Ευρώπης να επιφέρει μια ασυνεκτική προσέγγιση στο πλαίσιο της εσωτερικής ασφάλειας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με το σχέδιο ΙΛΑΕΙΡΑ, επιδιώκεται να αναπτυχθεί ταυτόχρονη δράση όλων των χωρών αφ' ενός σε επίπεδο διοικητικών αρχών και υποστηρικτική συνδρομή των θυμάτων αφ' ετέρου, ώστε να καταστεί αποτελεσματική η αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων (Στο πλαίσιο του προγράμματος περιλαμβάνονται διάφορες δράσεις όπως η λειτουργία τηλεφωνικού κέντρου με τον τριψήφιο αριθμό «117», όπου θα μπορούν να επικοινωνούν τα θύματα προκειμένου να καταγγείλουν τους βασανιστές τους ή να ζητήσουν βοήθεια, καθώς και καμπάνια ενημέρωσης στις χώρες προέλευσης των θυμάτων για να μην πέφτουν οι οικογένειες στην παγίδα των απατηλών υποσχέσεων των κυκλωμάτων). Γενικά με το σχέδιο ΙΛΑΕΙΡΑ τρία είναι τα χαρακτηριστικά τα οποία επιδιώκονται να προσδοθούν στις συνεργαζόμενες Αστυνομίες και χώρες:

- Πρώτον, το *ανθρωπιστικό*. Η ανθρώπινη ευαισθησία, η συνειδητοποίηση των κοινωνιών και των κυβερνήσεων στην παραδοχή ενός αποτρόπαιου εγκλήματος το οποίο πρέπει να αντιμετωπισθεί ως σύγχρονη μάστιγα των κοινωνιών.

- Το δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η *συνεργασία*. Σε επίπεδο νομικών κειμένων, εθνικών κυβερνήσεων, Αστυνομίας και των άλλων Υπηρεσιών.
- Το τρίτο είναι η *ευρωπαϊκή διάσταση και δράση*, η οποία θέλει να επιδείξει τη συνεργασία και πρωτοβουλία των Ευρωπαϊκών χωρών με γνώμονά τους την υποταγή τους στις αξίες της ειρήνης, της ασφάλειας και της ελευθερίας.

Ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) (σχετικά www.iom.int) από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 έχει κάνει εκστρατείες ενημέρωσης για τους κινδύνους που διατρέχουν οι γυναίκες ως παράνομες μετανάστριες, (Ρουμανία 1992-1996), Αλβανία (1992-1995) και ειδικές εκστρατείες κατά της εμπορίας γυναικών Φιλιππίνες (1997-1999), Βιετνάμ (1998-1999), Τσεχία, Ουγγαρία και Βουλγαρία το 2000. Το Συμβούλιο της ΕΕ το 1997 ενέκρινε κοινή δράση σχετικά με ενέργειες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και τη σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών.

Άλλη δράση που υιοθετήθηκε, αφορούσε το πρόγραμμα STOP με στόχο την καταπολέμηση του trafficking γυναικών και παιδιών με προϋπολογισμό 6,5 εκατομμύρια ευρώ μέχρι το 2005 προκειμένου να καλυφθούν κενά στη συλλογή στοιχείων έρευνας, διάδοση πληροφοριών μεταξύ των κρατών, κατάρτιση προσωπικού μεταναστευτικών υπηρεσιών στις υπηρεσίες του νόμου, και στις κοινωνικές υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, η ΕΕ προωθεί τη συνεργασία σε δικαστικό επίπεδο μεταξύ των κρατών-μελών της, διότι εάν δεν βελτιωθεί, οι μαστροποί και οι εκμεταλλευτές θα εξακολουθούν να επωφελούνται από τα κενά των διαφόρων δικαστικών συστημάτων.

Επίσης το πρόγραμμα DAPHNE (2000-2004) αποβλέπει στην ενίσχυση του έργου των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) που δραστηριοποιούνται στη βοήθεια των θυμάτων trafficking και περιλαμβάνει: πληροφόρηση και στήριξη τους σε κέντρα υποδοχής και αποκατάστασης, κοινωνική και υγειονομική αρωγή και συνθήκες περίθαλψης για τη φυσική και ψυχική αποκατάσταση των θυμάτων.

Οι μηχανισμοί καταστολής σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (Europol, Interpol) με την επιχειρησιακή και στρατηγική δράση τους, τόσο στο πλαίσιο της συνεργασίας τους όσο και με τις κρατικές διωκτικές αρχές, αποτελούν παράγοντα καταπολέμησης των διεθνών και ευρωπαϊκών κυκλωμάτων εμπορίας ανθρώπων (Εμκε-Πουλοπούλου, 2002).

Παρακάτω, ακολουθεί ένας πίνακας (Πίνακας 1) στον οποίο συνοψίζονται οι βασικές ρυθμίσεις κάθε χώρας αναφορικά με την αντιμετώπιση του φαινομένου του σεξουαλικού τουρισμού:

Πίνακας 1: Παγκόσμια Νομοθεσία κατά τον σεξουαλικό τουρισμό

ΧΩΡΑ	ΝΟΜΟΙ ΠΑ. ΤΟ TRAFFICKING	ΠΟΙΝΗ
ΑΜΕΡΙΚΗ	α) Τ.Η.Β (σεξ μεταξύ ανήλικων και ανήλικων < 18 κρ. πηλόν εκείνων που εργάζονται σε υπηρεσίες σεξουαλ με τα σεξ)	πρόστιμο + κατάσχεση ή 5 κρ. φυλάκιση
	β) Τ.Η.Β (σεξουαλική επίθεση - οικογενειακή, βίο-μετανάστες)	
	γ) αλληλεξάρτη ανήλικων-ανήλικων	
ΒΕΛΓΙΟ	trafficking ανήλικων & ανήλικων (πορνογραφία)	2.500 ευρώ, έως 15 χρόνια κάθειρξη
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	α) trafficking ανήλικων με σκοπό τα-σεξ	1 κρ - 10 κρ. φυλάκιση
	β) πορνεία ανήλικων < 21 κρ.	6μ - 10 κρ. φυλάκιση
ΙΤΑΛΙΑ	α) σεξουαλική - οικονομική εκμετάλλευση - δουλεία	8-20 κρ. φυλάκιση
	β) σεξουαλική και οικονομική εκμετάλλευση ανήλικων	12 κρ. φυλάκιση
ΚΑΝΑΔΑΣ	α) σεξουαλικοί υπηρεσίες - πορνεία < 18 κρ.	5-14 κρ. φυλάκιση
	β) Trafficking - λαθρεμπορία - εκμετάλλευση	κάθειρξη + 1 εκ \$C
ΟΥΛΑΝΔΙΑ	α) Trafficking για πορνεία με βάση τη βία	45,000€ + έως 8 κρ. φυλάκιση
	β) Trafficking σε ανήλικα < 16 κρ	45,000€ + έως 10 κρ. φυλάκιση
ΕΘΥΗΔΙΑ	α) Trafficking ανήλικων-ανήλικων < 18 κρ	1-2 κρ. φυλάκιση
	β) παύσης σεξουαλικών υπηρεσιών	πρόστιμο ή 2-6 κρ. φυλάκιση
ΕΛΛΑΔΑ	α) Trafficking ανήλικων	κάθειρξη μέχρι 10 κρ. και χρηματική ποινή από 10.000 έως 50.000 €.
	β) Trafficking ανήλικων	Κάθειρξη τουλάχιστον 10 κρ. και χρηματική ποινή από 50.000 έως 100.000 €.

[Πηγή: Ταμιτζή, 2008].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

6.1 Το έργο της UNICEF²

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο για την Πρόληψη, Καταστολή και Τιμωρία της Εμπορίας Προσώπων, ιδίως Γυναικών και Παιδιών (2000), η εμπορία παιδιών είναι η στρατολόγηση, μεταφορά, μετακίνηση, απόκρυψη ή παραλαβή των παιδιών με σκοπό την εκμετάλλευση. Πρόκειται για μια παραβίαση των δικαιωμάτων τους, την ευημερία τους και τους στερεί την ευκαιρία να αναπτύξουν το πλήρες δυναμικό τους.

Ενώ η πρόσφατη έρευνα έχει δώσει πληροφορίες για τη φύση της εμπορίας παιδιών, λίγα είναι γνωστά σχετικά με το μέγεθός της. Η εκτίμηση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας είναι ότι πάνω από 1,2 εκατομμύρια παιδιά διακινούνται κάθε χρόνο παραμένει η αναφορά.

Η UNICEF συνεργάζεται με τους αναπτυξιακούς εταίρους, κυβερνήσεις και μη κυβερνητικές οργανώσεις σχετικά με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, την πρόληψη, την προστασία και τη δίωξη, καθώς και με τεκμηριωμένη έρευνα για την ενίσχυση των παρεμβάσεων.

Για τη μείωση των τρωτών σημείων που κάνουν τα παιδιά επιρρεπή στην εμπορία ανθρώπων, η UNICEF βοηθά τις κυβερνήσεις για την ενίσχυση της νομοθεσίας, των πολιτικών και των υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων και των νομοθετικών. Ασκει κριτική, προωθεί και πιέζει για μεταρρυθμίσεις, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων εργασίας, καθώς και την υποστήριξη της πρόσβασης στην εκπαίδευση. Η UNICEF συνεργάζεται επίσης με τις κοινότητες για να αλλάξει τους κανόνες και τις πρακτικές που επιδεινώνουν τα τρωτά σημεία των παιδιών στην εμπορία ανθρώπων.

² <http://www.unicef.org/>

Η προστασία από την εμπορία των παιδιών απαιτεί τον έγκαιρο εντοπισμό των θυμάτων, την τοποθέτησή τους σε ασφαλές περιβάλλον, παρέχοντάς τους με τις κοινωνικές υπηρεσίες, την υγειονομική περίθαλψη, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και επανένταξη με την οικογένεια και την κοινότητα, εάν αποδειχθεί ότι είναι προς το συμφέρον τους. Η UNICEF βοηθά με την υποστήριξη της κατάρτισης των επαγγελματιών που εργάζονται με παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών λειτουργών, των εργαζομένων στην υγεία, της αστυνομίας και των συνοριακών υπαλλήλων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων. Επιπλέον, η UNICEF υποστηρίζει τις κυβερνήσεις στον καθορισμό προτύπων όσον αφορά την αντιμετώπιση με την εμπορία παιδιών, όπως την ανάπτυξη και την κατάρτιση υπεύθυνου προσωπικού για την φιλική προς το παιδί τεχνικές ανάκρισης.

6.2 Το έργο της Destiny Rescue³

Η Destiny Rescue είναι ένας λαϊκός, διεθνώς αναγνωρισμένος, με χριστιανική βάση, μη κερδοσκοπικός οργανισμός αφιερωμένος στη διάσωση παιδιών από την εμπορία ανθρώπων και τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Τα μέλη της βοηθούν στη διάσωση από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και υποδούλωση, στην αποκατάσταση, στην προστασία των ευάλωτων, στην ενδυνάμωση των φτωχών και είναι μια φωνή για εκείνους που δεν μπορούν να μιλήσουν για τον εαυτό τους.

Η ιστορία της Destiny Διάσωσης ξεκίνησε με τον ιδρυτή και πρόεδρο της Tony Kirwan ο οποίος ενώ καθόταν με ένα φίλο και μελετούσαν τον ρώτησε τι θα ήθελε να κάνει με το υπόλοιπο της ζωής του. Ο Tony θυμάται: «Μία μέρα είχα το μεσημεριανό γεύμα με έναν φίλο μου και, για κάποιο λόγο, όλα έγιναν πιο σημαντικά και πιο ουσιαστικά. Για μένα, ήταν μια πραγματική στιγμή που ο Θεός « μου μίλησε και η πρώτη φορά που σκέφτηκα να τα χέρια του". Μέχρι αυτό το σημείο, ο Τόνι ήταν απασχολημένος με τη δική του διαχείριση της ηλεκτρικής συμβαλλόμενης επιχείρησης στο βόρειο Queensland, στην Αυστραλία. Ωστόσο, εκείνη την ημέρα ο Θεός έβαλε ένα σπόρο στην καρδιά του που φάνηκε να είναι κάτι σημαντικό τις επόμενες ημέρες.

³ <http://www.destinyrescue.org/us/>

Λίγο καιρό αργότερα, τον Οκτώβριο του 1998, ο Τόνι και ο πατέρας του πήγαν ένα ταξίδι στην Καμπότζη για να ερευνήσουν αν ήταν αυτό που ο Θεός ζητούσε από τον ίδιο και την οικογένειά του. Ενώ βρισκόταν εκεί, ο Τόνι είδε τα παιδιά στη χωματερή με ανοιχτές πληγές, πρησμένες κοιλιές και λίγο ή καθόλου ρούχα. Την ίδια νύχτα, ο Τόνι αισθάνθηκε μια συντριπτική επιθυμία να κάνει κάτι.

Όταν ο Τόνι επέστρεψε από το ταξίδι του, από κοινού με τη σύζυγό του, κατάλαβε αυτό που ο Θεός του είχε αποκαλύψει. Και την ίδια περίπου ώρα, ο Θεός άρχισε να ωθεί και τη γυναίκα του να εμπλακεί και να συνεργαστούν και οι δύο με τους ευάλωτους και φτωχούς. Τελικά, με ενωμένη την καρδιά, και με τα μικρά παιδιά τους μετακόμισαν στην Ταϊλάνδη και συμμετείχαν εθελοντικά σε μια οργάνωση αποστολής. Ενώ βρίσκονταν εκεί, άκουσαν για έναν χριστιανό που επισκεπτόταν τη Μπανγκόκ και του προσφέρθηκαν παιδιά για σεξουαλική ευχαρίστηση για \$ 400 δολάρια. Ο Tony είπε, «Όταν άκουσα αυτή την ιστορία, μου χτύπησε πραγματικά και ήξερα ότι έπρεπε να κάνω κάτι. Ήταν σε αυτό το σημείο, πιστεύω, που ο Θεός έβαλε το όραμα του πεπρωμένου διάσωσης στην καρδιά μου. »

Σήμερα, η Destiny Rescue έχει εξελιχθεί σε μια διεθνώς μη αναγνωρισμένη κερδοσκοπική οργάνωση αφιερωμένη στην διάσωση των παιδιών που υποδουλώθηκαν στον κλάδο της εμπορίας του σεξ. Δουλεύουν σχεδόν σε κάθε ήπειρο, με τις εκατοντάδες των εργαζομένων και εθελοντών που είναι αφιερωμένοι στην αποστολή τους.

Μέσα σε αυτά τα χρόνια, έχουν σωθεί κυριολεκτικά εκατοντάδες παιδιά από οίκους ανοχής, κόκκινα φανάρια και καταχρηστικές καταστάσεις και τους έφεραν σε ένα από τα πολλά σπίτια διάσωσης όπου μπορούν να ζουν σε ένα περιβάλλον που τους φροντίζει και τους παρέχει ασφάλεια και υγεία.

Αυτή τη στιγμή λειτουργούν διάφορα προγράμματα σε πέντε χώρες: την Ταϊλάνδη, την Καμπότζη, το Λάος, τη Μιανμάρ (Βιρμανία), και την Ινδία. Έχουν επίσης γραφεία σε δύο κράτη δωρητές: Ηνωμένες Πολιτείες και την Αυστραλία.

Οι προσπάθειές τους επιχειρούν να κάνουν μια τεράστια διαφορά. Έχουν σώσει εκατοντάδες παιδιά που υποδουλώνονται σε όλο τον κόσμο, βοήθησαν να κρατήσουν εκατοντάδες μακριά από την είσοδο του εμπορίου του σεξ μέσα από

διάφορα προγράμματα πρόληψης, εξασφάλισαν τη δικαιοσύνη για εκείνους που έχουν αδικηθεί και έχουν αυξήσει την ευαισθητοποίηση.

Τα μέλη της οργάνωσης αυτής έχουν συνειδητοποιήσει ότι η εμπορία ανθρώπων είναι ένα μεγάλο πρόβλημα σε παγκόσμια κλίμακα με έως και 27 εκατομμύρια άνδρες, γυναίκες και παιδιά αιχμάλωτοι. Για το λόγο αυτό, τα μέλη της είναι αποφασισμένοι να ανταποκριθούν στο κάλεσμα του Θεού. Όσο για τα παιδιά που πωλούνται στο εμπόριο του σεξ λόγω της φτώχειας που οδηγεί τα παιδιά στην πορνεία υπάρχει, η οργάνωση δεσμεύεται ότι θα αγωνιστεί πλήρως για την ελευθερία και την αποκατάσταση τους προσφέροντας τους την ευκαιρία να ονειρεύονται και πάλι.

Η Destiny Rescue υπάρχει για τη διάσωση, την Επαναφορά, την Προστασία, και την Ενδυνάμωση όσων δεν έχουν φωνή.

Έτσι, παρέχει τα μέσα για να διασωθούν παιδιά. Παρέχουν την εντατική φροντίδα και την αγάπη που χρειάζονται για να ανακάμψουν από τις τραυματικές συνέπειες της σεξουαλικής κακοποίησης και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Τους παρέχουν ιατρική βοήθεια, συμβουλευτική, εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και όλες τις καθημερινές ανάγκες που απαιτούνται για να ενταχθούν στην κοινωνία με επιτυχία. Επιπλέον, τους παρέχουν ένα ασφαλές προστατευτικό μέρος για να ζήσουν, να αναπτυχθούν και να βιώσουν την άνευ όρων αγάπη του Θεού - ένα μέρος όπου μπορούν να αισθάνονται αγαπητά, ένα μέρος όπου μπορούν να είναι και πάλι παιδιά.

Ακόμα, η Destiny Rescue προσφέρει προγράμματα που βοηθούν τα παιδιά τα οποία βρίσκονται σε κίνδυνο, καθώς και τις οικογένειές τους να μειώσουν τις πιθανότητες των παιδιών τους να πωλούνται, να δελεάζονται ή να διακινούνται εντός εμπορίου του σεξ.

Η Destiny Rescue πιστεύει στην ενίσχυση των φτωχών δίνοντάς τους ένα χέρι επάνω στη ζωή, όχι ελεημοσύνη. Η φιλοσοφία και ο στόχος τους είναι να τους βοηθήσουν να γίνουν αυτοσυντηρούμενο με ένα από τα πολλά προγράμματα βοήθειας. Με απλά λόγια, δεν θέλουν να δημιουργήσουν ένα σύστημα πρόνοιας, όπου τα παιδιά και οι οικογένειες να εξαρτώνται από τον οργανισμό τους, αλλά

μάλλον έχουν την ευκαιρία να καταστούν ενεργά μέλη και να συντηρηθούν μόνο τους μέσα από σκληρή δουλειά και την κοινή λογική.

Τέλος, η Destiny Rescue έχει δεσμευτεί να είναι μια φωνή για τη σεξουαλική εκμετάλλευση, για όλους τους ευάλωτους και φτωχούς που, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν μπορούν να μιλήσουν για τον εαυτό τους. Πιστεύουν ότι ο καθένας έχει δικαίωμα να ακουστεί, ιδίως εκείνοι που τα βιώματά τους φωνάζουν για δικαιοσύνη. Πολλές φορές αγνοούνται από την κοινωνία, αλλά τα μέλη της οργάνωσης είναι αποφασισμένα να είναι η φωνή τους. Για το λόγο αυτό, δεσμεύονται για την παροχή κινήτρων και εμπνέουν όλους να συμμετάσχουν και να κάνουν τη διαφορά στις ζωές όσων δεν έχουν φωνή.

6.3 Το έργο της ECPAT⁴

Η ECPAT είναι ένα παγκόσμιο δίκτυο οργανώσεων που εργάζεται από κοινού για την εξάλειψη της παιδικής πορνείας, της παιδικής πορνογραφίας και της εμπορίας παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς. Επιδιώκει να εξασφαλίσει ότι τα παιδιά σε όλο τον κόσμο απολαμβάνουν τα θεμελιώδη δικαιώματά τους, ελεύθερα και ασφαλή από όλες τις μορφές εμπορικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Η ECPAT αναγνωρίζει ότι το πρόβλημα είναι κοινό. Και τούτο διότι υπάρχουν περίπου 1,8 εκατομμύρια παιδιά που είναι θύματα εκμετάλλευσης στην πορνεία ή την πορνογραφία σε όλο τον κόσμο και την εμπορία ανθρώπων και μόνο ως μια παράνομη βιομηχανία παράγει δισεκατομμύρια δολάρια. Πιστεύεται ότι σχεδόν το 80% του συνόλου της διακίνησης σε όλο τον κόσμο είναι για τη σεξουαλική εκμετάλλευση, με πάνω από 20% να είναι παιδιά θύματα. Όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να ζουν ελεύθερα από όλες τις μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Ωστόσο, η κοινωνική ανοχή στη σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών αυξάνεται. Υπάρχουν εκατομμύρια εικόνες σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο Διαδίκτυο, και ο αριθμός αυτός αυξάνεται.

⁴ <http://www.ecpat.net/>

Για το λόγο αυτό, η ECPAT έχει χτίσει ένα παγκόσμιο δίκτυο. Εργάζεται για την οικοδόμηση της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών οργανώσεων και την ευρύτερη κοινότητα για τα δικαιώματα του παιδιού, για να σχηματίσουν ένα παγκόσμιο κοινωνικό κίνημα για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Η σύνθεσή της αντικατοπτρίζει τον πλούτο και την ποικιλομορφία της εμπειρίας, της γνώσης και των προοπτικών που προκύπτουν από την εργασία σε πολύ διαφορετικά πλαίσια. Οι ομάδες της ECPAT εμπλέκονται στην υλοποίηση των διαφόρων πρωτοβουλιών για την προστασία των παιδιών σε τοπικό επίπεδο, ενώ η Γραμματεία παρέχει τεχνική υποστήριξη, έρευνας και πληροφόρησης. Είναι εκπρόσωπος επίσης και υποστηρίζει σε βασικά ζητήματα σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο για λογαριασμό του δικτύου. Η ECPAT λειτουργεί προς το τέλος της εμπορικής σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών σε τέσσερις κύριους τρόπους:

- Τερματισμός της Παιδικής Πορνείας: Παιδική Πορνεία συμβαίνει όταν κάποιος επωφελείται από μια εμπορική συναλλαγή, στην οποία ένα παιδί είναι διαθέσιμο για σεξουαλικούς σκοπούς. Τα παιδιά συμμετέχουν, επίσης, στην πορνεία, όταν ζητάς σεξ σε αντάλλαγμα για τις βασικές ανάγκες όπως τροφή, στέγη ή την ασφάλεια ή το χαρτζιλίκι για να αγοράσουν καταναλωτικά αγαθά. Ένα παιδί δεν μπορεί να συναινέσει στο να εκπορνεύεται και σε όλες τις περιπτώσεις οι δράστες εκμεταλλεύονται τα τρωτά σημεία του παιδιού για τη δική τους ικανοποίηση. Η ECPAT λειτουργεί προς το τέλος της παιδικής πορνείας.
- Τέλος εμπορίας παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς: Η εμπορία παιδιών για σεξουαλικούς σκοπούς αναφέρεται στη διασυνοριακή ή στην εσωτερική στρατολόγηση, μεταφορά, υπόθαλψη, μεταφορά ή παραλαβή των παιδιών με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση. Το έγκλημα αυτό συμβαίνει σε κάθε χώρα του κόσμου και επηρεάζει τα παιδιά από τα κατώτερα συνήθως κοινωνικά στρώματα. Η ECPAT εργάζεται για να σταματήσει η εμπορία παιδιών.
- Τέλος παιδικής πορνογραφίας: Η παιδική πορνογραφία σημαίνει κάθε αναπαράσταση ενός παιδιού που επιδίδεται σε πραγματική ή προσομοιωμένη σεξουαλική δραστηριότητα ή σε οποιαδήποτε αναπαράσταση ενός παιδιού προς κυρίως σεξουαλικούς σκοπούς. Από την ανάπτυξη του Διαδικτύου, η πραγματική κλίμακα της παιδικής πορνογραφίας σε απευθείας σύνδεση έχει

γίνει συντριπτική. Η ECPAT θέλει να εξαλείψει την παιδική πορνογραφία και την εκμετάλλευση των παιδιών στο διαδίκτυο.

- Τέλος του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού: Σεξουαλικός τουρισμός εις βάρος παιδιών λαμβάνει χώρα όταν ένα άτομο ταξιδεύει, είτε μέσα στην ίδια τους τη χώρα ή σε διεθνές επίπεδο, και επιδίδεται σε σεξουαλικές πράξεις με ένα παιδί. Μερικοί παραβάτες συμμετέχουν σε σεξουαλικές πράξεις με παιδιά από την επιθυμία τους για πειραματισμό, ενώ συχνά τροφοδοτούνται από την ευκαιρία που τους παρέχει η ανωνυμία τους. Η ECPAT θέλει να εξαλείψει την πρακτική του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

7.1 .Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού σε επίπεδο πρόληψης

Ένας σημαντικός τομέας στον οποίο η συμμετοχή του κοινωνικού λειτουργού μπορεί να είναι πολύτιμη, είναι ο τομέας της πρόληψης. Σε κάθε πρόβλημα πριν από την οργάνωση της αντιμετώπισης και της θεραπείας θα πρέπει να εξετάζεται και η πρόληψη ως το πιο σημαντικό μέρος μιας συνολικής θεώρησης. Ειδικότερα όσον αφορά την Ελληνική πραγματικότητα είναι γεγονός ότι ο τομέας της πρόληψης μειονεκτεί έναντι των άλλων τομέων, ενώ πιο συγκεκριμένα ο κοινωνικός λειτουργός έχει την δυνατότητα να ασχοληθεί σε προληπτικό χαρακτήρα επίπεδο με ελάχιστες κατηγορίες προβλημάτων.

Παρ' όλα αυτά παρακάτω παραθέτονται κάποιες σκέψεις για το πώς θα έπρεπε να λειτουργεί προληπτικά ο κοινωνικός λειτουργός στο πρόβλημα της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών και της παιδοφιλίας στο διαδίκτυο.

Ο κοινωνικός λειτουργός επιδιώκει την ευαισθητοποίηση των ατόμων, αναζητά ομάδες – στόχους τις οποίες θα μπορούσε να τα κινητοποιήσει και να τα παρακινήσει να εμπλακούν σε προληπτικές διαδικασίες ενώ επίσης ερευνά το πώς οι εκστρατείες πρόληψης θα σχετίζονται άμεσα με τα ενδιαφερόμενα άτομα, στην προκειμένη περίπτωση τα παιδιά και τους γονείς.

Σημαντική υποσημείωση στο όλο θέμα είναι ότι ακόμα και αν και ο κοινωνικός λειτουργός δεν έχει την δυνατότητα να εργαστεί προληπτικά μέσω μια υπηρεσίας θα πρέπει ο ίδιος να δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες και να προσανατολίζεται σε συνεργατικές διαδικασίες πρόληψης ακόμα και αν αυτό δεν κατατάσσεται στις άμεσες αρμοδιότητες του.

Ακόμα παραπάνω πιο σημαντικός είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στο εκπαιδευτικό σύστημα. Συγκεκριμένα θα πρέπει να εφαρμόζονται ενημερωτικά προγράμματα σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τους συλλόγους γονέων και

κηδεμόνων προκειμένου να δημιουργείται μια βάση ανάπτυξης του προβλήματος που θα οδηγεί πέρα από την ενημέρωση στην ώθηση των ενδιαφερομένων μερών για δραστηριοποίηση.

Πιο αναλυτικά, οι στόχοι που θα πρέπει να θέσει ο κοινωνικός λειτουργός σε προληπτικό επίπεδο είναι οι εξής :

- παροχή σωστής και υπεύθυνης ενημέρωσης για τους κινδύνους που εγκυμονεί το διαδίκτυο
- ενημέρωση για τους τρόπους προφύλαξης των παιδιών από τις “παγίδες” που κρύβει το διαδίκτυο
- παρότρυνση των γονιών για ενασχόληση με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το περιβάλλον διαδικτύου για να είναι σε θέση να :
 - ο να γνωρίζουν το περιεχόμενο και τις υπηρεσίες που προσφέρει το διαδίκτυο
 - ο να ελέγχουν και να συμβουλεύουν τα παιδιά τους για την διαδικτυακή συμπεριφορά

Πριν όμως από την εφαρμογή των παραπάνω ο κοινωνικός λειτουργός είναι σημαντικό να επεξηγήσει αναλυτικά την σπουδαιότητα του συγκεκριμένου προβλήματος που μαστίζει την σημερινή κοινωνία και την οικογένεια. Θα πρέπει επίσης να τονίσει το εύρος του προβλήματος σε συνδυασμό με την ταχύτητα εξάπλωσής του.

Τέλος κρίνεται αναγκαίο να δοθούν τα κατάλληλα κίνητρα στους συμμετέχοντες προκειμένου οι ίδιοι να μην μείνουν άπραγοι και να συνεισφέρουν και αυτοί με την σειρά τους.

Πέρα όμως από τη διάθεση για συνεργασιμότητα ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να ενθαρρύνεται από την υπηρεσία του για να μπορεί να πραγματοποιεί το έργο του. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι να διατίθεται τα κατάλληλα εφόδια όπως επίσης και τα κίνητρα προκειμένου να μπορεί να αντεπεξέλθει πιο ολοκληρωμένα.

7. 2. Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού σε επίπεδο αντιμετώπισης

Στο υποκεφάλαιο αυτό κρίνεται αναγκαίο να τονιστεί η έλλειψη δυνατότητας συμμετοχής του κοινωνικού λειτουργού στην αντιμετώπιση του φαινομένου της παιδοφιλίας στο διαδίκτυο, αναφερόμενοι βέβαια στην ισχύουσα κατάσταση που αφορά τη χώρα μας. Επομένως, δεν είναι δυνατή η ανάπτυξη του θέματος αυτού σε αντίθεση με τις αρμοδιότητες – δυνατότητες που έχει ο κοινωνικός λειτουργός για την αντιμετώπιση του φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης του παιδιού.

Κάθε θεραπευτικό πλάνο για την παιδική σεξουαλική κακοποίηση πρέπει να σχεδιάζεται με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να παρέχει ένα ασφαλές περιβάλλον για το παιδί. Επομένως, ένα αποτελεσματικό θεραπευτικό πρόγραμμα πρέπει να έρχεται αντιμέτωπο με την οικογενειακή δυσλειτουργία, την ψυχοπαθολογία του παιδιού θύματος και τους περιβαλλοντικούς παράγοντες που διαιωνίζουν την κακοποίηση. Η πιο σημαντική προτεραιότητα είναι η προστασία του παιδιού και η προφύλαξη του από περαιτέρω σεξουαλικές επιθέσεις. Πρώτον είναι αναγκαία η αναφορά του περιστατικού στο τοπικό αστυνομικό τμήμα, το οποίο μετέπειτα αρχίζει μία άμεση εκτίμηση της περίπτωσης σε συνεργασία με τις υπηρεσίες προστασίας του παιδιού.

Σε περίπτωση που η αναφορά κακοποίησης αποδειχτεί αληθινή ο κοινωνικός λειτουργός ερευνά εάν είναι ασφαλές για το παιδί να μείνει στο περιβάλλον αυτό ή εάν πρέπει να απομακρυνθεί άμεσα. Ο κοινωνικός λειτουργός μπορεί ακόμα να παρακολουθεί την οικογένεια και την εξέλιξη της ή ακόμα παραπέρα να την εντάξει σε κάποιο πρόγραμμα μέσω του οποίου να μπορεί να την ελέγχει.

Όσον αφορά τους γονείς τόσο η ατομική όσο και ομαδική ψυχοθεραπεία μπορεί να αποδειχτούν χρήσιμα επιστημονικά εργαλεία. Οι γονείς που κακοποιούν σεξουαλικά τα παιδιά τους εντάσσονται σε εξειδικευμένα προγράμματα που χρησιμοποιούν διάφορες τεχνικές συμπεριφοράς προκειμένου να αποβάλλουν τα ανώμαλα παιδοφιλικά τους ένστικτα. Η οικογενειακή θεραπεία θεωρείται απαραίτητη στο σημείο αυτό κυρίως για τον δεύτερο γονέα και τα υπόλοιπα παιδιά της οικογένειας, εάν υπάρχουν. Μόνο η οικογενειακή θεραπεία είναι εκείνη που μπορεί να βοηθήσει τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας να ενδυναμωθούν και να συνεχίσουν τη ζωή τους με τις λιγότερες δυνατές απώλειες. Η παρέμβαση επίσης του κοινωνικού λειτουργού σκοπό έχει να ενδυναμώσει τον γονεϊκό και προστατευτικό ρόλο του μη παραβατικού γονιού. Είναι σημαντικό να βοηθηθεί ο γονιός στο να

κατανοήσει τις σοβαρές ψυχοσωματικές συνέπειες που είχε και θα έχει η κακοποίηση που υπέστη το παιδί στο ίδιο και να διδαχθεί τρόπους καλύτερης αλληλεπίδρασης με το παιδί καθώς επίσης και τρόπους προστασίας από περαιτέρω κακοποίηση.

Όταν ένα παιδί απομακρυνθεί από το επικίνδυνο περιβάλλον, ο κοινωνικός λειτουργός προσπαθεί να αντιστρέψει τα σοβαρά συναισθηματικά τραύματα που έχει το παιδί από την τρομακτική αυτή εμπειρία. Η παρέμβαση πρέπει να αντιμετωπίσει τις ψυχοπαθολογικές συνέπειες της κακοποίησης, κάτι που μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα μέσω της ψυχοθεραπείας και της παιγνιοθεραπείας. Ένα βασικό συστατικό της θεραπευτικής διαδικασίας είναι η τροποποίηση των παθολογικών ταυτοποιήσεων και του εσωτερικού κόσμου του κακοποιημένου παιδιού καθώς επίσης και η ελευθερία του παιδιού να κυριαρχήσει την τραυματική θυματοποίηση του μέσω μίας ελεγχόμενης επανάληψης του γεγονότος, μία συμβολική ερμηνεία στην οποία βασικό ρόλο παίζουν οι κούκλες και η ζωγραφική. Το παιδί θα πρέπει να μάθει πώς να βάζει όρια στο θυμό του ενώ επίσης να ενθαρρύνετε να εξωτερικεύει το θυμό του ή να τον εκφράζει συμβολικά μέσα από το παιχνίδι. Το δέσιμο με την επιθετικότητα θα πρέπει επίσης να εξετάζεται μέσα από την εισαγωγή διαδικασιών εξιδανίκευσης και τυπικά παιχνίδια λανθάνουσας κατάστασης (Kaplan, Sadock, 1985).

Η καλύτερευση τώρα στην αυτοεκτίμηση του παιδιού πραγματώνεται σταδιακά αφού το παιδί συμφιλιωθεί με την ζεστή προσέγγιση και την αποδοχή που βλέπει από τον κοινωνικό λειτουργό. Το παιδί πρέπει να πειστεί ότι η σεξουαλική κακοποίηση του προήλθε από ψυχοπαθολογικά προβλήματα του γονιού και ότι δεν έχει να κάνει με το ίδιο σαν άτομο. Είναι πολύ σημαντικό για την ψυχική ισορροπία του παιδιού, να προσπαθήσουν οι ειδικοί να βοηθήσουν το παιδί να ξεπεράσει τις τυχόν τύψεις του για την θυματοποίηση του. Πολλά από τα παιδιά που έχουν κακοποιηθεί σεξουαλικά έχουν παρατηρηθεί να κατηγορούν τους εαυτούς τους για αυτό που τους έχει συμβεί. Πιστεύουν ότι κατά κάποιο τρόπο είναι τα ίδια οι υπαίτιοι της απεχθούς αυτής κακοποίησης και φταίνε για την τυχόν διάλυση της οικογένειας τους. Αν μη τι άλλο λοιπόν αυτές οι σκέψεις πρέπει να εξαλειφθούν από το μυαλό του κακοποιημένου παιδιού και να του παρατεθούν οι πραγματικές αιτίες του ατυχούς συμβάντος.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που έχουν να αντιμετωπίσουν οι κοινωνικοί λειτουργοί είναι εκείνο του στιγματισμού του παιδιού, κυρίως σε μικρές κοινωνίες.

Η θεραπευτική παρέμβαση θα πρέπει να προσανατολίζεται στην προστασία του παιδιού από τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό αποκλεισμό καθώς επίσης και στην ομαλή ένταξη και ανάπτυξη του παιδιού στο κοινωνικό πλαίσιο που το περιβάλλει. Για τους παραπάνω λόγους είναι απαραίτητο να δίνονται ερεθίσματα στο παιδί για ενδυνάμωση διαφόρων ικανοτήτων του ενώ εξίσου σημαντικό είναι να αποκτήσει ξανά το παιδί ομαδικές εμπειρίες και να αναπτύξει διαπροσωπικές υποστηρικτικές σχέσεις, μέσα από τις οποίες θα μπορέσει να αποβάλλει τον φόβο του και να δείξει εμπιστοσύνη. Θεραπευτική δραστηριότητα στο στάδιο αυτό μπορεί να θεωρηθεί τόσο το ομαδικό παιχνίδι που αποδεικνύεται χρήσιμο στην σύναψη σχέσεων και στην δημιουργία αλληλεπιδράσεων όσο και κατάλληλα αναπτυξιακά παιχνίδια που προωθούν την ικανότητα του παιδιού να παίζει και να προβάλλει τις δεξιότητες του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός είναι η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών από άτομα που ταξιδεύουν από τη χώρα διαμονής τους σε διαφορετικό προορισμό και εκεί πραγματοποιούν σεξουαλική επαφή με παιδιά. Οι τουρίστες παιδικού σεξουαλικού τουρισμού μπορεί να ταξιδεύουν εγχώρια ή διεθνώς. Ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός συχνά περιλαμβάνει τη χρήση καταλυμάτων, μεταφορών κι άλλων τουριστικών υπηρεσιών που διευκολύνουν την επαφή με παιδιά κι επιτρέπουν στο δράστη να παραμείνει ανυποψίαστος στον περίγυρό του.

Επιπλέον, θα πρέπει να τονίσουμε πως ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός περιλαμβάνει την ανταλλαγή χρημάτων, ρούχων, τροφής ή άλλων χρήσιμων ειδών στο παιδί ή σε άλλα μέλη με σεξουαλική επαφή. Ο τελευταίος συμβαίνει σε διάφορα μέρη, από οίκους ανοχής σε κακόφημες περιοχές, μέχρι και σε ξενοδοχεία πέντε αστέρων σε αστικά, επαρχιακά ή παραλιακά κέντρα.

Η διακίνηση (trafficking) παιδιών για σεξουαλική εκμετάλλευση μπορεί να συνδέεται με ζήτηση για παιδιά όταν δεν παρέχονται αρκετά παιδιά-θύματα τοπικά.

Ποιοι είναι οι δράστες, όμως; Στην πλειοψηφία τους είναι περιστασιακοί δράστες, οι οποίοι δεν έχουν γενικά σεξουαλική προτίμηση στα παιδιά, αλλά εκμεταλλεύονται μια κατάσταση, όπου τα παιδιά είναι εύκολα διαθέσιμα. Κακοποιούν τα παιδιά για «πειραματισμό» ή μέσω της ανωνυμίας και ατιμωρησίας της ιδιότητας του τουρίστα.

Άλλοι δράστες δείχνουν ενεργή σεξουαλική προτίμηση για παιδιά και ψάχνουν για εφήβους ή παιδιά στην προεφηβική ηλικία. Ο παιδόφιλος παρουσιάζει αποκλειστική σεξουαλική προτίμηση για παιδιά προεφηβικής ηλικίας και γενικά θεωρείται ότι πάσχει από κλινική διαταραχή.

Ποια είναι τα θύματα; Τα θύματα είναι αγόρια και κορίτσια, που συχνά υποφέρουν από φτώχεια, εξαρτώνται από εποχιακή οικονομική κίνηση, δουλεύουν ή ζουν στο δρόμο, ίσως είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας και παραμέλησης, ή ορφανά από Aids. Αρκετά προέρχονται από εθνικές μειονότητες, εκτοπισμένες κοινότητες και περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες.

Οι συνέπειες του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού, όμως, είναι πολλές και ποικίλες. Πρωταρχικά, θα λέγαμε πως η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών προκαλεί τραυματισμό, έντονο πόνο και φόβο, βαθιά δυστυχία, απόγνωση κι αγωνία, ενοχή, χαμηλή αυτοεκτίμηση και σε κάποιες περιπτώσεις, αυτοκτονία. Τα παιδιά είναι επίσης ευάλωτα σε σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες, όπως HIV/AIDS.

Επιπλέον, τα παιδιά θύματα του παιδικού σεξουαλικού τουρισμού συχνά στιγματίζονται στις κοινότητές τους κι έχουν δυσκολία να αποκτήσουν τυπική ή άτυπη εκπαίδευση. Δεν έχουν στήριξη από την κοινότητα, ούτε τις ίδιες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις ή την ανάπτυξη στην κοινότητα που έχουν τα υπόλοιπα παιδιά.

Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό οι τουρίστες κι οι επαγγελματίες στον τουρισμό να γνωρίζουν ότι οι τουριστικές υπηρεσίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από δράστες παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης και διακινητές (traffickers) παιδιών. Οι τουριστικοί προορισμοί είναι συχνά οικονομικοί μαγνήτες, κάνοντας τα παιδιά ευάλωτα σε ψεύτικες υποσχέσεις για δουλειά, ή άλλες τακτικές εξαπάτησης που χρησιμοποιούν οι διακινητές.

Η ECPAT International ενθαρρύνει όλους τους τουρίστες να χρησιμοποιούν εταιρίες κι υπηρεσίες με κοινωνικά υπεύθυνα τουριστική πολιτική. Οι τουρίστες πρέπει να απαιτούν οι εταιρίες να υιοθετούν και να εφαρμόζουν πολιτικές όπως «Ο Κώδικας για την Προστασία των Παιδιών από Σεξουαλική Εκμετάλλευση και Τουρισμό» (www.thecode.org).

Επίσης, η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών είναι εγκληματική ενέργεια παγκοσμίως, ακόμη κι όταν συμβαίνει εκτός των συνόρων της χώρας του δράστη. Οι τουρίστες πρέπει να γνωρίζουν ότι υπάρχουν νομικές συνέπειες για τον παιδικό σεξουαλικό τουρισμό και να γνωρίζουν τις υπηρεσίες που μπορούν να απευθυνθούν. Οι τουρίστες που παρατηρούν ακατάλληλη ή παράνομη συμπεριφορά από άλλους ταξιδιώτες μπορούν να καταγγείλουν ανώνυμα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου e-mail ή τηλεφωνικών γραμμών που λειτουργούν από τις ομάδες της ECPAT κι άλλες υπηρεσίες.

Σε κάθε περίπτωση, ο παιδικός σεξουαλικός τουρισμός αποτελεί ένα φαινόμενο το οποίο αυξάνεται ραγδαία σε όλες τις περιοχές του κόσμου και γι' αυτό απαιτεί τη μηδενική ανοχή όλων μας. Όλη η νομοθεσία και όλοι οι φορείς θα πρέπει

να δραστηριοποιηθούν ώστε αφενός να προστατέψουν τα ανήλικα παιδιά από το να πέσουν θύμα σεξουαλικής κακοποίησης και αφετέρου να βοηθήσουν τα παιδιά τα οποία έχουν πέσει θύμα κακοποίησης να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα και να αποκτήσουν τις καλύτερες προοπτικές για να έχουν μια καλύτερη ζωή στο μέλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

Εφημερίδα Ελευθεροτυπία, 26.11.2004

Ζαχαροπούλου Μ. & Νικολαντωνάκη Ε. (2004). *Σεξουαλική κακοποίηση του παιδιού και παιδοφιλία στο διαδίκτυο*. Πτυχιακή Εργασία. Ηράκλειο.

Ζιάκα Β. & Κόντου Κ. (2008). *Νέες και Περίεργες Τάσεις Τουρισμού*. Ηράκλειο

Λάζος Γρ. (2002), *Εισήγηση στο Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Εγκληματολογίας*, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών.

Πουλοπούλου- Έμκε Ή. (2002) *Παράνομη διακίνηση και εμπορία γυναικών και παιδιών στις χώρες της ΕΕ. Η περίπτωση της Ελλάδας*, Επιστημονική Επετηρίδα, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.

Σκότης Στ. (2002). Εισήγηση στο μεταπτυχιακό σεμινάριο εγκληματολογικών σπουδών, με θέμα τη δράση της αστυνομίας στο *trafficking* ανθρώπων, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών.

Ταμιχτσή Ι. (2008). Το έγκλημα της παράνομης διακίνησης και εκμετάλλευσης ανθρώπων. Μια συνοπτική παρουσίαση του ζητήματος. *ΠοινΔικ 10/2008*

Παγκόσμιος Τουρισμός Υγείας

ΦΕΚ Α΄ 204/28.8.2003

Ξένη Βιβλιογραφία

The Open University, «*Κακοποίηση του παιδιού*», εκδ. Π. Κουτσούμπος Α. Ε., Αθήνα 1985

Kaplan H. I., Sadock B. I., (1985). «*Comprehensive Text book of psychiatry/V*», edition Williams Wilkins, USA 1985

Littlewood, I. (2002). *Sultry Climates: Travel, Sex Since Grand Tour*. London: Halcyon Books.

Wallance H. (2002), «*Family Violence. Legal, Medical and Social Perspectives*», Third Edition, edition Allyn and Bacon, Boston

UNICEF, 2009

Child Wise, 2006

UNFPA, 2005

Nationaal rapporteur 2013

ECPAT International, 2008

UNICEF. Situación de la Infancia: Niños y Niñas que necesitan Protección Especial. Accessible at <http://www.unicef.org/colombia/08-prot.htm>

Daily Nation. 'Kenya's Sex Tourism Slowly Blossoming and Remains Unabated'. Accessible at http://www.issafrica.org/index.php?link_id=5&slink_id=2888&link_type=12&slink_type=12&tmpl_id=3.

Ghana NGO Coalition on the Rights of the Child. Commercial Sexual Exploitation of Children in Tourism and Its Implications for the HIV/AIDS Pandemic in Ghana - the boy-child in focus. June 2006

Bureau of Democracy, Human Rights, and Labor. Country Reports on Human Rights Practices, Philippines 6 March 2006. Accessible at <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2005/61624.htm>

Information obtained at the ECPAT Regional Resource Exchange held in Bangkok in June 2006

Report from tourism industry operator in Bulgaria. Information given to ECPAT International in March 2006

Helsingin Sanomat. 'Finnish Court Imposes Heavy Fine on Man Using Services of Child Prostitutes in Russia'. December 2001

ECPAT International & Tjurukanova, Rusakova and Shakina. Analysis of the Situation and Institutions in the Field of Commercial Sexual Exploitation of Children (CSEC) and Counter-CSEC Activities in Russia. November 2003. p.105

Helsingin Sanomat. 'Three Years for Finnish Man Who Bought Sex from Estonian Boys'. 17 February 2004

ECPAT INTERNATIONAL, 2014

Casa Alianza. 'Casa Alianza Investigation Finds Hundreds of Girls Trafficked in Guatemala'. 31 March 2004. Accessible at <http://www.comminit.com/baseline/baseline2004/baseline-351.html>

National Rapporteur on Trafficking in Human Beings. Child Pornography. First report of the Dutch National Rapporteur. 2011. Accessible at: www.bnrm.nl

Child Exploitation and Online Protection (CEOP) Centre

EOP. “Record number of children safeguarded by CEOP”. 14 May 2013. Accessible at: <http://www.ceop.police.uk/MediaCentre/Press-releases/2013/Record-number-of-children-safeguarded-by-CEOP>

Terre des Hommes Netherlands, Webcam Child Sex Tourism, 2013 Accessible at: <http://www.terredeshommes.org/wpcontent/uploads/2013/11/Webcam-child-sex-tourism-terre-des-hommes-NL-nov-2013.pdf>

Europol. Child Sexual Exploitation. Factsheet 2012

www.familyviolence.gov.com

<http://www.parliament.gr/ergasies/nomodetails.asp?lawid=54>

<http://www.parliament.gr/ergasies/nomodetails.asp?lawid=16>

www.iom.int

<http://www.unicef.org/>

<http://www.destinyrescue.org/us/>

<http://www.ecpat.net/>